Gemeente Vlaardingen

Integraal Veiligheidsplan Vlaardingen

2024-2027

Datum:	27 november 2023	
Auteurs:	S. van der Nol	– Beleidsmedewerker Openbare Orde en Veiligheid
	L. Labeur	– Beleidsmedewerker Openbare Orde en Veiligheid
Redactie:	K. de Roos	– Bureau voor tekst en uitleg ‘Schriftelijk’
Status:	Versie 1.06	

Gemeente Vlaardingen

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting ... 3
Voorwoord ... 5
1 Inleiding ... 6
1.1 Externe aanleiding: de wet ... 6
1.2 Doelen en ambities: vijf prioriteiten ... 6
1.3 Afbakening: sociale veiligheid ... 6
1.4 Stakeholders ... 7
2 Kaderstellende documenten ... 8
2.1 Landelijke veiligheidsagenda 2023-2026 ... 8
2.2 Beleidsplan Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond 2023-2027 ... 8
2.3 Strategische agenda Politie Eenheid Rotterdam 2023-2026 ... 8
2.4 Coalitieakkoord en uitvoeringsprogramma 'Veilig Vlaardingen' ... 8
2.5 Preventie met gezag ... 9
3 Veiligheidsbeeld gemeente Vlaardingen ... 10
3.1 Maatschappelijke ontwikkelingen ... 10
3.1.1 Coronacrisis ... 10
3.1.2 Oorlog in Oekraïne ... 10
3.1.3 Stikstofcrisis ... 10
3.1.4 Woningnood ... 10
3.1.5 Opvangcrisis ... 10
3.2 Hoe komen we aan de cijfers? ... 10
3.2.1 Politiecijfers – de objectieve cijfers ... 10
3.2.2 Veiligheidsmonitor – de veiligheidsbeleving ... 10
3.3 Waar komen we vandaan – de misdrijven ... 11
3.3.1 De cijfers ... 11
3.3.2 Resultaten Veiligheidsmonitor ... 13
3.4 Waar komen we vandaan – overlast in Vlaardingen ... 14
3.4.1 Geregistreerde meldingen ... 14
3.4.2 Resultaten veiligheidsmonitor 2021 ... 15
3.5 Ontwikkelingen en trends ... 15
3.5.1 Gedigitaliseerde criminaliteit: meeste slachtoffers ... 15
3.5.2 Overlast door personen met onbegrepen gedrag groeit ... 16
3.5.3 Arbeidsmigranten ... 16
3.5.4 Jeugdcriminaliteit ... 16
4 Integrale Veiligheidsaanpak 2024-2027 ... 17
4.1 Ondermijning ... 17
4.1.1 Waar staan we nu? ... 17
4.1.2 Ambitie ondermijning ... 18
4.2 Woonoverlast ... 18

4.2.1 Waar staan we nu? ... 18
4.2.2 Ambitie woonoverlast ... 19
4.3 Zorg & Veiligheid ... 20
4.3.1 Waar staan we nu? ... 20
4.3.2 Ambitie zorg en veiligheid ... 20
4.3.3 Ambitie met betrekking tot de jeugd ... 21
4.4 Digitale veiligheid ... 21
4.4.1 Waar staan we nu? ... 21
4.4.2 Ambitie digitale veiligheid ... 21
4.5 Arbeidsmigranten ... 23
4.5.1 Waar staan we nu? ... 23
4.5.2 Ambitie arbeidsmigranten ... 23
5 Randvoorwaarden ... 24
5.1 Datagedreven werken verder uitbouwen ... 24
5.2 Interventieteam uitbreiden en versterken ... 24
5.3 Capaciteit, kennis & expertise op het gebied van BI uitbreiden ... 24
5.4 Capaciteit, kennis & expertise op het gebied van digitale veiligheid uitbreiden ... 24
5.5 Financiële gevolgen nieuwe prioriteiten scherper in beeld brengen ... 24
6 Bronnen ... 25
7 Bijlagen ... 26

Managementsamenvatting

Voor u ligt het Integraal Veiligheidsplan (IVP) van de gemeente Vlaardingen voor de periode 2024 tot en met 2027. Hierin staan de belangrijkste strategische afspraken en prioriteiten voor de komende vier jaar op het gebied van sociale veiligheid en leefbaarheid. Het vormt de basis onder de samenwerking met al onze partners op het gebied van (fysieke en sociale) veiligheid en zorg en biedt de gemeente een instrument om hierop de regie te voeren.

Integraal beleid

Het IVP sluit aan bij de ambitie in het stadsprogramma *Veilig Vlaardingen* om zowel de objectieve veiligheid als het veiligheidsgevoel van de Vlaardingers te verhogen. Het wordt gedragen door alle belangrijke ketenpartners op het gebied van veiligheid en zorg, die de inhoud met elkaar hebben samengesteld.

Gemeenten zijn wettelijk verplicht iedere vier jaar een IVP vast te stellen. Dit IVP bouwt voort op bestaand beleid en sluit aan bij de vastgestelde regionale en landelijke veiligheidsbeelden:

- IVP 2020-2023;
- Coalitieakkoord en Uitvoeringsprogramma *Veilig Vlaardingen* (2022);
- Strategische agenda 2023 – 2026 van de politie Eenheid Rotterdam (2022);
- Beleidsplan 2023 – 2027 van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (2022);
- Landelijke veiligheidsagenda 2023-2026 (2022).

Analyse: wat hebben we bereikt?

Nationaal en internationaal ingrijpende maatschappelijke ontwikkelingen en crises hadden en hebben gevolgen voor de veiligheid en leefbaarheid in Vlaardingen. De afgelopen periode kregen we te maken met Corona, de oorlog in Oekraïne, de stikstofcrisis, de woningnood en de opvangcrisis.

We boden deze crises het hoofd en bouwden daarnaast aan een aantal structurele verbeteringen. Zo is de informatiepositie van de gemeente verbeterd dankzij de ontwikkeling van een datagedreven aanpak; maakten we het beleid ‘Bibob-proof’ dankzij de aanstelling van een Bibob-coördinator; verbeterde de handhaving op ondermeer overlast dankzij de uitbreiding van het interventieteam met een tweede coördinator én intensiveerden we de verbinding tussen zorg en veiligheid door samen te werken op casusniveau.

Veiligheidsbeeld: welke uitdagingen zien we?

In algemene zin zijn de criminaliteitscijfers in Vlaardingen gedaald en is de veiligheidssituatie objectief verbeterd. Sinds 2020 daalt het aantal geregistreerde misdrijven jaarlijks en de prognose voor 2023 is positief. Vlaardingers zijn het vaakst slachtoffer van gedigitaliseerde criminaliteit, gevolgd door vermogensdelicten, vernielingen en geweldsdelicten.

De Veiligheidsmonitor toont dat de sociale veiligheidsbeleving van de Vlaardingers lager ligt in vergelijking met de inwoners van vergelijkbare gemeenten. De politie registreerde in 2021-2022 een daling van de overlastcijfers, maar deze lijken in 2023 weer te stijgen. Meer dan de helft van de inwoners van Vlaardingen ervaart één of meer vormen van overlast. Meldingen gaan onder andere over personen met onbegrepen gedrag, overlast van buren, alcoholmisbruik, aanwezigheid van dak- of thuislozen of een combinatie hiervan.

Samen met onze partners zien we de volgende ontwikkelingen en trends:

- Toename van geregistreerde digitale criminaliteit;
- Toename overlast van personen met onbegrepen gedrag;
- Toename overlast daklozen, voornamelijk afkomstig uit Oost-Europa;
- Toename van wapenbezit onder jongeren.

Vijf prioriteiten als paraplu voor de integrale veiligheidsaanpak

Naast de bestaande dagelijkse taken, ligt de prioriteit de komende vier jaar bij de drie prioriteiten uit het stadsprogramma en de prioriteiten die we met onze veiligheidspartners hebben gesignaleerd:

1. Versteviging van de aanpak van ondermijning;
2. Intensivering van de aanpak van woonoverlast;
3. Versterking van de samenwerking tussen zorg en veiligheid;
4. Waarborging van de digitale veiligheid;
5. Aanpak van de problematiek rond arbeidsmigranten.

Deze prioriteiten vormen een paraplu waar tal van bekende thema's in terugkomen, waaronder jeugd, overlast van vernielingen, diefstallen en verkeer.

Onze ambities bij de vijf prioriteiten

1. Ondermijning
   We gaan de georganiseerde criminaliteit verstoren door integrale samenwerking te bevorderen en beleid voor preventieve en repressieve handhaving in te zetten. We bevorderen de weerbaarheid van inwoners, bedrijven en de gemeente zelf.
2. Woonoverlast
   We gaan woonoverlast tegen door een gecombineerde aanpak van handhaving en preventie, gericht op vroegtijdig signaleren en de aanpak van onderliggende oorzaken. We zetten daarbij diverse middelen in en werken samen met onze ketenpartners, ondersteund door verbeterde informatievoorziening via de Vastgoedmonitor en inspectie-app 'Montr'.
3. Zorg en veiligheid
   Om overlast en onveiligheid te voorkomen en kwetsbare inwoners te ondersteunen bij hun participatie in de samenleving versterken we de verbinding tussen zorg en veiligheid. Dit doen we door onze informatiepositie als procesregisseur te verbeteren en het veiligheidsbewustzijn en de handelingsbekwaamheid van inwoners te vergroten.
4. Digitale veiligheid
   We vergroten de digitale weerbaarheid van de gemeente, ondernemers en inwoners door bewustwording te vergroten, de aangiftebereidheid te verhogen en barrières voor potentiële daders op te werpen.
5. Arbeidsmigranten
   We realiseren balans tussen enerzijds huisvesting van arbeidsmigranten en anderzijds de leefbaarheid in de wijken in Vlaardingen.

Deze ambities kunnen we realiseren onder de volgende randvoorwaarden:

- Uitbouw van datagedreven werken;
- Uitbreiding en versterking van het interventieteam;
- Uitbreiding van de capaciteit, kennis en expertise op het gebied van BI;
- Uitbreiding van de capaciteit, kennis en expertise op het gebied van digitale veiligheid.

We beogen de ambities binnen bestaand budget te realiseren. Of dit haalbaar is, blijkt uit de uitvoeringsplannen die het team OOV in het eerste kwartaal van 2024 nader uitwerkt.

Voorwoord

Met groot genoegen presenteer ik u het Integraal Veiligheidsplan Vlaardingen 2024-2027. Het kwam tot stand in nauwe samenwerking met alle ketenpartners die betrokken zijn bij de veiligheid in onze stad. Tijdens de startbijeenkomst van donderdag 1 juni 2023 kwamen de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, de politie van het basisteam Waterweg, het Openbaar Ministerie en diverse teams van de gemeente Vlaardingen overeen op welke strategische prioriteiten we de komende vier jaar inzetten.

Samenwerking is onmisbaar om een veilige leefomgeving voor al onze inwoners te waarborgen. Met een gezamenlijk einddoel – ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid – vullen we elkaar aan en zijn we gezamenlijk effectiever. De startbijeenkomst was daarom cruciaal: een moment waarop alle partners hun samenwerking en draagkracht concretiseerden en bekrachtigden.

Het nieuwe Integraal Veiligheidsplan vormt een strategisch kader. Het is daarom niet uitputtend. Het legt accenten, toont de prioriteiten, de hoofdlijnen en biedt de veiligheidspartners daarmee houvast voor een gezamenlijke aanpak voor de komende beleidsperiode. Misschien valt het u op dat het thema jeugd geen afzonderlijke prioriteit is, maar dat wil niet zeggen dat onze aandacht voor een veilige en gezonde ontwikkeling van de jeugd verslapt. Dit en andere thema's zijn verweven met de vijf geformuleerde prioriteiten en blijft onderdeel van ons beleid en onze dagelijkse taken.

Het Integraal Veiligheidsplan Vlaardingen 2024-2027 is het resultaat van onze gezamenlijke toewijding aan de veiligheid en gezondheid in onze stad. Ik bedank alle betrokken partners voor hun waardevolle bijdrage. Ik hoop en verwacht dat we bij de evaluatie van dit plan over vier jaar kunnen vaststellen dat de veiligheid in onze gemeente nog meer is toegenomen; dat zorg en veiligheid steviger zijn verankerd; dat ondermijning nauwelijks meer voedingsbodem in de gemeente vindt; dat we samen met onze ketenpartners en de bevolking digitaal weerbaar zijn en dat we vraagstukken rond arbeidsmigranten integraal en voortvarend kunnen aanpakken.

Kortom: ik kijk uit naar een vruchtbare samenwerking aan een veilig en gezond Vlaardingen, waarin iedereen veilig kan wonen, sporten, uitgaan, werken en ondernemen.

drs. B. Wijbenga - van Nieuwenhuizen

Burgemeester Vlaardingen

1 Inleiding

De wereld verandert voortdurend en zorgt op het gebied van veiligheid en leefbaarheid voor nieuwe uitdagingen. Als gemeente moeten we ons aanpassen aan deze veranderingen en proactief inspelen op opkomende veiligheidsvraagstukken. We willen immers dat iedereen in Vlaardingen veilig kan wonen, sporten, uitgaan, werken en ondernemen. Veel partijen hebben hier invloed op. Denk aan ondernemers, maatschappelijke organisaties, politie, het Openbaar Ministerie en natuurlijk de inwoners zelf.

Onveiligheid voorkomen we het best als alle partijen integraal samenwerken. De gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor de regie op deze samenwerking. Daarom stellen we iedere vier jaar een Integraal Veiligheidsplan (IVP) op. Hierin staan de belangrijkste strategische afspraken en prioriteiten voor de komende vier jaar. Op basis hiervan werken al onze veiligheidspartners samen aan een veilig en leefbaar Vlaardingen.

1.1 Externe aanleiding: de wet

Volgens artikel 38b van de Politiewet stelt de gemeenteraad minimaal eens per vier jaar de doelen vast die de gemeente nastreeft op het gebied van openbare orde en veiligheid. Het huidige IVP Vlaardingen 2020-2023 (Gemeente Vlaardingen, 2019) loopt eind 2023 af. Het IVP 2024-2027 is gebaseerd op een grondige analyse van het Vlaardingse veiligheidsbeeld (Bijlage 1).

1.2 Doelen en ambities: vijf prioriteiten

In het stadsprogramma *Veilig Vlaardingen* (Gemeente Vlaardingen, 2022, p. 22) is opgenomen dat de gemeente zich inzet om de objectieve veiligheid in Vlaardingen en het veiligheidsgevoel van Vlaardingers te verhogen. Dit IVP sluit aan bij deze ambitie. Drie prioriteiten vragen de komende periode meer dan gemiddeld aandacht. Zij komen voort uit noodzaak, de beïnvloedingsmogelijkheden of de bijdrage die de gemeente hier zelf aan kan leveren.

De focuspunten uit het stadsprogramma zijn;
1. Versteviging van de aanpak van ondermijning;
2. Intensivering van de aanpak van woonoverlast;
3. Versterking van de samenwerking tussen zorg en veiligheid.

In afstemming met de veiligheidspartners zijn bovenstaande punten uitgebreid met twee extra prioriteiten:

4. Waarborging van de digitale veiligheid;
5. Aanpak van de problematiek rond arbeidsmigranten.

In onze steeds verder gedigitaliseerde samenleving worden we geconfronteerd met nieuwe vormen van criminaliteit en bedreigingen. Het is belangrijk dat wij als gemeente en partners onze digitale infrastructuur beschermen, onze inwoners bewust maken van de risico's en hen informeren hoe zij zichzelf kunnen beschermen. Daarnaast vragen de arbeidsmigranten specifieke aandacht. Een goede integratie en een veilige leefomgeving voor arbeidsmigranten zijn essentieel voor een harmonieuze samenleving.

1.3 Afbakening: sociale veiligheid

Het beleidsterrein veiligheid bestaat uit de hoofdcomponenten sociale veiligheid en fysieke veiligheid. Het IVP richt zich op sociale veiligheid. Missie, doel en uitgangspunten met betrekking tot de fysieke veiligheid zoals rampenbestrijding, crisisbeheersing en brandveiligheid zijn vastgelegd in het Beleidsplan 2023 – 2027 van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR, 2022).

1.4 Stakeholders

De uitvoering van het IVP komt tot stand door samenwerking tussen diverse teams/organisaties binnen en buiten de gemeente Vlaardingen. Hieronder is een schematische weergave van de belangrijkste keten- en samenwerkingspartners voor de gemeente Vlaardingen. Trends, ontwikkelingen en gebeurtenissen in de samenleving kunnen er voor zorgen dat er partners bijkomen of afgaan.

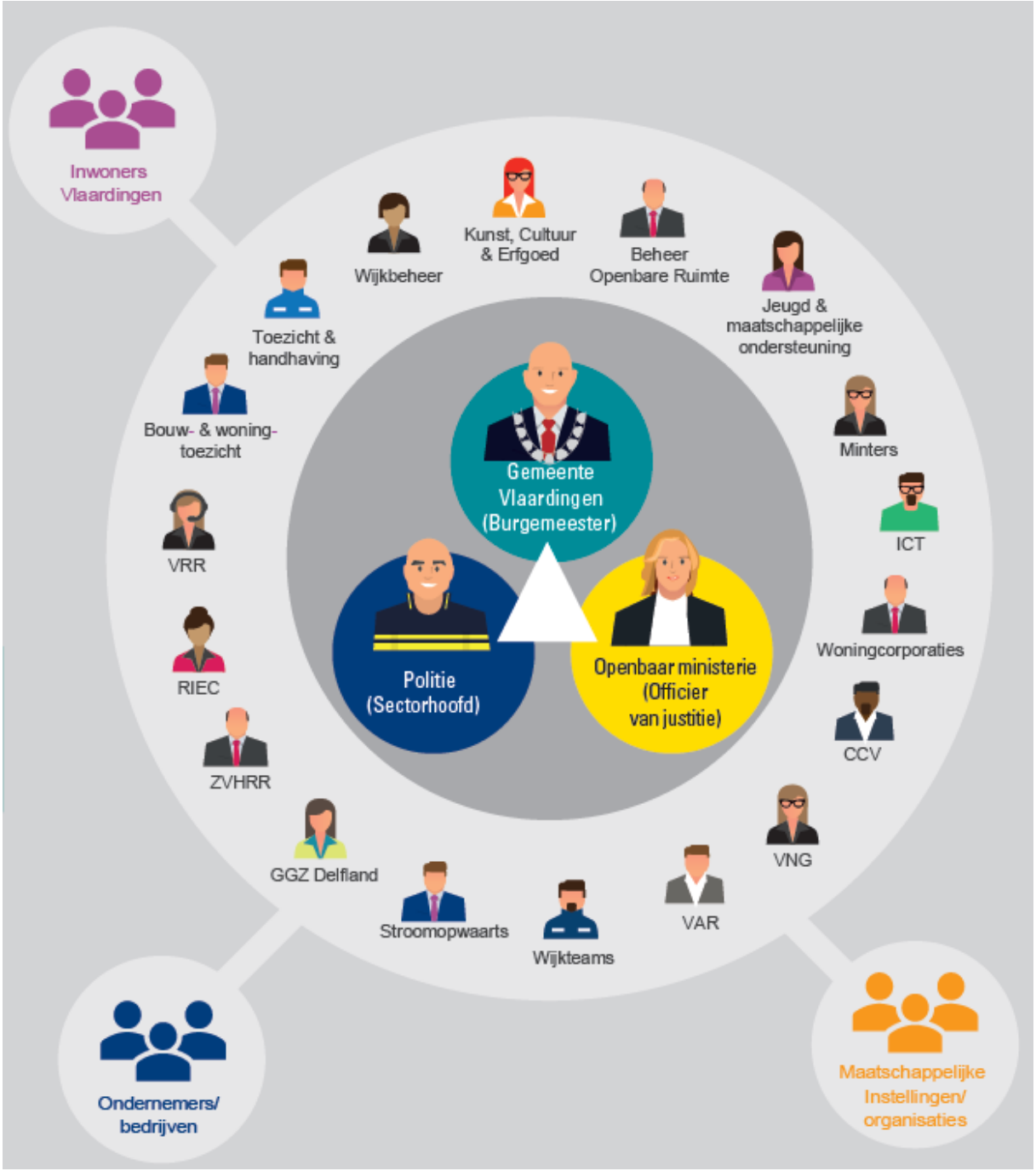

2 Kaderstellende documenten

Het Integraal Veiligheidsplan sluit aan bij de vastgestelde landelijke en regionale veiligheidsbeelden. Regionaal zijn het Coalitieakkoord (Gemeente Vlaardingen, 2021), het Uitvoeringsprogramma (Gemeente Vlaardingen, 2022), de Strategische agenda 2023 – 2026 van de politie Eenheid Rotterdam (Politie Eenheid Rotterdam, 2022) en het Beleidsplan 2023 – 2027 van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR, 2022) leidend voor de aansluiting van de prioriteiten van het IVP.

2.1 Landelijke veiligheidsagenda 2023-2026

Eenmaal in de vier jaar stelt de Minister van Justitie en Veiligheid de landelijke beleidsdoelstellingen vast voor de taakuitvoering van de politie (JenV, 2022). De komende vier jaar wordt landelijk ingezet op - en zijn er op het gebied van intelligence internationale samenwerkingsafspraken gemaakt over - de volgende thema's:

1. Ondermijning en georganiseerde criminaliteit;
2. Mensenhandel;
3. Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit, waaronder online seksueel kindermisbruik;
4. Verbinding met de samenleving en maatschappelijke onrust.

Bij de inzet van de politie moet de (gemeentelijke) overheid hier altijd rekening mee houden. De thema's maken deel uit van lokale veiligheidsdoelstellingen en bieden ruimte aan het gezag om lokale keuzes te maken en prioriteiten te stellen voor het politieoptreden.

2.2 Beleidsplan Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond 2023-2027

Op grond van de wet Veiligheidsregio's stelt het bestuur van de veiligheidsregio eenmaal in de vier jaar een beleidsplan vast. Volgens het beleidsplan Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) 2023-2027 zet de VRR in op:

1. Voorbereid zijn op de gevolgen van maatschappelijke ontwikkelingen;
2. Fungeren als expert in omgevingsveiligheid voor gemeenten, bedrijven, partners en inwoners;
3. Een betrouwbare hulp- en zorgverleningsorganisatie zijn;
4. Klaar zijn voor de toekomst.

2.3 Strategische agenda Politie Eenheid Rotterdam 2023-2026

Het Regionaal Veiligheidsoverleg (RVO) is het besluitvormende orgaan voor de vaststelling van het meerjarig regionale beleidsplan op grond van artikel 39 Politiewet 2012. In lijn met de landelijke veiligheidsagenda heeft het RVO de strategische agenda 2023–2026 van de politie Eenheid Rotterdam vastgesteld onder de titel *Samen werken aan veiligheid, vertrouwen en verbinding* (Politie Eenheid Rotterdam, 2022). Deze agenda vult het lokale veiligheidsbeleid van gemeenten en het Openbaar Ministerie aan. Voor de komende vier jaar zijn er regionaal samenwerkingsafspraken gemaakt over de thema's:

1. Politie voor iedereen;
2. Ontwikkeling van de opsporing en aanpak van ondermijning en drugscriminaliteit;
3. Digitale transformatie;
4. Duurzame inzetbaarheid.

Verder vermeldt het RVO in de strategische agenda dat de aandacht de komende vier jaar ook uitgaat naar de veiligheidsthema's zorg & veiligheid en maatschappelijk ongenoegen.

2.4 Coalitieakkoord en uitvoeringsprogramma 'Veilig Vlaardingen'

Na de gemeentelijke verkiezingen verscheen het coalitieakkoord *Groei en bloei voor Vlaardingen* (Gemeente Vlaardingen, 2021). Dit akkoord beschrijft de ambities van de gemeente in de periode 2022-2026. Van de acht stadsprogramma's levert het programma *Veilig Vlaardingen* een wezenlijke bijdrage aan het IVP. De ambities van dit stadsprogramma zijn leidend voor het nieuwe IVP. In de periode 2022-2026 ligt de focus op:

1. Versteviging van de aanpak van ondermijning;
2. Intensivering van de aanpak woonoverlast;
3. Versterking van de samenwerking tussen zorg en veiligheid.

2.5 Preventie met gezag

In de periode 2023 tot en met 2026 verstrekt de overheid jaarlijks ruim één miljoen euro aan subsidie aan de gemeente Vlaardingen voor de uitvoering van het programma *Preventie met gezag* (PmG) (PmG, 2023). Dit komt voort uit het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (BZK, 2022) en is bedoeld om te voorkomen dat kwetsbare kinderen, jongeren en jongvolwassen in de Westwijk in de criminaliteit belanden. Het programma bestaat uit een brede domeinoverstijgende wijkaanpak en richt zich op de versterking van de justitiële en sociale ondersteuning in de wijk.

3 Veiligheidsbeeld gemeente Vlaardingen

Over het geheel zijn in de afgelopen beleidsperiode de criminaliteitscijfers in Vlaardingen gedaald. De veiligheidssituatie is objectief verbeterd. Met een analyse van het veiligheidsdomein in de gemeente Vlaardingen brachten we de grootste uitdagingen voor de komende jaren in kaart. Daarbij betrokken we ook trends en ontwikkelingen, want Vlaardingen staat niet los van andere invloeden. Ondanks de positieve ontwikkeling blijkt er nog genoeg te doen. De analyse is te vinden in bijlage 2: Analyse van het veiligheidsdomein in de gemeente Vlaardingen.

3.1 Maatschappelijke ontwikkelingen

De periode van het huidige IVP wordt gekenmerkt door veel ingrijpende maatschappelijke gebeurtenissen. Dit had invloed op de inwoners en de veiligheidssituatie in Vlaardingen.

3.1.1 Coronacrisis

In 2020 kreeg de wereld en dus ook de inwoners van Vlaardingen te maken met de coronacrisis. De regering trof vergaande maatregelen om het virus te bestrijden. De maatregelen beïnvloedden onder andere de geregistreerde criminaliteit; die nam in die periode af.

3.1.2 Oorlog in Oekraïne

In 2022 viel Rusland buurland Oekraïne aan. Dit veroorzaakte menselijk leed, maar had ook sociaaleconomische gevolgen. De energie- en voedselprijzen stegen extreem en er ontstond een ongekend hoge inflatie. De inwoners van Vlaardingen hebben steeds minder te besteden en armoede dreigt voor veel gezinnen.

3.1.3 Stikstofcrisis

Nederland heeft zich gecommitteerd aan vermindering van de uitstoot van stikstof. Dit blijkt een complexe opgave. Het leidde onder andere tot een drastische vertraging van de woningbouw en een verergering van het woningtekort.

3.1.4 Woningnood

Steeds meer mensen hebben moeite om een passende en betaalbare woning vinden. Er zijn te weinig of te dure huurwoningen en lange wachtlijsten. Vooral inwoners met een laag middeninkomen, maar ook studenten en mensen die er plotseling alleen voor komen te staan, komen hierdoor in de problemen.

3.1.5 Opvangcrisis

Het aantal asielzoekers is hoger dan de voorgaande jaren. Er zijn te weinig opvangplekken. Door de woningnood verhuizen te weinig statushouders van het opvangcentrum naar een zelfstandige woning. De boel stagneert. De opvangcrisis en de woningnood zijn nauw met elkaar verbonden, wat voor sociale onrust kan zorgen als statushouders voorrang krijgen op de woningmarkt.

3.2 Hoe komen we aan de cijfers?

Er is veel informatie beschikbaar om het veiligheidsbeeld te vormen. Voor het IVP maakten we gebruik van onderstaand bronmateriaal:

3.2.1 Politiecijfers – de objectieve cijfers

De politie registreert veelvoorkomende en high impact criminaliteit. Dit vindt plaats na een aangifte of na zelfstandige waarnemingen tijdens uitvoering van de werkzaamheden. Hetzelfde geldt voor de overlastcijfers, die doorgaans veelal na meldingen van burgers worden geregistreerd. De politie publiceert de cijfers op haar eigen internetpagina en vernieuwt deze periodiek. Aangezien 2023 nog niet is afgelopen, zijn de gepresenteerde cijfers van dit jaar geëxtrapoleerd op basis van de halfjaarlijkse gegevens.

3.2.2 Veiligheidsmonitor – de veiligheidsbeleving

De Veiligheidsmonitor is een bevolkingsonderzoek dat sinds 2017 in de oneven jaren wordt uitgevoerd. Het is een onderzoek naar criminaliteit, onveiligheid, buurtproblemen en het optreden van gemeente en politie in Nederland. De publicatie van de resultaten van 2023 wordt in oktober verwacht, waardoor in dit IVP de resultaten van 2021 zijn gebruikt.

De volledige evaluatie van het veiligheidsbeeld van de gemeente Vlaardingen staat in bijlage 2.

3.3 Waar komen we vandaan – de misdrijven

Het criminaliteitsbeeld van Vlaardingen is onderverdeeld in zeven misdrijfthema's. Elk thema is gebaseerd op de cijfers uit het politiesysteem *Basis Voorziening Handhaving* en geeft weer wat de politie dagelijks registreert. De cijfers zijn niet zaligmakend, maar geven wel een cijfermatige indruk van de (lokale) veiligheid.

3.3.1 De cijfers

Uit de politiecijfers blijkt dat Vlaardingen veiliger is geworden. Sinds 2020 daalt het aantal geregistreerde misdrijven jaarlijks en de prognose voor 2023 is positief. Na extrapolatie van het eerste halfjaar van 2023, waarbij de cijfers van januari tot en met juni zijn verdubbeld, is de verwachting dat het jaar 2023 wordt afgesloten met in totaal 3.576 geregistreerde misdrijven. De dalende trend zet daarmee met 7% door.
Het totaal aantal criminaliteitscijfers is onderverdeelt in zeven misdrijfthema's. Het thema 'vermogensmisdrijven' heeft het hoogst aantal geregistreerde misdrijven. De oorzaak daarvan is dat dit thema bestaat uit het meeste aantal strafbare feiten.

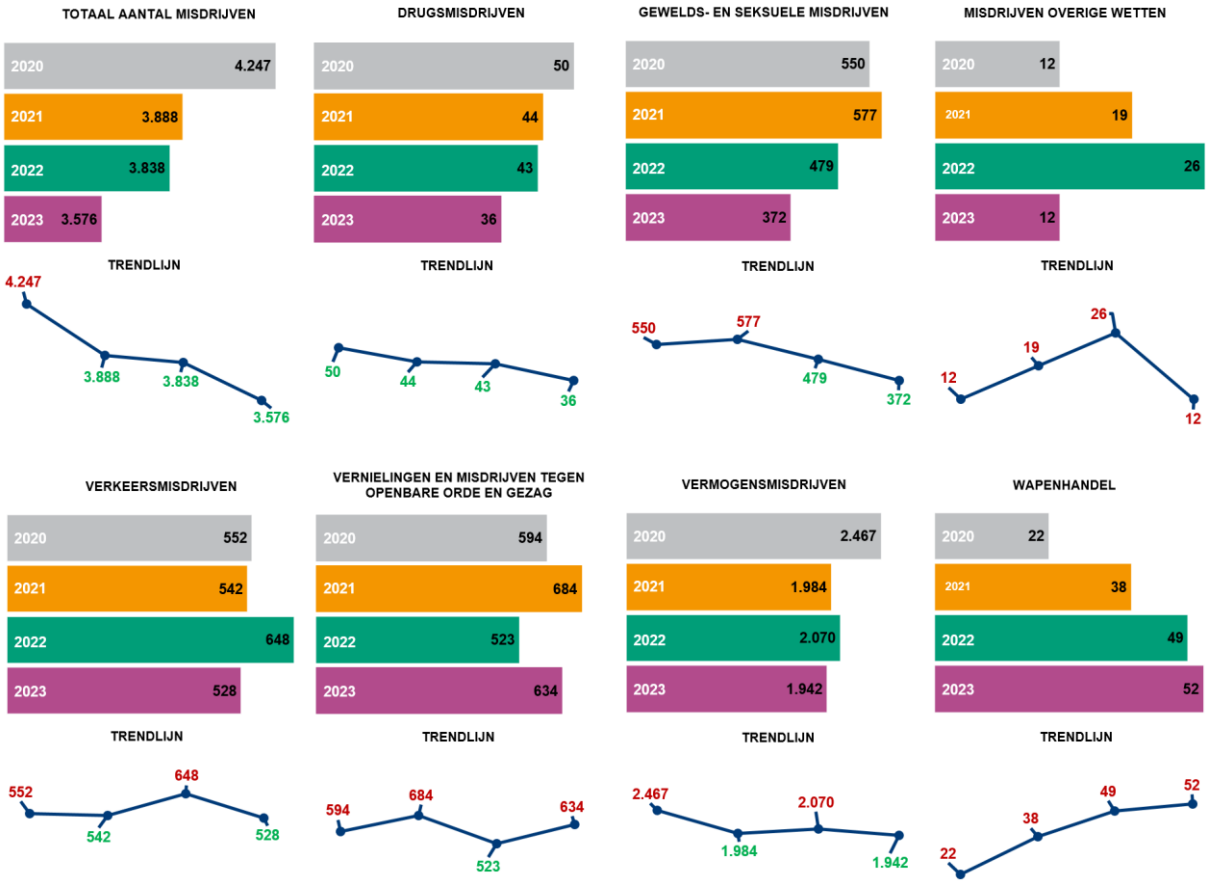

Top drie geregistreerde misdrijven
Alle misdrijfthema's zijn opgebouwd uit een veelvoud aan strafbare feiten. Na een analyse van de cijfers is een top drie samengesteld van de meest geregistreerde misdrijven in de gemeente Vlaardingen:

1. Horizontale fraude;
2. Vernieling c.q. zaakbeschadiging;
3. Diefstal van brom/snor/fietsen.

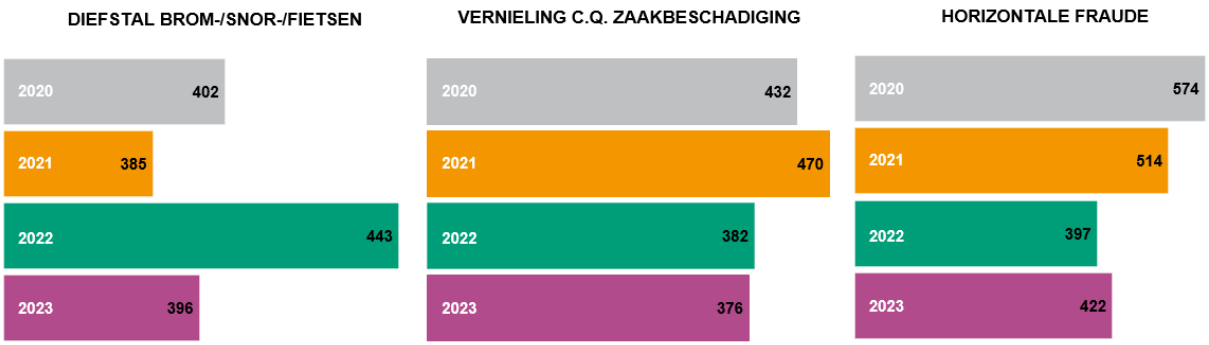

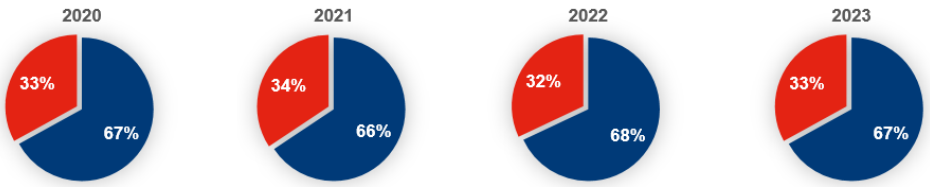

De gepresenteerde top drie maakte jaarlijks voor een derde deel uit van het totaal aantal geregistreerde misdrijven in de gemeente Vlaardingen. Misdrijven die onder horizontale fraude worden geregistreerd, stonden op plaats één. Horizontale fraude is fraude gepleegd tussen burgers onderling: denk aan identiteitsfraude, vastgoedfraude, fraude met betaalproducten of fraude met online handel. Dit beeld komt overeen met de regionale en landelijke politiecijfers.

.

3.3.2 Resultaten Veiligheidsmonitor

De veiligheidsmonitor besteedt aandacht aan diverse onderwerpen op het gebied van leefbaarheid, veiligheid en slachtofferschap van veelvoorkomende criminaliteit. De volledige resultaten staan in bijlage 2. Deze paragraaf gaat in op het slachtofferschap van verschillende misdrijven en veiligheidsgevoelens in algemene zin.

Slachtofferschap

De inwoners van Vlaardingen geven aan dat zij procentueel het vaakst slachtoffer zijn van gedigitaliseerde criminaliteit, gevolgd door vermogensdelicten, vernielingen en geweldsdelicten. Het slachtofferschap van gedigitaliseerde criminaliteit ligt in lijn met het landelijk beeld en de door de politie geregistreerde criminaliteitscijfers. Opvallend is dat het slachtofferpercentage van vermogens- en geweldsdelicten onder de inwoners van Vlaardingen in vergelijking met het landelijke gemiddelde juist hoger ligt.

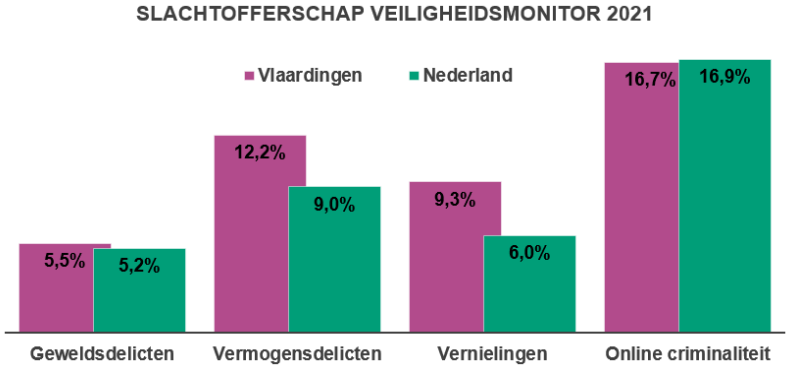

Geweldsdelicten zijn onder andere:

- Bedreiging
- Mishandeling

Vermogensdelicten zijn onder andere:

- Woninginbraak
- Auto- en fietsendiefstal

Online criminaliteit zijn onder andere:

- Aan- en verkoopfraude
- Identiteitsfaude
- Fraude met betalingsverkeer

Veiligheidsbeleving

De sociale veiligheidsbeleving van de inwoners van Vlaardingen ligt lager in vergelijking met de inwoners van vergelijkbare gemeenten. Ruim een kwart geeft aan zich in de buurt weleens onveilig te voelen en meer dan 40 procent voelt zich in het algemeen weleens onveilig. Verder vindt meer dan een kwart van de inwoners van Vlaardingen dat de criminaliteit in de buurt is toegenomen, waar in 2021 de criminaliteitscijfers juist zijn gedaald. De algehele veiligheid wordt met een 6,8 beoordeeld.

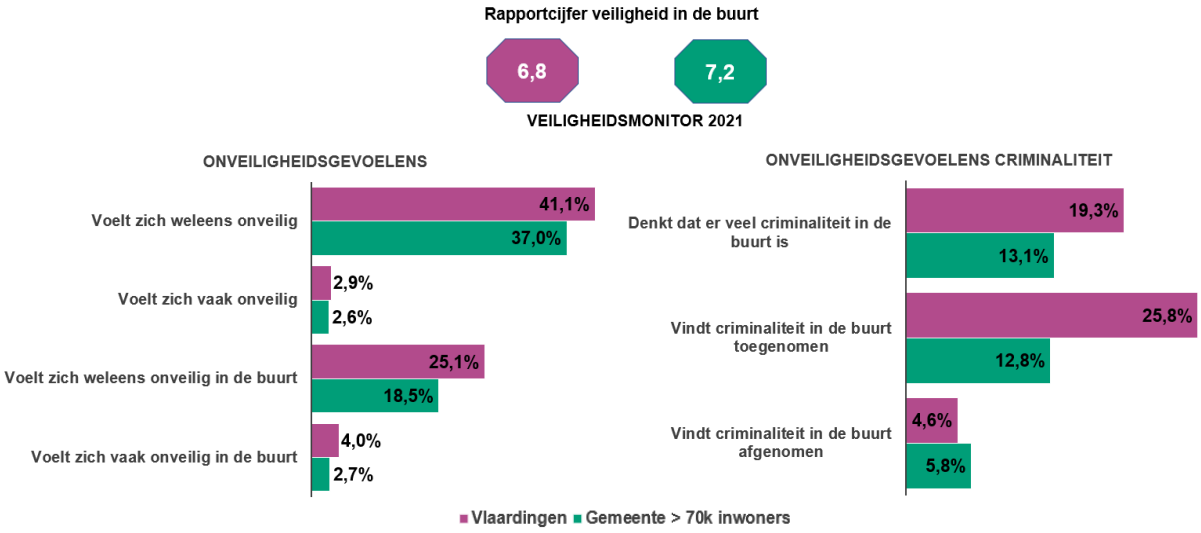

3.4 Waar komen we vandaan – overlast in Vlaardingen

Ook door overlast kunnen de inwoners van Vlaardingen zich onveilig voelen op straat of in hun woning. Te denken valt aan overlast door personen met onbegrepen gedrag, overlast van buren, alcoholmisbruik, aanwezigheid van dak- of thuislozen of een gecombineerde vorm van deze problematiek. In welke mate overlast wordt ervaren, is een gevoel en persoonsafhankelijk. De overlast in de gemeente Vlaardingen kan in beeld worden gebracht door politiecijfers. Bij deze cijfers hoort de kanttekening dat er sprake kan zijn van één of enkele melders die het beeld vertekenen. De volledige cijfers van de Veiligheidsmonitor staan in bijlage 2.

3.4.1 Geregistreerde meldingen

De politie registreert meerdere vormen van overlast, veelal naar aanleiding van een melding of op basis van eigen waarnemingen. Voor de cijfers van de classificatie burengerucht[1] is gebruik gemaakt van de rapportage *Gezamenlijk Veiligheidsbeeld regio Rotterdam 2022* (VAR, 2022).

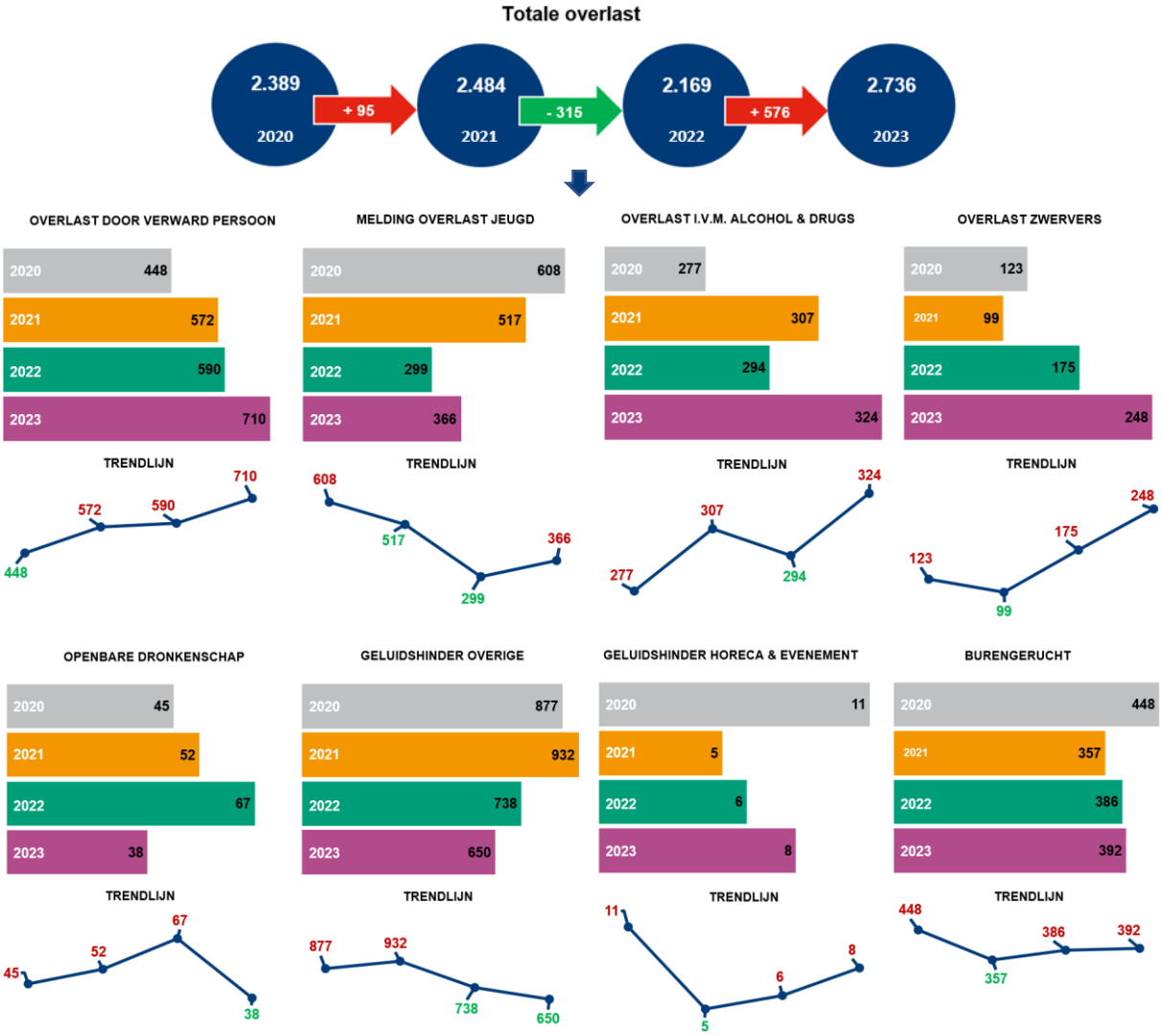

Na een daling in de periode 2021-2022 verwachten we dat het jaar 2023 met een stijging in de overlastcijfers eindigt. De stijging is bij vrijwel alle vormen van overlast zichtbaar, maar bovenaan staat de overlast van personen met onbegrepen gedrag. Dit cijfer stijgt jaarlijks. De gemeente Vlaardingen volgt hiermee het regionale beeld van deze vorm van overlast. Verder stijgt ook de problematiek rondom dak- en thuislozen. Bij deze cijfers hoort de kanttekening dat er sprake kan zijn van één of enkele melders die het beeld vertekenen. Ondanks dat de classificatie burengerucht niet in het totaal is meegenomen, is daar ook sinds 2021 een stijging zichtbaar.

[1] *Definitie volgens Van Dale: rumoer in huis dat de buren hindert.*

3.4.2 Resultaten veiligheidsmonitor 2021

Meer dan de helft van de inwoners van Vlaardingen ervaart één of meer vormen van overlast. Ook één of meer vormen van sociale overlast wordt door de meeste inwoners van Vlaardingen als probleem aangegeven. Op basis van de politiecijfers is een stijging van het percentage in 2023 te verwachten.

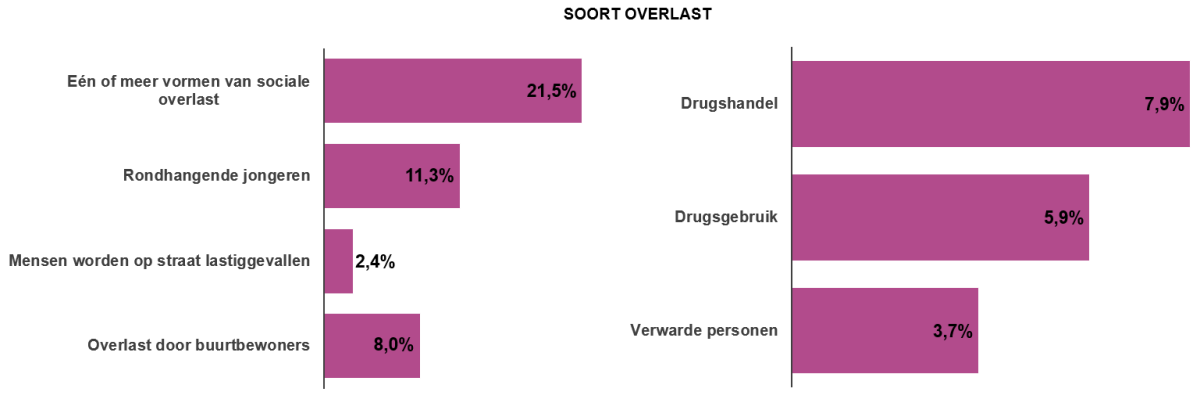

3.5 Ontwikkelingen en trends

De politiecijfers, de veiligheidsbeleving van de inwoners van Vlaardingen en gesprekken met de veiligheidspartners leiden tot de volgende ontwikkelingen en trends:

- **Toename van geregistreerde digitale criminaliteit.**
  Dit veroorzaakt slachtoffers en miljoenen aan financiële schade.
- **Toename personen met onbegrepen gedrag** binnen de geregistreerde overlastcijfers.
  De problematiek binnen het thema zorg en veiligheid wordt complexer. Personen met onbegrepen gedrag komen moeilijker of te laat in aanraking met passende zorg.
- **Toename dakloze overlastgevende personen**, voornamelijk afkomstig uit Oost-Europa.
  Zij komen naar Vlaardingen voor werk, maar raken door omstandigheden hun baan en woning kwijt. Om in hun eerste levensbehoeften te voorzien, plegen zij (winkel)diefstallen en/of verschaffen zich illegaal toegang tot gebouwen.
- **Toename van wapenbezit onder jongeren.**
  Op steeds jongere leeftijd voelen jongeren de noodzaak zich op straat te bewapenen met een slag-, steek- of zelfs een vuurwapen. Zij maken steeds vaker deel uit van extreem gewelddadige dadergroepen en worden daarnaast ingezet om gedigitaliseerde criminaliteit te plegen.

Hierna volgt een toelichting op de genoemde ontwikkelingen en trends.

3.5.1 Gedigitaliseerde criminaliteit: meeste slachtoffers

Onder gedigitaliseerde criminaliteit vallen delicten die buiten de digitale wereld ook plaatsvinden. Voorbeelden zijn babbeltrucs of verkoopfraude. ICT stelt hen in staat deze delicten op grotere schaal en sneller te plegen. Denk aan WhatsApp-fraude, marktplaatsfraude of digitale stalking. Bij gedigitaliseerde criminaliteit zijn de ICT-systemen een middel, maar ligt het doel buiten de systemen.

Uit de politiecijfers blijkt dat gedigitaliseerde criminaliteit[2] in de afgelopen jaren het meest geregistreerde misdrijf in Vlaardingen is. Naast de geregistreerde meldingen valt op dat in de periode 2020-2023 gedigitaliseerde criminaliteit onder de inwoners van Vlaardingen de meeste slachtoffers heeft gemaakt. Volgens het cyberintelligence jaarbeeld 2022 Rotterdam-Rijnmond (Nationale Politie, 2022), werden regionaal de meeste slachtoffers gemaakt met bankhelpdeskfraude[3], account take-over[4] en betaalverzoekfraude[5]. Verder hebben cybercriminelen in onze regio in 2022 13,9 miljoen euro buitgemaakt, waarvan 214.568,17 euro van de inwoners van Vlaardingen.

[2] Het CBS hanteert de definitie online criminaliteit.
[3] Dit is een vorm van helpdeskfraude: een oplichtingsmethode waarbij criminelen zich voordoen als medewerkers van een bank en proberen het vertrouwen van het slachtoffer te winnen en hem/haar te bewegen geld over te maken (De financiële begrippenlijst, sd).
[4] Hacken van accounts voor bestellingen (Boekhoorn, 2019).
[5] Dit is een vorm van phishing. Deze vorm van oplichting gebeurt vooral via Marktplaats, Facebook, Marketplace, Vinted en andere platformen, ook wel 'tikkiefraude' genoemd (Nationale Politie, sd).

3.5.2 Overlast door personen met onbegrepen gedrag groeit

De inwoners van Vlaardingen krijgen soms te maken met mensen die anders reageren dan gebruikelijk, mensen die onder invloed lijken, verward zijn of agressief reageren. Dit soort onbegrepen gedrag kan allerlei oorzaken hebben, zoals het gebruik van alcohol of drugs, een lichte verstandelijke beperking, een psychose of een ingrijpende levensgebeurtenis. Vaak gaat het om een combinatie van factoren met het neveneffect dat zij zichzelf, naasten of anderen schade berokkenen.

Nederland kampt met een groeiende problematiek rond incidenten gerelateerd aan personen met onbegrepen gedrag. Ook de gemeente Vlaardingen ontkomt niet aan deze trend. Uit politiecijfers blijkt dat de overlast door deze personen in 2023 naar verwachting met bijna een kwart gestegen ten opzichte van 2021.

Naast de stijgende overlastcijfers is het een belangrijk thema. Achter de meeste mensen met onbegrepen gedrag gaat veel stil leed schuil. Ze kunnen op veel vlakken niet meer meedoen in de samenleving of zijn niet in staat om hulp te vragen of te aanvaarden. Dit kan leiden tot eenzaamheid, schulden, woningnood en werkeloosheid. Er is sprake van een relatief klein gedeelte van de bevolking die kampt met onbegrepen gedrag, maar toch zijn zij verantwoordelijk voor een grote stijging in de cijfers. Wanneer het eenmaal misgaat, vraagt de oplossing van deze problematiek een enorme inspanning van de gemeente en haar partners.

3.5.3 Arbeidsmigranten

De problematiek rond arbeidsmigranten vraagt veel capaciteit van de politie. Sommige werkgevers gebruiken deze groep als goedkope arbeidskrachten, maar behandelen ze vervolgens slecht. Ze verblijven met teveel mensen in een woning, hebben te maken met slechte arbeidsomstandigheden en in het ergste geval worden ze op straat gezet zonder werk of inkomen. Veel van hen kiezen ervoor om op straat te blijven leven boven terugkeer naar hun geboorteland. Ze grijpen naar alcohol, drugs; ze zwerven en slapen op straat. Deze groep is met name verantwoordelijk voor de stijging van de overlastcijfers in de periode 2020-2023. Naast overlastveroorzaker, is deze groep in de cijfers ook sterk vertegenwoordigd als pleger van veelvoorkomende criminaliteit. Voorbeelden zijn winkeldiefstallen, bedreigingen en verschillende vormen van inbraak.

3.5.4 Jeugdcriminaliteit

Jeugdcriminaliteit is strafbaar gedrag gepleegd door jongeren tot en met 24 jaar. Dit kan variëren van diefstal tot drugshandel. Omdat jongeren tijdens het plegen van strafbare feiten nog in ontwikkeling zijn, vereist jeugdcriminaliteit een specifieke aanpak. Volgens de jeugdmonitor 2020 is de jeugdproblematiek in de periode 2015 tot 2020 lager dan in de vijftien jaren daarvoor (WODC, 2020). De volgende editie van de jeugdmonitor wordt naar verwachting in de zomer van 2024 gepubliceerd. De door de politie geregistreerde gegevens voorspellen al dat de vanaf 2010 gestarte daling in het relatief aantal jeugdige verdachten verder is doorgezet.

Waarom wordt dit dan toch als trend in dit IVP benoemd?

Ondanks de algemene daling zijn er specifieke vormen van jeugdcriminaliteit die juist stijgen of waarover zorgelijke signalen vanuit de praktijk worden gedeeld (NJI, sd):

- **Het aantal wapendelicten onder minderjarigen en jongvolwassen lijkt toe te nemen.** Sinds 2019 neemt het aantal verdachten van een wapendelict in de Monitor Jeugdcriminaliteit toe. Het betreft vaak messenbezit en -gebruik onder jongeren.
- **Veel aandacht voor jongeren betrokken bij drugscriminaliteit.** Het betreft hier jongeren die drugspakketten bezorgen, drugs uit containers halen of zelf als dealer betrokken zijn bij de drugshandel. Met name neemt sinds 2019 het aantal veroordelingen toe van jongeren tussen de 16 en 18 jaar.
- **Jongeren worden slachtoffer van criminele uitbuiting**. Dit is een vorm van mensenhandel, waarbij een persoon door iemand anders gedwongen wordt om strafbare feiten te plegen. Veel slachtoffers blijven buiten het zicht van hulpverleners of politie. Vaak durven ze niet om hulp te vragen, omdat ze zich schamen of omdat ze gechanteerd of bedreigd worden. Tot slot neemt het aantal minderjarige daders van gedigitaliseerde criminaliteit toe. Jongeren worden bijvoorbeeld ingezet als geldezel of katvanger of moeten druggerelateerde misdrijven plegen.

4 Integrale Veiligheidsaanpak 2024-2027

De komende jaren ligt in beleid en uitvoering een extra accent op vijf prioriteiten. De dagelijkse taken blijven onder de aandacht, maar in de periode van 2024 tot en met 2027 focussen we extra op:

1. Versteviging van de aanpak van ondermijning;

2. Intensivering van de aanpak van woonoverlast;

3. Versterking van de samenwerking tussen zorg en veiligheid;

4. Waarborging van digitale veiligheid;

5. Aanpak van de problematiek rondom arbeidsmigranten.

Gedurende de looptijd van het IVP kunnen zich nieuwe ontwikkelingen voordoen, die niet onder deze prioriteiten vallen. Veelal zijn dit acute veiligheidsproblemen. Dit vraagt niet direct om wijzigingen van het beleidskader, maar kan wel effect hebben op het jaarlijkse teamplan.

4.1 Ondermijning

Er is geen eensluidende definitie van ondermijning, omdat dit een gevolg is van verschillende vormen van criminaliteit. Bij ondermijning vervagen de grenzen tussen de gewone maatschappij (bovenwereld) en de criminelen (onderwereld). Het is een probleem dat de samenleving verzwakt en uiteindelijk zelfs ontregelt. De ontregeling zit ook in het gebruik van zwaar geweld door criminelen, waar ook Vlaardingen mee te maken heeft. Zo vinden er op straat liquidaties plaats of aanslagen op rivalen met explosieven.

4.1.1 Waar staan we nu?

De komende jaren bouwen we voort op de ingeslagen weg en intensiveren de samenwerking met onze partners waar nodig.

Datagedreven aanpak versterkt de informatiepositie

Er is ingezet op versterking van de informatiepositie van de gemeente. Daarvoor is de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in de ontwikkeling van een datagedreven aanpak. Er zijn datasystemen ontwikkeld en geïmplementeerd die wezenlijk bijdragen aan de kwaliteit en intensiteit van de activiteiten.

Aanpassing beleid en vergroting bestuurlijke weerbaarheid

De gemeente Vlaardingen heeft haar beleid vernieuwd en slagvaardiger gemaakt. Het bestaande beleid voor de toepassing van de Wet Bibob wordt op advies van het RIEC geactualiseerd. Deze nieuwe beleidsregels bieden meer ruimte om informatie met partners uit te wisselen en breiden het toepassingsbereik uit. Voor de uitvoering van Bibob-onderzoek is in 2022 een Bibob-coördinator aangesteld. Intern zijn medewerkers, college- en raadsleden bewust gemaakt van de signalen van georganiseerde criminaliteit en ondermijning.

Interventieteam heeft preventieve en repressieve werking

Het interventieteam controleert, intervenieert en is een krachtig handhavend instrument in de strijd tegen ondermijning. De gemeente Vlaardingen is regiehouder en werkt nauw samen met partners waar noodzakelijk. Het team heeft een preventieve en repressieve werkwijze, maar treedt ook op basis van signalen op. Inmiddels is het team opgebouwd uit in- en externe medewerkers, elk met hun eigen expertise.

4.1.2 Ambitie ondermijning

We zetten in op maatregelen gericht op potentiële daders en op situaties of gelegenheidsstructuren die de georganiseerde criminaliteit faciliteren. Verzameling van informatie en analyse van gebeurtenissen, signalen en trends op wijk-, buurt- en straatniveau, leiden tot efficiënte en effectieve keuzes om ondermijning tegen te gaan. Om de aanpak van ondermijning verder te verstevigen, wordt capaciteit vrijgemaakt voor de uitvoering van Bibob-onderzoek en uitbreiding van de toepassing van deze wet. Inwoners, ondernemers en organisaties worden weerbaarder gemaakt tegen ondermijning. Dit is inmiddels in gang gezet met de start van de promotiecampagne van de applicatie *Meld een vermoeden*.

Om de datagedreven manier van werken regionaal af te stemmen, stelt de gemeente een handreiking op voor de gemeenten in de regio Rotterdam. Intern wordt de datagedreven aanpak doorontwikkeld om criminele processen nog effectiever te verstoren. De implementatie van de Monitor Bedrijventerreinen, Monitor vastgoedmisbruik en verbetering van de inspectie-app ‘Montr’ zijn hiervan goede voorbeelden.

Bestaand beleid wordt getoetst of het nog voldoet aan de ontwikkelingen, bijvoorbeeld het ‘ondermijningsproof’ maken van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV).

4.2 Woonoverlast

Woonoverlast is hinder die in, vanuit en rondom een woning kan worden veroorzaakt. De overlastgever of bezoekers vertonen overlastgevend gedrag of laten juist bepaald gedrag na. Denk bijvoorbeeld aan geluidsoverlast, fysieke verloedering, vervuiling, intimiderend gedrag, brandgevaar en drugsoverlast. Aanhoudende overlast kan het woongenot en gevoel van veiligheid ernstig aantasten. In de komende jaren zet de gemeente Vlaardingen zich in om het woongenot van haar inwoners te verhogen.

4.2.1 Waar staan we nu?

Investering in kwaliteit en duurzaamheid woningen

Prettig wonen gaat verder dan alleen een dak boven je hoofd. Daarom zet de gemeente aan de ene kant in op stimulering van woningcorporaties om in de kwaliteit en duurzaamheid van bestaande huurwoningen te investeren. Aan de andere kant besteedt de gemeente bij particuliere woningvoorraad en nieuwbouw aandacht aan groen en de gevolgen van klimaatverandering en bodemdaling (Gemeente Vlaardingen, 2021, pp. 14-15).

Meer mogelijk bij aanpak complexe woonoverlast

In januari 2021 is de gemeente Vlaardingen begonnen met een inhaalslag op het gebied van de aanpak van complexe woonoverlast. Vooral overlast door overbewoning en huisvesting van arbeidsmigranten waren veelvoorkomende meldingen in 2021 en 2022. Verder is er in toenemende mate sprake van overlast veroorzaakt door personen met psychische en/of verslavingsproblematiek

en een merkbare stijging van het aantal vervuilde woningen en hoardersproblematiek in Vlaardingen. Woonoverlast krijgt ook landelijk veel aandacht. Nieuwe wet- en regelgeving heeft als doel de problematiek te beheersen. Denk aan de opkoopbescherming die sinds maart 2023 in Vlaardingen van kracht is en de Wet Goed Verhuurderschap.

Verstevigde samenwerking
Binnen de aanpak van (complexe) woonoverlast wordt het uitvoeringsprogramma *Veilig Vlaardingen* als leidraad gebruikt. Partners geven de aanpak gezamenlijk vorm op basis van een convenant. Om effectief te reageren op situaties rondom woonoverlast vindt regelmatig casusregie-overleg plaats met de diverse partners. Om de synergie tussen zorg en veiligheid te versterken, worden de interne processen beter op elkaar afgestemd.

Interventieteam verdubbelt controles
In 2023 is het interventieteam uitgebreid met een tweede coördinator. Het aantal controles op onder andere woonoverlast is verdubbeld. In 2024 start een pilotproject, waarbij twee tot drie extra buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) of toezichthouders aan het interventieteam worden toegevoegd.

4.2.2 Ambitie woonoverlast

De gecontinueerde inzet van onder andere het interventieteam, implementatie (en handhaving) van nieuwe wet- en regelgeving bevordert de leefbaarheid, veiligheid en het woongenot in de wijken van Vlaardingen. De afgelopen periode is met name ingezet op uitbreiding van de handhaving. In 2024-2027 wordt dit gecombineerd met een preventieve en proactieve aanpak. Uitgangspunten zijn vroegtijdig signaleren, handhaven en aanpakken van onderliggende oorzaken van woonoverlast. Alle mogelijke middelen om woonoverlast te voorkomen en te bestrijden worden ingezet. Dit varieert van preventieve en de-escalerende instrumenten tot en met het gebruik van wettelijke mogelijkheden. Vroegtijdige uitwisseling van signalen maakt snel en adequaat integraal opgetreden mogelijk.

Het thema zorg en veiligheid is een veelomvattend thema met uiteenlopende maatschappelijke aspecten. Rond het bespreekbaar maken van huiselijk geweld of andere problematiek bestaan veel drempels, onder meer door schaamte. Dit vraagt om een sensitieve aanpak zodat er een vertrouwensband ontstaat. Deze onderwerpen hangen met elkaar samen, doordat ze niet alleen vanuit een veiligheidsdomein en met repressie zijn op te lossen of te beheersen. Het gaat om ingewikkelde problematiek, waar verschillende en vaak wisselende zorg- en veiligheidspartners bij betrokken zijn.

De gemeente Vlaardingen blijft zich inzetten op dit thema.

4.3 Zorg & Veiligheid

Vlaardingen heeft in toenemende mate te maken met een groeiende groep inwoners met ernstige en complexe problemen die het zorg- en veiligheidsdomein overstijgen. Vaak is er sprake van problemen op meerdere leefgebieden met gevolgen voor de veiligheid in de samenleving. Vaak uit zich dit in overlast, geweld en/of criminaliteit. Dit heeft invloed op het dagelijkse leven van inwoners, maar ook op hun gevoelens van veiligheid. Het tast het woongenot van inwoners en de leefbaarheid in de wijken aan.

4.3.1 Waar staan we nu?

In het kader van complexe zorgcasuïstiek werken we samen met verschillende partners, zoals woningcorporaties, de politie, Minters en de geestelijke gezondheidszorg. De gemeente Vlaardingen initieerde in 2023 het Kernteam Zorg en Veilig. Op casusniveau werken we nadrukkelijker samen. Dat leidt tot een versterking van de positie van de gemeente als procesregisseur.

Het Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam-Rijnmond legt de focus op diverse doelgroepen. Op het gebied van nazorg- en veiligheidscasuïstiek is ingezet op een datagedreven manier van werken, onder andere met een lokaal registratiesysteem. Verder sluit de gemeente Vlaardingen aan bij het programmabureau Westwijk, dat streeft naar verhoging van de kansen van de wijkbewoners op het gebied van opleiding, arbeidsparticipatie en woonkwaliteit. Tot slot kreeg de gemeente Vlaardingen in het najaar van 2023 het certificaat dementievriendelijke gemeente.

4.3.2 Ambitie zorg en veiligheid

De gemeente ambieert een sterkere verbinding tussen zorg en veiligheid. Hiermee wordt niet alleen overlast en onveiligheid voorkomen, maar raken kwetsbare inwoners vooral niet tussen wal en schip. Dat stelt hen tijdig in staat om een plek in de samenleving in te nemen of te behouden. Denk bijvoorbeeld aan mensen met een (licht) verstandelijke beperking of dementie. De informatiepositie als procesregisseur wordt versterkt, zodat beter zicht ontstaat op de omvang van de problematiek in Vlaardingen. Dit leidt tot betere duiding van wat er binnen Vlaardingen speelt op het gebied van huiselijk geweld, kindermishandeling, ouderenmishandeling, criminele uitbuiting (mensenhandel), illegale prostitutie, seksuele uitbuiting en andere thematiek die zowel zorg als veiligheid raakt. Het vormt een basis onder een verbeterde samenwerking. Partners weten beter wat ze aan elkaar hebben en zijn beter geïnformeerd. Zo kunnen we stappen zetten in de aanpak van casuïstiek. Verbetermogelijkheden liggen op het gebied van de bewustwording, verlaging van drempels tot het doen van aangifte, verhoging van de pakkans van de dader en een goed opvang-, behandel- en zorgaanbod voor slachtoffers.

Naast (criminele) excessen kent Vlaardingen ook steeds meer minder zelfredzame bewoners; zij vormen een kwetsbare groep. Deze doelgroep moet goed in beeld zijn om er meer aandacht aan te kunnen besteden. Denk aan verhoging van het veiligheidsbesef en de handelingsbekwaamheid van inwoners. Om dit te realiseren is het belangrijk dat verbindingen worden gelegd met andere beleidsterreinen, zoals zorg- en welzijnsbeleid, vergunningenbeleid, toezicht- en handhavingsbeleid,

omgevings- en ruimtelijk beleid. Dit sluit ook nauw aan bij de Omgevingswet die in 2024 in werking treedt. Deze wet heeft tot doel een gezonde en veilige leefomgeving tot stand te brengen en in stand te houden.

4.3.3 Ambitie met betrekking tot de jeugd

Het jongerenwerk neemt een belangrijke positie in binnen zorg en veiligheid. Zij zien en spreken de jongeren en weten veelal wat hun problemen, angsten en wensen zijn. Met hun ervaring, voelsprieten in de samenleving en kennis vervullen ze een doorslaggevende rol in de vroegsignalering. Het contact met handhavers, politie en wijkteams moet goed worden onderhouden. De gemeente speelt daar een verbindende rol in. Om overlast en crimineel gedrag te voorkomen, werkt de gemeente samen met partners aan de vroegsignalering van jongeren die afglijden richting de criminaliteit. Met een persoonsgerichte aanpak levert de gemeente maatwerk om te voorkomen dat jong begonnen delinquentie uitmondt in een langdurige criminele loopbaan. De gemeente heeft de (preventieve) aanpak van jeugdcriminaliteit uitgebreid door te investeren in diverse campagnes. In 2023 sloten we aan bij het schooladoptieplan *Doe FF Normaal*, waarbij wijkagenten les geven aan leerlingen van groep 7 en 8. Dit plan loopt door in 2024.

4.4 Digitale veiligheid

Digitalisering bij de overheid, bedrijven en burgers is niet meer weg te denken uit de huidige tijd. Het maakt veel mogelijk, maar doorslaggevend voor het succes is nog steeds een zorgvuldige en goed doordachte toepassing. Helaas brengt digitalisering op meerdere fronten ook veiligheidsrisico's met zich mee. Opgeslagen informatie kan in verkeerde handen vallen of verloren gaan. Berichtgeving en uitwisseling via internet kunnen maatschappelijke onrust veroorzaken en burgers, bedrijven en overheden kunnen slachtoffer worden van gedigitaliseerde criminaliteit.

De gemeente Vlaardingen neemt daarom in de komende jaren haar verantwoordelijkheid op het thema digitale veiligheid. Dit vloeit voort uit de *Resolutie Digitale Veiligheid* (VNG, 2021), waarin de leden van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten zich unaniem hebben uitgesproken voor intensivering op dit thema.

4.4.1 Waar staan we nu?

In het kader van 'ons eigen huis op orde' is de informatieveiligheid binnen de gemeente Vlaardingen jaarlijks met positief resultaat getoetst met gebruikmaking van het Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA).

In het Regionaal Veiligheidsoverleg (RVO) van 12 juli 2021 is besloten extra prioriteit te geven aan digitale criminaliteit. De laatste cijfers laten zien dat cybercrime niet alleen menselijke slachtoffers oplevert, maar ook enorme financiële schade. Dit leidde tot oprichting van een werkgroep met vertegenwoordigers vanuit de politie, Openbaar Ministerie, de Veiligheidsalliantie Rotterdam (VAR) en de gemeente Rotterdam. De werkgroep publiceerde de notitie *Aanpak veelvoorkomende criminaliteit in de regio Rotterdam*. In de periode tot en met 2024 beoogt de werkgroep de volgende resultaten:

- Commitment op gezamenlijke uitvoering;
- Gedeelde visie;
- Borging strategische visie;
- Betrouwbaar cyberbeeld;
- Aansluiting bij regionale en landelijke initiatieven;
- Vermindering slachtoffer- en daderschap.

Als aanjager van dit thema binnen onze regio is onze burgemeester vanaf 2023 portefeuillehouder van cybercriminaliteit. In samenwerking met de Veiligheidsalliantie Rotterdam en de overige ketenpartners is de gemeente Vlaardingen de aanjager om deze vormen van criminaliteit te bestrijden.

4.4.2 Ambitie digitale veiligheid

De gemeente Vlaardingen vervult een belangrijke rol in het voorkomen dat inwoners, bedrijven, voorzieningen en de gemeente zelf slachtoffer worden van cybercriminaliteit. Om een cyberweerbare gemeente te worden, zet de gemeente de aankomende vier jaar in op ‘de basis in eigen huis op orde‘, de voorbereiding op cyberincidenten en cybercrises, weerbaarheid van inwoners en ondernemers tegen cybercriminaliteit en gedigitaliseerde criminaliteit en goed zicht op online aangejaagde ordeverstoringen.

Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit

De samenleving weerbaarder maken tegen cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit door in afstemming met de lokale driehoek specifieke doelgroepen te benaderen.

Online aangejaagde ordeverstoring

Inzicht ontwikkelen in de beschikbare bestuurlijke instrumenten voor toezicht en handhaving in de onlinewereld, zodat we tijdig en doortastend kunnen inspelen op online activiteiten die offline orderverstoringen kunnen veroorzaken.

Cyberincidenten en -crisis

Goede voorbereiding op mogelijke cyberincidenten en/of crisis, zodat we deze zelfstandig of collectief met andere gemeenten en/of de veiligheidsregio kunnen beheersen en/of bestrijden

Eigen huis op orde

Het goed laten functioneren van de eigen digitale systemen en digitale informatievoorzieningen, zodat de dienstverlening en bedrijfsvoering vlekkeloos verlopen en de informatie goed is beveiligd.

4.5 Arbeidsmigranten

Arbeidsmigranten in Nederland vormen een pluriforme groep qua land van herkomst, inkomen, opleidingsniveau en verblijfsduur. De groep waarop het IVP betrekking heeft, bestaat voornamelijk uit personen uit andere lidstaten van de Europese Unie (EU). Ze verblijven in Vlaardingen verrichten ongeschoolde of praktijkgerichte werkzaamheden. Arbeidsmigratie heeft een aantal positieve effecten, maar brengt als keerzijde ook een aantal problemen met zich mee. Een deel van de migranten zijn inmiddels hun werk kwijt. De één doet een beroep op de sociale voorzieningen, waar de ander overlast veroorzaakt en strafbare feiten pleegt. Arbeidsmigranten zijn daarnaast kwetsbaar voor arbeidsuitbuiting, oneerlijke concurrentie of overbewoning.

4.5.1 Waar staan we nu?

Het interventieteam voert sinds 2022 wekelijke controles uit en handhaaft op woonoverlast door arbeidsmigranten. Ondanks de uitbreiding van de capaciteit loopt het aantal melding toch op. Er kan in sommige gevallen niet direct worden opgetreden. Met de in maart 2023 ingevoerde opkoopbescherming lijkt het aantal panden dat wordt opgekocht voor huisvesting van arbeidsmigranten af te nemen, waardoor er in minder panden overlast is. Dit is mede dankzij de handhaving op deze wetgeving.

In 2023 is er één centrale locatie geopend voor de huisvesting van ‘short-stay-arbeidsmigranten’. Vanwege de grote vraag worden in 2024 nog twee van zulke locaties geopend. De locaties zijn in beheer van convenantpartners. Zij brengen daardoor geleidelijk woningen in verschillende wijken terug op de markt. Dit houdt in dat bijvoorbeeld starters en jonge gezinnen hier weer aanspraak op kunnen maken. Naar verwachting levert deze ontwikkeling een positieve bijdrage aan de leefbaarheid. Door ons ook op overlastplekken te richten als gevolg van onjuist gebruik van woningen, herstelt geleidelijk de balans in de wijken.

4.5.2 Ambitie arbeidsmigranten

De ambitie is allereerst om malafide uitzendbureaus en huisvesters in kaart te brengen en aan te pakken. De mogelijkheden van een vergunningstelsel onder de Wet goed verhuurderschap wordt onderzocht. Daarnaast continueren we de handhaving op de opkoopbescherming en leggen waar nodig bestuurlijke boetes op vanuit de Verordening beheer woonruimtevoorraad gemeente Vlaardingen 2021. De wekelijkse controles van het interventieteam zetten we voort. We streven naar een gegarandeerde handhavingscyclus om de huisvestingssituatie van arbeidsmigranten te verbeteren. Tot slot willen we de sociale betrokkenheid vergroten, onder meer door initiatieven zoals de Meet & Greet (gehouden in de VOP wijk) te blijven stimuleren. Ons doel is een balans tussen huisvesting van arbeidsmigranten en leefbaarheid in de wijken te realiseren.

5 Randvoorwaarden

Uit de prioriteiten van het IVP 2024-2027 vloeien uitvoeringsplannen voort. De realisatie van de plannen is afhankelijk van een aantal randvoorwaarden. Dit zijn:

- Datagedreven werken verder uitbouwen;
- Interventieteam uitbreiden en versterken;
- Capaciteit, kennis en expertise op het gebied van BI uitbreiden;
- Capaciteit, kennis en expertise op het gebied van digitale veiligheid uitbreiden;
- Financiële gevolgen van nieuwe interventies scherper in beeld brengen.

5.1 Datagedreven werken verder uitbouwen

Het datagedreven werken is cruciaal voor de aanpak van de prioriteiten van het IVP 2024-2027.

Dankzij diverse datasystemen en – applicaties wordt informatie verzameld en uniform vastgelegd. Dit helpt om verbanden te leggen en op basis van analyses effectiever en efficiënter integraal te interveniëren.

5.2 Interventieteam uitbreiden en versterken

Het interventieteam is belangrijk bij de aanpak van prioriteiten van het IVP 2024-2027. In 2023 kreeg het team meer slagkracht dankzij de aanstelling van een tweede coördinator. Randvoorwaarde om de prioriteiten van dit IVP te realiseren, is dat het interventieteam in ieder geval de bestaande capaciteit behoudt en waar nodig wordt versterkt.

5.3 Capaciteit, kennis & expertise op het gebied van BI uitbreiden

Om de prioriteiten van het IVP 2024-2027 te realiseren, is doorontwikkeling van een datagedreven manier van werken en het voortbestaan van het interventieteam noodzakelijk. Beide zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Om het team goed te laten functioneren, moeten systemen en applicaties verder worden ontwikkeld. Uitbreiding van de bestaande capaciteit bij de afdeling Business Intelligence (BI) is hiervoor onmisbaar.

5.4 Capaciteit, kennis & expertise op het gebied van digitale veiligheid uitbreiden

Digitale veiligheid is veelomvattend en de ontwikkelingen gaan snel. Veel veiligheidspartners anticiperen daarop door de bestaande capaciteit met experts op het gebied van digitale veiligheid uit te breiden. Zij zorgen voor lokale en gebiedsoverstijgende initiatieven en dragen informatie over digitale veiligheid uit. Deze ontwikkelingen leiden ertoe dat de gemeente Vlaardingen de kennis en expertise over dit thema moet uitbreiden. Extra capaciteit in de vorm van een expert in digitale veiligheid bij de afdeling OOV is nodig.

5.5 Financiële gevolgen nieuwe prioriteiten scherper in beeld brengen

Uitgangspunt bij de uitvoering van het IVP is dat dit zoveel mogelijk binnen de bestaande begroting gebeurt. Voor een aantal ambities zijn de financiële gevolgen nog niet helemaal duidelijk. Strategische ambities kunnen soms tijdelijk of structureel extra financiële investering vragen. De daadwerkelijke financiële gevolgen worden in het eerste kwartaal van 2024 uitgewerkt in de uitvoeringsplannen. Mocht de ontwikkeling of inzet van nieuwe prioriteiten leiden tot behoefte aan extra financiële middelen, dan krijgt de raad dit in een separate voorstel ter besluitvorming voorgelegd. Is de financiële ruimte er niet, dan kan het zijn dat niet alle ambities in dit IVP binnen de beleidstermijn worden gerealiseerd of dat we gezamenlijk andere afwegingen maken.

6 Bronnen

Gemeente Vlaardingen. (2019). *Integraal Veiligheidsplan 2020-2023.* Vlaardingen: Gemeente Vlaardingen.

Gemeente Vlaardingen. (2021). *Groei en bloei voor Vlaardingen - Coalitieakkoord 2022-2026.* Vlaardingen: Gemeente Vlaardingen.

Gemeente Vlaardingen. (2022). *Uitvoeringsprogramma 2023-2026 - Stadsprogramma's.* Vlaardingen: Gemeente Vlaardingen.

JenV. (2022). *Veiligheidsagenda 2023-2026.* Den-Haag: Ministerie van Justitie en Veiligheid.

Politie Eenheid Rotterdam. (2022). *Strategische agenda 2023-2026 Politie Eenheid Rotterdam - Samen werken aan veiligheid, vertrouwen en verbinding.* Rotterdam: Regionaal Veiligheidsoverleg.

VRR. (2022). *Beleidsplan 2023·2027 - Wij zijn er altijd: de veiligheidspartner in het meest complexe risicogebied van Nederland.* Rotterdam: Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond.

CCV (www.hetccv.nl). *Onderwerp Cybercrime*. Centrum voor criminaliteitspreventie en veiligheid.

VNG (www.vng.nl). *Artikelen – personen met verward gedrag*. Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

BZK. *Onderwerp arbeidsmigranten*. Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

NJI. *Jeugdcriminaliteit*. Nederlands Jeugdinstituut.

WODC. *Monitor jeugdcriminaliteit*. Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum.

Dfbonline. *De financiële begrippenlijst.*

Rijksoverheid. *Onderwerp ondermijning.*

Douane. *Onderwerp ondermijning*

7 Bijlagen

Gemeente Vlaardingen

Bijlage 1 – Evaluatie Integraal Veiligheidsplan 2020-2023

Gemeente Vlaardingen

Inhoudsopgave

1. Inleiding ... 2
2. Doelstellingen lopend IVP ... 3
3. Algemene inzet van middelen ... 4
   3.1. Interventieteam ... 4
   3.2. Datagedreven werken ... 4
      3.2.1. Monitor Bedrijventerreinen ... 4
      3.2.2. Risicokaart bedrijventerreinen ... 5
      3.2.3. Monitor Vastgoedmisbruik ... 5
4. Een weerbare stad en organisatie tegen ondermijning ... 6
   4.1. Versterken van informatiepositie ... 6
      4.1.1. Ingezette middelen ... 6
   4.2. Verstoren van criminele processen ... 7
      4.2.1. Politiecijfers ... 7
      4.2.2. Veiligheidsmonitor ... 7
      4.2.3. Misdrijven drugshandel ... 8
      4.2.4. Misdrijven wapenhandel ... 8
      4.2.5. Horizontale, verticale en overige fraude ... 8
      4.2.6. Cybercrime ... 8
      4.2.7. Controle bedrijven ... 8
      4.2.8. Bestuurlijke sluitingen ... 9
      4.2.9. Ingezette middelen ... 9
   4.3. Vergroten van de bestuurlijke en ambtelijke weerbaarheid ... 10
      4.3.1. Ingezette middelen ... 10
   4.4. Het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid ... 11
      4.4.1. Ingezette middelen ... 11
5. Een betere verbinding tussen zorg en veiligheid ... 12
   5.1. Het voorkomen en terugdringen van woonoverlast ... 12
      5.1.1. Cijfermatig beeld ... 12
      5.1.2. Ingezette middelen ... 13
   5.2. De aanpak van mensenhandel, illegale prostitutie en seksuele uitbuiting ... 16
      5.2.1. Ingezette middelen ... 16
   5.3. (Brand)veiligheid van minder zelfredzame bewoners ... 18
      5.3.1. Cijfermatig beeld ... 18
      5.3.2. Ingezette middelen ... 18

1. Inleiding

Voor u ligt de evaluatie van het Integraal Veiligheidsplan (IVP) van de gemeente Vlaardingen 2020 tot en met 2023. Dit document maakt als bijlage deel uit van het IVP 2024-2027. De evaluatie is onder andere uitgevoerd met gebruikmaking van criminaliteits- en overlastcijfers die beschikbaar zijn binnen verschillende open bronnen. Aangezien de doelstellingen van het IVP 2020-2023 en de daaruit voortgekomen focuspunten kwalitatief zijn geformuleerd, kent de evaluatie zelf weinig cijfermateriaal.

Bij de evaluatie zijn meerdere in- en externe partners betrokken geweest. Denk hierbij aan de regisseur woonoverlast, ondermijning, (na)zorg en veiligheid, de politie, het Openbaar Ministerie en het Zorg en Veiligheidshuis. Samen met hen zijn de ingezette middelen per focuspunt omschreven. Met behulp van deze ingezette middelen en, waar het zich leent, cijfermateriaal is gepoogd de vraag te beantwoorden *'hebben we als gemeente de benoemde doelstellingen behaald'*. Wat wel vermeld moet worden is dat de doelstellingen, zoals eerder vermeld, kwalitatief zijn geformuleerd. In de praktijk kan niet zwart-wit worden gesteld of een doelstelling wel of niet is behaald. Wel zorgt de evaluatie ervoor dat goed zichtbaar is welke inspanningen we als gemeente hebben gedaan en wat er (nog) beter kan.

2. Doelstellingen lopend IVP

Het huidige Integrale Veiligheidsplan kent twee kwalitatieve prioriteiten:

- Een weerbare stad en organisatie tegen ondermijning.
- Een betere verbinding tussen Zorg- en Veiligheid.

In de volgende hoofdstukken zijn de prioriteiten afzonderlijk geëvalueerd.

3. Algemene inzet van middelen

In de periode van het IVP 2019-2023 zijn twee middelen ingezet die voor een groot gedeelte van de focuspunten een rol van betekenis speelden. Dit hoofdstuk richt zich op een uitleg over deze middelen in algemene zin.

3.1. Interventieteam

Eind 2021 gaf het Concern Directie Team (CDT) de opdracht voor de start van een zo breed mogelijk inzetbaar interventieteam. In overeenstemming met interne afdelingen werd besloten om 'klein' te starten en de focus te leggen op de aanpak van woonoverlast. In februari 2022 zijn in zes maanden 53 adressen gecontroleerd. In 95% van de gevallen zijner overtredingen en/of strijdigheden met het bestemmingsplan en/of bouwbesluit geconstateerd. Na deze periode was het effect van de inspanningen van het interventieteam duidelijk zichtbaar; gecontroleerde pandeigenaren verkochten hun woning die weer beschikbaar werden voor onder andere particulieren.

In 2023 is ook de aanpak van ondermijning een onderdeel van de werkzaamheden van het interventieteam. Het team werkt preventief en repressief en wordt vanuit signalen direct ingezet. Inmiddels bestaat het team uit in- en externe medewerkers met elk hun eigen expertise en is er een tweede coördinator interventieteam aangesteld.

Het interventieteam valt op dit moment niet meer weg te denken bij de aanpak van woonoverlast en ondermijning. De regie ligt en blijft bij de gemeente Vlaardingen en er wordt nauw samengewerkt met overige partners. Het team Openbare Orde en Veiligheid is verantwoordelijk voor de aansturing en coördinatie. Onder de regie van de regisseurs Woonoverlast en Ondermijning vinden er op regelmatige basis controles plaats. Het interventieteam kijkt onder andere naar:

- Brandveiligheid;
- Boekhouding/witwassen;
- Illegale bewoning;
- Overbewoning;
- Spookbewoning;
- Woonoverlast;
- Woonfraude;
- Vergunningen.
- Inschrijving Basisregistratie Personen (BRP)
- Mensenhandel;
- Prostitutie;
- Drugs;
- Heling (Digitaal Opkopers Register)
- Sociale zekerheidsfraude;
- Milieudelicten;
- Illegaal gokken.

Het ligt voor de hand dat het interventieteam een grote rol heeft gespeeld bij het behalen van de, in het IVP benoemde, focuspunten.

3.2. Datagedreven werken

Om de informatiepositie te versterken is de afgelopen jaren fors ingezet op de ontwikkeling van data-gestuurde inzet. Er zijn datasystemen en – applicaties ontwikkeld en geïmplementeerd om, op basis van verkregen informatie, verbanden te leggen en de integrale aanpak daarop aan te passen.

3.2.1. Monitor Bedrijventerreinen

In de monitor bedrijventerreinen zijn de relevante gegevens over adressen en bedrijven samengebracht. Voorbeelden zijn gegevens van de Kamer van Koophandel, het Kadaster en registraties van uitgevoerde bedrijvencontroles. Het doel van dit deelinstrument is gegevens en informatie uit verschillende domeinen in samenhang te zien en hier relevante inlichtingen uit af te leiden. Het instrument wordt ondere andere voor het:

- Geaggregeerd vergroten van de informatiepositie;
- Analyseren van een casus;
- Eenvoudig en snel voorzien in informatiebehoeften;
- Zicht houden op bedrijfsmutaties;
- Meer informatie gestuurd samenstellen van pandenlijsten;
- Betere opvolging van actiepunten n.a.v. uitgevoerde controles.

3.2.2. Risicokaart bedrijventerreinen

De risicokaart Bedrijventerreinen is een uitgewerkte signaleringstool in de vorm van een dashboard. Het doel van dit dashboard is het:

- In kaart brengen van de (risicovolle) adressen en ondernemingen op de Vlaardingse bedrijventerreinen. Dit draagt weer bij aan:
  - Het (gerichter) uitvoeren van acties en interventies;
  - De onderbouwing van (integrale) ondermijningscasussen;
  - De informatievoorziening bij het organiseren van integrale bedrijvencontroles;
- Onderzoeken in hoeverre sprake is van een vergroot risico op ondermijning op de Vlaardingse bedrijventerreinen en zo ja, of sprake is van eventuele hotspots of mogelijke gelegenheidsstructuren. Dit kan helpen bij het formuleren van een preventieve aanpak;

3.2.3. Monitor Vastgoedmisbruik

De monitor vastgoedmisbruik brengtde relevante gegevens over de Vlaardingse vastgoedsector samen. Voorbeelden zijn gegevens van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), het Kadaster en registraties van uitgevoerde controles door het interventieteam. Het doel van dit deelinstrument is gegevens en informatie uit verschillende domeinen in samenhang te zien en hier relevante inlichtingen uit af te leiden. Het instrument wordt onder andere gebruikt voor het:

- Geaggregeerd vergroten van de informatiepositie m.b.t. de vastgoedsector en het vastgoedbezit in Vlaardingen;
- Eenvoudig en snel voorzien in informatiebehoeften;
- Betere opvolging van actiepunten n.a.v. uitgevoerde controles.

Dankzij intern ontwikkelde registratietools is een verbeterde dossiervorming gerealiseerd. Tot slot is het van belang om te vermelden dat de ontwikkelduur van deze datasystemen ongeveer 2 jaar bedroeg. De doorontwikkeling vindt nog plaats en onlangs is de inspectie-applicatie ‘Montr’ in gebruik genomen. Deze applicatie zorgt dat gegevens, verzameld gedurende controles, geautomatiseerd in de informatiesystemen terecht komen.

4. Een weerbare stad en organisatie tegen ondermijning

Criminelen maken voor illegale activiteiten gebruik van legale bedrijven en diensten. Hierdoor vervagen normen en neemt het gevoel van veiligheid en leefbaarheid af. Dit effect heet ook wel ondermijning. Criminelen schuwen niet om legale partijen te beïnvloeden of te onderdrukken. Om met de benoemde prioriteit aan de slag te gaan is onderstaande doelstelling geformuleerd:

'In samenwerking met partners, ondernemers en inwoners verder terugdringen van ondermijning, zodat de samenleving niet verder wordt aangetast en de veiligheid van de stad, de weerbaarheid van de maatschappij en de overheid in Vlaardingen wordt vergroot.'

Om de doelstelling te realiseren isgewerkt met de focuspunten:

- Versterken van de informatiepositie.
- Verstoren van criminele processen.
- Het vergroten van de bestuurlijke en ambtelijke weerbaarheid.
- Het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid.

In de volgende paragrafen zijn de focuspunten benoemd en de daarvoor ingezette middelen omschreven.

4.1. Versterken van informatiepositie

Net als de bestuurlijke aanpak is de geïntegreerde aanpak in grote mate afhankelijk van een goede informatievoorziening. Een goede informatiepositie draagt bij aan besluitvorming over uit te voeren interventies. Partners moeten in staat en bereid zijn om informatie met elkaar te delen. Of partners daartoe in staat zijn hangt onder andere af van de interne informatiepositie. Als deze niet op orde is, heeft dat zijn weerslag op de gezamenlijke informatiepositie. Het is daarom van belang dat de gemeente Vlaardingen als partner haar interne informatiepositie versterkt.

4.1.1. Ingezette middelen

De gemeente zette de afgelopen jaren onderstaande middelen in ten aanzien van het focuspunt *'versterken van de informatiepositie'*.

Datagedreven werken

In hoofdstuk 3 – algemene middelen is uitgebreid stilgestaan bij het middel *datagedreven werken*. Dankzij de ontwikkelde applicaties blijkt dat dit middel zeer effectief is bij het versterken van onze informatiepositie. Voorheen bestaande blinde vlekken van ondermijnende activiteiten binnen bedrijven zijn zichtbaar en er wordt gerichter geïntervenieerd.

Meld een vermoeden

Sinds januari 2021 is de gemeente Vlaardingen aangesloten bij 'Meld een Vermoeden', een applicatie voor mobiele telefoons waarin gebruikers vermoedens van drugshandel, witwassen of fraude in kunnen vermelden. Bewoners en ondernemers kunnen met deze applicatie (anoniem) meldingen of signalen insturen over (mogelijke) ondermijning in Vlaardingen.

De gemeente werkt samen met de politie, justitie, de belastingdienst en andere organisaties om ondermijning te voorkomen en aan te pakken. Medio 2023 startte een nieuwe campagne om het bewustzijn en de meldingsbereidheid van de inwoners van Vlaardingen te vergroten. Er zijn geen cijfers beschikbaar van het verloop van het aantal downloads van de applicatie. Wel is er na de onlangs gestarte campagne een stijging van het aantal downloads zichtbaar. Op 1 april 2023 hebben 132 burgers en 42 professionals de applicatie gedownload. Na de lancering van de campagne zijn deze cijfers gestegen naar respectievelijk 356 en 49.

Convenanten
In de bestrijding van ondermijning is het belangrijk om informatie met zowel in- als externe partners te delen. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in het opstellen van convenanten met onder andere de politie en het Regionale Informatie en Expertise Centrum (RIEC). Dankzij de convenanten wordt er onderling informatie uitgewisseld over ondermijning gerelateerde problematiek.

Interventieteam – controle bedrijven
Het interventieteam richt zich onder andere op het controleren van bedrijven. De verkregen informatie wordt vastgelegd in de datasystemen wat bijdraagt aan het effectiever inrichten van controles.

4.2. Verstoren van criminele processen

Om georganiseerde criminaliteit effectief aan te pakken, is inzicht in het bedrijfsproces van criminelen essentieel. Zo wordt duidelijk welke stappen criminelen zetten zetten om een delict te plegen en welke partijen en gelegenheden het delict mogelijk maken[6]. De gemeenten, dus ook Vlaardingen, vervullen een belangrijke regierol in de aanpak van ondermijning. Een taak van het openbaar bestuur is de aanpak van maatschappelijke effecten van georganiseerde criminaliteit – ook wel de bestuurlijke aanpak genoemd.

4.2.1. Politiecijfers

Het focuspunt criminele processen valt niet in cijfers uit te drukken. Wel maken politiecijfers ondermijnende vormen van criminaliteit zichtbaar. De cijfers van mensenhandel en mensensmokkel zijn onder het focuspunt *de aanpak van mensenhandel, illegale prostitutie en seksuele uitbuiting* vermeld.

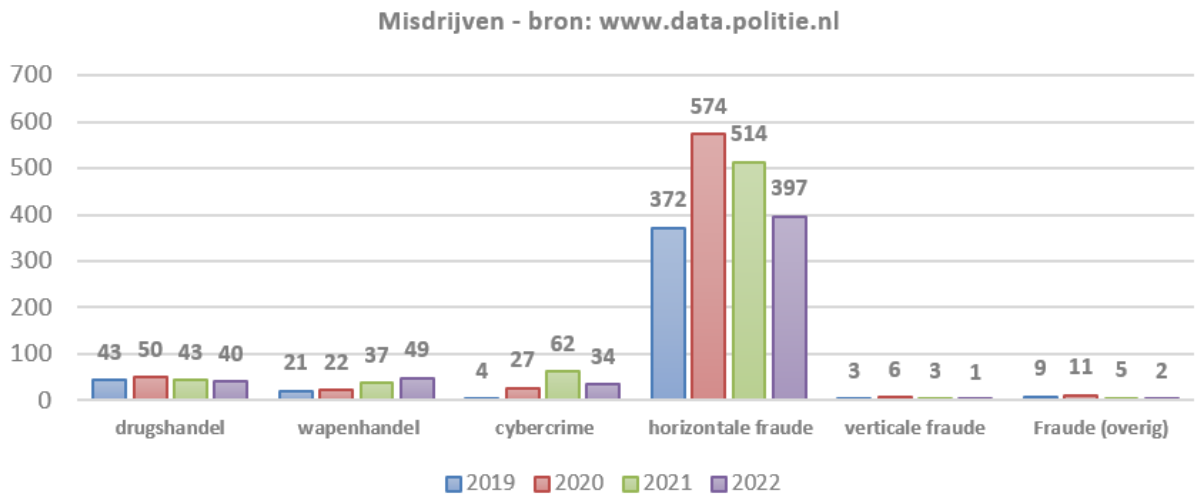

4.2.2. Veiligheidsmonitor

In de Veiligheidsmonitor van 2021 is een vragenlijst opgenomen, gericht op slachtofferschap van online criminaliteit:

Soort	Waarde	2021
Kans om slachtoffer te worden van internetoplichting	% (heel) groot	20,8
Online criminaliteit	**Waarde**	**2021**
Slachtoffers	%	16,7
Heeft/had gevolgen voor slachtoffer	% slachtoffers	19,6
Melding	% slachtoffers	47,7
Aangifte **% slachtoffers**	% slachtoffers	18,0
Hacken	**Waarde**	**2021**
Slachtoffers	%	7,3
Apparaat	%	4,1
Account	%	5,6

Online oplichting en fraude	Waarde	2021
Slachtoffers oplichting en fraude	%	10,3
Aankoopfraude	%	7,9
Verkoopfraude	%	2,2
Fraude betalingsverkeer	%	0,9
Identiteitsfraude	%	0,5
Phishing	%	0,9

[6] *Bron: CCV*

4.2.3. Misdrijven drugshandel

De politiecijfers geven aan dat er sinds 2020 een daling is van drugshandel. Dit is positief, omdat dit cijfer met 230% was gestegen in de evaluatie van het IVP 2016 -2019[7].

4.2.4. Misdrijven wapenhandel

Waar de cijfers van drugshandel een daling laten zien, is bij misdrijven wapenhandel het tegenovergestelde het geval. In 2023 registreerde de politie 52 keer het misdrijf wapenhandel. Dit is een meer dan een verdubbeling t.o.v. 2020 waarin 22 keer het misdrijf wapenhandel is geregistreerd. Zoals eerder aangegeven maken vier maatschappelijke klassen deel uit van deze indicator (bezit (1), handel (2), vuur- (3) en overige wapens (4)). Een nadere studie van de geregistreerde cijfers is noodzakelijk om het probleem te kunnen specificeren. Een mogelijke verklaring van de stijging van de cijfers is dat het wapenbezit onder jongeren het afgelopen jaar enorm is toegenomen.

4.2.5. Horizontale, verticale en overige fraude

In de jaren 2020 en 2021 is deze vorm van criminaliteit enorm toegenomen.. In 2023 is het aantal geregistreerde misdrijven horizontale fraude weer gedaald naar het aantal pre-coronaperiode, maar het betreft nog steeds een enorm aantal (397). Deze vorm van criminaliteit maakt zelfs in 2022 voor 10% deel uit van het totale aantal misdrijven binnen de gemeente Vlaardingen (3.838 misdrijven). In 2021 heeft ruim 20% van de respondenten in de Veiligheidsmonitor aangegeven dat zij de kans (heel) groot achten om om slachtoffer te worden van oplichting via internet. Daarnaast blijkt 16,7% daadwerkelijk slachtoffer te zijn van deze vorm van criminaliteit. 19,6% heeft hier daadwerkelijk gevolgen aan ondervonden. Dat deze cijfers slechts het topje van de ijsberg laten zien, blijkt uit het gegeven dat slechts 18% van de slachtoffers aangifte bij de politie hebben gedaan.

De politiecijfers van verticale fraude en overige fraude zijn in 2022 respectievelijk gedaald naar slechts 1 en 2. Afgezet tegen het enorme aantal gepleegde horizontale fraude wordt dit cijfer als verwaarloosbaar beschouw. Dit bekent niet dat er afbreuk wordt gedaan aan de impact die het op de slachtoffers had.

4.2.6. Cybercrime

Cybercrime kende in de jaren 2020 en 2021 een behoorlijke stijging, respectievelijk 27 en 62. In 2022 is het aantal geregistreerde cybercrime-misdrijven weer gezakt naar 34. Het cijfer is misschien relatief laag, maar de economische schade van dit misdrijf kan enorm hoog zijn. Daarnaast is het oplossingspercentage doorgaans niet hoog gelet op de complexe en tijdrovende opsporingsonderzoeken. Een positieve noot is dat landelijk deze vorm van criminaliteit is geprioriteerd, zodat er meer capaciteit en middelen vrijkomen voor preventie en repressie.

4.2.7. Controle bedrijven

Een belangrijk onderdeel van het verstoren van criminele processen is het uitvoeren van periodieke controles van bedrijven.

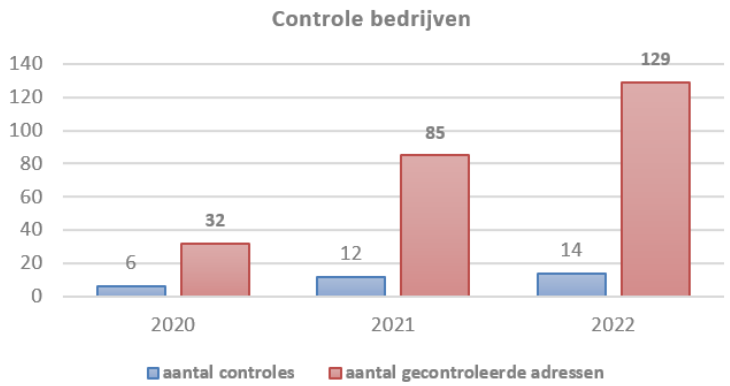

Ten aanzien van bovenstaande cijfers wordt het volgende opgemerkt:

[7] *Zie bijlage Terugblik Integraal Veiligheidsplan 2016-2019, pag. 42*

- In 2020 zijn er minder controles uitgevoerd in verband met corona. Dit had ook nog invloed op de cijfers van 2021;
- Het is mogelijk dat er in werkelijkheid meer controles zijn uitgevoerd, maar dat deze niet (goed) zijn geregistreerd.

4.2.8. Bestuurlijke sluitingen

De afgelopen jaren zijn er panden gesloten op grond van de bestuurlijke bevoegdheid van de burgemeester. Dit was vrijwel in alle gevallen op grond van een overtreding van de Opiumwet. Zie onderstaande staafdiagram voor de aantallen over de periode 2020-2022.

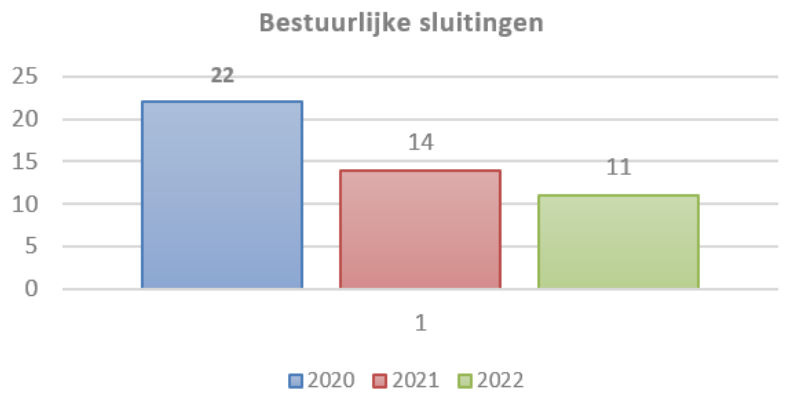

4.2.9. Ingezette middelen

De gemeente heeft de afgelopen jaren onderstaande middelen ingezet ten aanzien van het focuspunt *'verstoren van criminele processen'.*

Datagedreven werken

Een ander voorbeeld om de criminele processen te verstoren, is het uitvoeren van **fenomeenanalyses** in Vlaardingen. Naar aanleiding van landelijke ontwikkelingen en fenomenen voeren we onderzoek uit naar deze thema's in onze stad (denk aan branches of verschijningsvormen, zoals garageboxen en verzamelgebouwen). We onderzoeken deze thema's in Vlaardingen om inzicht te krijgen in de aard en omvang binnen onze gemeente. Met de uitgevoerde analyses (en eventuele controles die daarop volgen) wil de gemeente haar informatiepositie en maatschappelijke weerbaarheid vergroten ten aanzien van ondermijnende criminaliteit. De uitkomsten van het onderzoek dragen bij aan het formuleren van een preventieve aanpak van ondermijning.

Interventieteam

In mei 2022 stelde dr. E. van der Torre een rapport op 'Over (de gemeentelijke aanpak van) ondermijning in Vlaardingen'. In het rapport werd onder andere het advies gegeven om het interventieteam ook in te zetten tegen ondermijning. Het interventieteam is, mede op dat advies, uitgebreid. Binnen de bedrijventerreinen wordt op structurele basis gecontroleerd. Deze controles zijn integraal en er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van zelf opgedane, maar ook verkregen, informatie. Dit leidt tot effectiever ingerichte controles; alleen de juiste partners worden betrokken.

Wet Bibob

De Wet Bibob is een (preventief) bestuursrechtelijk instrument. Bij dreiging van het misbruiken van een vergunning, kan de bevoegde overheidsinstantie de aanvraag weigeren of de afgegeven vergunning intrekken. Dit voorkomt dat de overheid criminele activiteiten faciliteert en zorgt voor bescherming van de concurrentiepositie van de bonafide ondernemers. Binnen de gemeente Vlaardingen werd en wordt de Wet Bibob toegepast om te voorkoming van het faciliteren van criminelen.

Er is geïnvesteerd in het vrijmaken van capaciteit voor de uitvoering van Bibob-onderzoek en uitbreiding van de toepassing van de Wet Bibob. Dit heeft in 2022 geresulteerd met de start van een Bibob-coördinator en verregaande ontwikkelingen met het 'Bibob-proof' maken van bestaand beleid.

RIEC-casussen

In samenwerking met het RIEC en de daarbij aangesloten partners is casuïstiek opgepakt, onder andere binnen de thema's witwassen en vastgoedfraude.

Beleidslijn tegengaan onveilig, niet leefbaar en malafide ondernemersklimaat
In augustus 2021 is in Vlaardingen de Beleidsregel van de burgemeester houdende regels omtrent het stimuleren van een gezond ondernemersklimaat en het werken van malafide ondernemers geïmplementeerd. Bepaalde branches en sectoren zijn kwetsbaar(der) voor ondermijning. Door het invoeren van een vergunningplicht heeft de gemeente Vlaardingen meer grip gekregen op ondermijning in gebouwen, gebieden of branches.

Beleid sluiting voor het publiek openstaande gebouwen gemeente Vlaardingen
In september 2021 is in Vlaardingen het beleid sluiting voor het publiek openstaande gebouwen van kracht. Met dit beleid kan de burgemeester, op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening en indien de openbare orde dit vereist, de gehele of gedeeltelijke sluiting bevelen van een voor het publiek openstaand gebouw of een bij dat gebouw behorend erf. Het doel van deze bevoegdheid is het herstel van de openbare orde en veiligheid, het weren en terugdringen van criminaliteit in en vanuit voor het publiek openstaande gebouwen en het beëindigen van aanhoudende en ontoelaatbare overlast die niet met andere middelen voldoende kan worden bestreden.

4.3. Vergroten van de bestuurlijke en ambtelijke weerbaarheid

Een integere overheid is een betrouwbare overheid. Het is belangrijk dat ambtenaren, bestuurders en volksvertegenwoordigers integer zijn. Er zijn regels en gedragscodes ontwikkeld om die integriteit zoveel mogelijk te borgen. Maar minstens zo belangrijk is dat integriteit een soort grondhouding moet zijn, een mentaliteit. In afstemming met het Openbaar Ministerie heeft de Rijksrecherche, op basis van haar onderzoeken, een aantal bestuurlijke adviezen opgesteld. Deze adviezen bevatten aanbevelingen om kwetsbaarheden in systemen van overheidsorganisaties, die in onderzoeken naar voren zijn gekomen, op te lossen. Zo heeft de Rijksrecherche dit jaar aandacht gevraagd voor het thema logging: het adequaat registreren van handelingen van medewerkers te achterhalen wie wanneer welke informatie opvraagt in informatiesystemen van de overheid.

In de onderzoeken van de Rijksrecherche is zichtbaar dat georganiseerde criminele samenwerkingsverbanden belangstelling hebben voor informatie uit overheidssystemen en op zoek gaan naar corrupte contacten binnen de overheid. Rijksrechercheurs zien dat criminelen veel geld over hebben voor kentekenregistraties en persoonsgegevens uit de Basisregistratie Personen (BRP). Daarnaast kan het ook gaan om het verstrekken van valselijk opgemaakte paspoorten.

4.3.1. Ingezette middelen

De gemeente zette de afgelopen jaren onderstaande middelen in ten aanzien van het focuspunt *'Het vergroten van de bestuurlijke en ambtelijke weerbaarheid'.*

Inspanningen naar medewerkers, college- en/of raadsleden
Veel van de eerder benoemde ingezette middelen hebben een relatie met dit focuspunt. Aan de medewerkers, college- en/of raadsleden zijn trainingen en inspiratiesessies aangeboden voor versterking van de bewustwording van signalen van georganiseerde criminaliteit en ondermijning. Bij het in dienst treden bij de gemeente Vlaardingen moet de medeweker de eed dan wel belofte afleggen. Ook ondertekent de medewerker de gedragscode integriteit gemeente. Verder is er aan de medewerkers van de gemeente Vlaardingen een e-learning aangeboden. Deze leert de medewerkers het herkennen van signalen van ondermijning en waar zij dit kunnen melden.

Informatieveiligheid
Gemeenten zijn, net als andere (overheids-)organisaties, kwetsbaar als het gaat om de (digitale) dienstverlening – met name het veilig/beveiligd uitvoeren van deze dienstverlening – en het beheer van persoonsgegevens. Als de overheid haar de digitale beveiliging niet voldoende borgt, is het vertrouwen in de overheid in het geding.

De gemeente Vlaardingen toets haar informatieveiligheid jaarlijks met gebruikmaking van het Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). ENSIA is ontstaan vanuit een gezamenlijk initiatief van de ministeries van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties, Infrastructuur en Milieu, Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Het doel

van ENSIA is om tot een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid te komen, gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

ENSIA is per 1 juli 2017 ingevoerd en laten 8 informatiestelsels hun verantwoordingssystematiek via ENSIA verlopen. In het jaar 2022 zijn alle zelfevaluaties en audits ruim binnen de gestelde normeringen afgerond en met een voldoende score beoordeeld. Een externe auditor heeft vervolgens over de relevante audits een goedkeuring (assuranceverklaring) afgegeven.

4.4. Het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid

Het doorbreken van de verwevenheid tussen onder- en bovenwereld kan de overheid niet alleen. Een weerbare samenleving is daarom van groot belang. Ondermijning manifesteert zich in de maatschappij op verschillende manieren. Jongeren worden aangetrokken tot het geld en de status van de drugshandel en op bedrijventerreinen, vakantieparken, in winkelstraten en andere plekken maken criminelen gebruik van faciliteiten om hun criminele activiteiten mogelijk te maken. Hierbij ontstaan informele economieën, waarin meer geld wordt verdiend dan in de legale sfeer. Wegkijken, meedoen en profiteren is soms eerder regel dan uitzondering. Om dit te doorbreken is een brede maatschappelijke aanpak nodig. Investeren in samenwerking met burgers, branches, scholen, verhuurders en ondernemers is nodig om dit te bereiken. Zo ontstaan er nieuwe integrale coalities in bijvoorbeeld de signalering en aanpak/preventie van ondermijning.

4.4.1. Ingezette middelen

De gemeente Vlaardingen zette de afgelopen jaren onderstaande middelen in op het focuspunt *'Het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid'.*

Inzetten media

De gemeente Vlaardingen informeert haar inwoners over ondermijning, sluitingen van panden, successen en via welke wijze zij melding kunnen doen van ondermijnende activiteiten. Voor deze berichtgeving gebruiken wij onze (digitale) kanalen, de media en de partners.

Polarisatie en radicalisering

Binnen de gemeente Vlaardingen is, als het gaat om polarisatie en radicalisering, een netwerk van sleutelfiguren actief. Bij signalen op individueel niveau is de regisseur (na)zorg en veiligheid het aanspreekpunt naar het Zorg- en Veiligheidshuis. Sinds oktober 2022 is het project Weerbaar Opvoeden binnen Vlaardingen van kracht. Dit is een, door de landelijke overheid gesubsidieerd project en biedt de ouders vaardigheden voor en steun bij de opvoeding van hun pubers. Daar wordt onder andere het fenomeen radicalisering in besproken.

Preventie met gezag

Medio 2022 is het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid, onderdeel van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, gestart[8]. De centrale doelstelling van het Nationaal Programma is om de leefbaarheid en veiligheid van de meest kwetsbare gebieden in Nederland (20 in totaal) binnen een tijdsbestek van 15 tot 20 jaar tijd op orde te brengen en het perspectief van de bewoners te verbeteren. De wijk Westwijk in Vlaardingen is aangewezen als één van deze kwetsbare gebieden. Eén van de actielijnen in het rapport luidt *'we investeren in de preventie van jeugdcriminaliteit en vergroten de weerbaarheid van jongeren*'. Het kabinet wil met deze actielijn voorkomen dat kinderen, jongeren en jongvolwassen in een kwetsbare positie in de criminaliteit belanden. Er wordt daarom ingezet op een brede, domeinoverstijgende wijkaanpak en het versterken van de justitiële en sociale ondersteuning in de wijk. Voor de preventieve aanpak van jeugdcriminaliteit heeft het Kabinet onder de noemer 'Preventie met gezag' structureel € 82 miljoen ter beschikking gesteld en € 61 miljoen voor de preventie en aanpak van jeugdcriminaliteit.

Tijdens het opstellen van dit document is de subsidie toegekend en is gestart met eerste interventies. De focus is in eerste instantie gericht op de integrale jeugdaanpak binnen de wijk Westwijk. Het is vanzelfsprekend dat de best practices worden toegepast binnen heel Vlaardingen.

[8] *Zie het rapport Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid*

5. Een betere verbinding tussen zorg en veiligheid

Uit de veiligheidsanalyse van IVP 2016-2019 bleek dat de behoefte bestond tot een betere verbinding tussen zorg- en veiligheid. De gemeente Vlaardingen kende een stijging van complexere zorg- en veiligheidscasuïstiek. Een groeiende groep inwoners kampte met ernstige en complexe problemen die het Zorg- en Veiligheidshuis raakte. Deze problematiek 'verplaatste' naar de samenleving in de vorm van overlast, geweld en/of criminaliteit. Voor deze prioriteit werd onderstaande doelstelling geformuleerd:

Het versterken van de verbinding tussen zorg en veiligheid, zodat overlast en onveiligheid wordt voorkomen., maar bovenal kwetsbare inwoners niet tussen wal en schip terechtkomen en in staat zijn gesteld een plek in de samenleving in te nemen.

Om de doelstelling te behalen is ingezet op onderstaande focuspunten:

- Het voorkomen en terugdringen van woonoverlast.
- De aanpak van mensenhandel, illegale prostitutie en seksuele uitbuiting.
- (Brandveiligheid) van minder zelfredzame bewoners.

5.1. Het voorkomen en terugdringen van woonoverlast

Woonoverlast is hinder die in, vanuit en rondom een woning wordt veroorzaakt. De overlastgever en/of degenen voor wie hij verantwoordelijk is, vertonen overlastgevend gedrag en/of laten juist na bepaald gedrag te vertonen. Dit veroorzaakt een onplezierige ervaring bij omwonenden, zoals:

- Geluidsoverlast;
- Fysieke verloedering;
- Vervuiling;
- Intimiderend gedrag;
- Brandgevaar;
- Drugs- en/of drankgebruik.

Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) hanteert de volgende definitie:

Woonoverlast is hinder die in, vanuit en rondom een woning kan worden veroorzaakt. De overlastgever en of degenen voor wie hij verantwoordelijk is, vertonen overlastgevend gedrag en of laten juist na bepaald gedrag te vertonen waardoor een onplezierige ervaring bij omwonenden wordt veroorzaakt. Denk daarbij aan: geluidsoverlast, fysieke verloedering, vervuiling, intimiderend gedrag, brandgevaar en drugsoverlast.

Verder kunnen we woonoverlast splitsen in *eenvoudig* en *complex*:

- Eenvoudige woonoverlast (monodisciplinair) kan met een simpele handeling of verwijzing een halt toe worden geroepen;
- Complexe woonoverlast (multidisciplinair) is structureel van aard en meerdere partners moeten inspanning leveren om de overlast te stoppen.

5.1.1. Cijfermatig beeld

Dit focuspunt is deels door cijfers gemeten, er is immers ingezet op het voorkomen en terugdringen van woonoverlast. Er wordt voor de objectieve cijfermatige weergave gebruik gemaakt van politiecijfers over meldingen burengerucht.

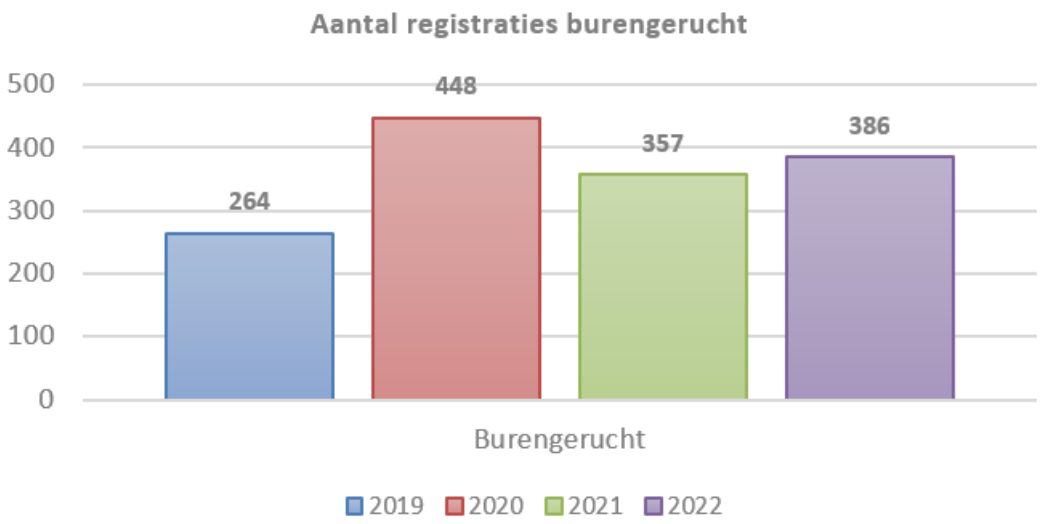

Opvallend is dat in de periode 2019 tot en met 2020 het aantal registraties burengerucht met 184 is gestegen en in de periode van 2020-2021 weer met 91 registraties is gezakt. Een mogelijke verklaring van de hoge stijging in 2020 zijn de ingevoerde maatregelen rondom de coronapandemie – met name de lockdown(s). In 2022 is het aantal registraties ten opzichte van 2021 weer licht gestegen naar 386 (+29). De politiecijfers zijn echter niet representatief; Vanuit één adres of melder worden in sommige gevallen wel 10 tot 20 meldingen gedaan over burengerucht.

Voor de subjectieve veiligheidscijfers is gebruik gemaakt van de veiligheidsmonitor 2019 en 2021 – leefbaarheid en overlast in buurt. In 2019 ondervond 7,5% van de respondenten 'veel overlast' van buurtbewoners. In 2021 steeg dit percentage naar 8%. De Veiligheidsmonitor van 2023 is tijdens de uitvoering van de evaluatie van het lopende IVP nog niet gepubliceerd. De regisseur woonoverlast geeft aan dat in pre-coronatijd er duidelijk andere problematiek was dan in post-coronatijd.

De hedendaagse praktijk is dat de personen die overlast ondervinden en de ketenpartners elkaar weten te vinden. Als gevolg van de verbeterde integrale aanpak is in 2023 is een stijgende lijn zichtbaar van het aantal gedane meldingen. Deze stijging houdt per definitie niet in dat de woonoverlast in de gemeente Vlaardingen stijgt, integendeel. Voorheen niet gemelde vormen van woonoverlast bereiken nu wel de gemeente. Bewoners ondervinden namelijk dat met de huidige aanpak de melding wél wordt afgehandeld. Dit is ook direct zichtbaar dankzij de inzet van het interventieteam. Ook langslepende casuïstiek, die soms al 3 tot 5 jaar voortduren, wordt, dankzij de integrale samenwerking/beleid en uitvoering omtrent aanpak woonoverlast, nu wel opgelost.

5.1.2. Ingezette middelen

De gemeente zette de afgelopen jaren onderstaande middelen in op het focuspunt *'Het voorkomen en terugdringen van woonoverlast'.*

Regisseur woonoverlast

In de gemeente Vlaardingen is sinds januari 2021 een regisseur woonoverlast actief. De regisseur schakelt de juiste partners in en zorgt dat zij aanschuiven om dossiers van woonoverlast aan te pakken. De regisseur zorgt er daarnaast voor dat alle stappen evenredig worden genomen voordat er tot de laatste stap wordt overgegaan, een bestuurlijke maatregel opgelegd door de burgemeester.

De regisseur loopt tegen veel schrijnende gevallen aan, zoals overbewoning door arbeidsmigranten en personen met onbegrepen gedrag die in een zorgelijke situatie verkeren. De regisseur is daarbij de belangrijke schakel tussen de gemeente en de ketenpartners. Met de komst van de regisseur vindt deze samenwerking gestructureerd plaats en is de informatiedeling juridisch verankerd (CRO).

Er zijn concrete afspraken gemaakt met woningcorporaties, wijkagenten en de gemeente om langlopende conflicten tussen bewoners op te lossen. Daarnaast draagt de regisseur zorg voor het opsporen van problematiek rondom arbeidsmigranten en hoarders (vervuilers). Als laatste vindt er

door de regisseur een zorgvuldige registratie plaats van data m.b.t. de aangetroffen vormen van woonoverlast. Aan de hand van deze data kan het eerder benoemde interventieteam gerichter controles uitvoeren, wat weer bijdraagt aan een veiligere woonbeleving van de inwoners van Vlaardingen.

Het interventieteam begint steeds meer vorm te krijgen en de medewerkers hebben hun weg gevonden binnen het speelveld waarin zij werken. De huidige capaciteit kan nog niet op kan tegen het aantal meldingen van overlast. Dit verdient de aandacht omdat de interventies plaatsvinden op basis van interventies. Dit kan er toe leiden dat andere, overigens ook ernstige vormen van overlast, niet tijdig kunnen worden afgehandeld.

Uitvoeringsprogramma aanpak complexe woonoverlast
In juni 2021 is het Uitvoeringsprogramma aanpak complexe woonoverlast gemeente Vlaardingen 2021-2022 gestart. In dit uitvoeringsprogramma is voor de periode 2021-2022 beschreven hoe woonoverlast wordt aangepakt. Het uitvoeringsprogramma gold voor een jaar, waar in 2021 de focus vooral lag op het versterken van het professionele netwerk, een goede toeleiding van klachten, het opzetten van een Casus Regie Overleg en het ontwikkelen van een monitor Vastgoedmisbruik. In 2022 is verder toegewerkt naar een verruiming van de integrale aanpak (zoals het interventieteam en was de wens om meer de focus te leggen op preventie. Veel van de in het uitvoeringsprogramma benoemde actiepunten komen in dit hoofdstuk terug.

Woonvisie Vlaardingen 2021-2030
In het derde kwartaal van 2021 stelde het college de Woonvisie Vlaardingen 2021 vast. In de woonvisie zijn vijf ontwikkellijnen geschetst, één genaamd ‘Extra aandacht waar nodig’. Deze ontwikkellijn richt zich op het voorkomen en aanpakken van ongewenste situaties. Er wordt onder andere gestuurd op de instroom van bewoners in kwetsbare wijken, het aanpakken van woonoverlast en het reguleren van (kamer)verhuur aan meer dan twee personen.

Paraplu bestemmingsplan Wonen en Woonruimteverordening
Door de krappere woningmarkt en het toenemen van arbeidsmigratie, kopen beleggers, uitzendbureaus en werkgevers (niet-convenantpartners) steeds meer woningen op die zij verhuren aan die doelgroep. De omstandigheden waar de arbeidsmigranten zijn gehuisvest werken overlast in de hand, zoals overbewoning. Om dit te voorkomen is op 15 oktober 2020 het paraplubestemmingsplan Wonen in de gemeente Vlaardingen vastgesteld. Door dit bestemmingsplan geldt binnen heel de gemeente Vlaardingen een eenduidige definitie voor wonen, woning en huishouden en zijn toepasbaar op alle bestemmingsplannen. Een belangrijke wijziging is dat een woning slechts mag bestaan uit één huishouden of door twee personen die geen huishouden vormen.

Woonruimteverordening 2021
Op 30 oktober 2021 stelde de gemeenteraad de ‘Verordening beheer woonruimtevoorraad Vlaardingen 2021’ vast *(aangepast op 23 maart 2023)*. Het doel van de verordening is het voorkomen van het splitsen en verkameren van woningen voor een deel van de woningvoorraad in Vlaardingen.

Burenbemiddelaar Vlaardingen/mediation
Eén van de eerste stappen bij woonoverlast is het conflict oplossen met tussenkomst van mediation. Minters Burenbemiddelaar is door de gemeente Vlaardingen officieel aangesteld om hierin te voorzien. Het staat de bewoners altijd vrij om een andere partij te laten bemiddelen. Mediation vindt plaats op aanraden van bijvoorbeeld de VVE, woningcorporatie, de regisseur woonoverlast of de politie. Het is wel één van de vereiste stappen om bijvoorbeeld toe te werken naar eventuele maatregelen vanuit een burgemeester of woningcorporatie.

Huurteam Vlaardingen
Medio 2019 startte de gemeente Vlaardingen met de pilot Huurteam Vlaardingen, wat nu een vast onderdeel in de aanpak tegen huisjesmelkers en overbewoning is. Het Huurteam verzorgt woningopnames en waar nodig vervolgprocedures wanneer huurders te veel huur betalen bij achterstallig onderhoud, onjuist afgerekende servicekosten en ongeldige bepalingen in het huurcontract.

Convenant huisvesting arbeidsmigranten
De gemeente Vlaardingen heeft met drie uitzendbureaus een convenant afgesloten. Daarin zijn afspraken gemaakt over 3 vaste locaties voor het huisvesten van “short stay” migranten. De locaties kunnen in totaal 750 arbeidsmigranten huisvesten. Voordeel van deze afspraken is dat alles gereguleerd en gecontroleerd is. In het convenant is als voorwaarde opgenomen dat de woningen, waarin de arbeidsmigranten zijn gehuisvest, vrijkomen voor starters of jonge gezinnen.

Toeristenbelasting niet-ingezetenen
Op 26 december 2022 is door de gemeenteraad de Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2023 vastgesteld. Deze verordening is aangepast na het uitgevoerde onderzoek naar het heffen van toeristenbelasting. Deze verordening is een nieuw middel om woonoverlast door arbeidsmigranten en expats tegen te gaan.

Casus Regieoverleg Woonoverlast (CRO)
In 2021 hebben de gemeente Vlaardingen, de politie en de woningcorporaties een samenwerkingsovereenkomst ondertekend om de complexe woonoverlast aan te pakken. Door de komst van deze overeenkomst is de samenwerking tussen de betrokken partijen verbeterd en geïntensiveerd. Informatie-uitwisseling onderling is vereenvoudigd en per oktober 2021 vindt er een maandelijks Casus Regie Overleg Woonoverlast plaats. In dit overleg bespreken zij dossiers van de meest ernstige vormen van woonoverlast en stellen zij gezamenlijk een plan van aanpak op.

Beleidsregels aanpak woonoverlast
Voorheen kon het gemeentebestuur bij woonoverlast slechts een bestuurlijke waarschuwing geven of besluiten tot uithuisplaatsing van de overlastgever. Op 1 juli 2017 trad de Wet aanpak woonoverlast in werking en is het artikel 151d aan de Gemeentewet toegevoegd. Met dit artikel kan de gemeenteraad de burgemeester de (discretionaire) bevoegdheid geven om bij ernstige en herhaaldelijke woonoverlast specifieke gedragsaanwijzingen (bestuursdwang) op te leggen aan de overlastgever en/of over te gaan tot het opleggen van een last onder bestuursdwang. De bevoegdheid is door de gemeenteraad in Vlaardingen bij raadsbesluit, onder artikel 2:94, in de Algemene Plaatselijke Verordening opgenomen. Daaropvolgend zijn in januari 2021 de beleidsregels houdende regels omtrent de aanpak van woonoverlast vastgesteld en ingevoerd. De beleidsregels voorzien in een nadere invulling van de in de Gemeentewet en Algemene Plaatselijke Verordening vermelde bevoegdheden.

Uithuisplaatsing/huisverbod
In het verlengde van de in het vorige hoofdstuk benoemde beleidsregels kan de burgemeester een gedragsaanwijzing opleggen. Als een gedragsaanwijzing is opgelegd en de met de aanwijzing samenhangende termijn is verstreken en de overlast duurt voort, dan wordt beoordeeld of het opleggen van een nieuwe bestuurlijke sanctie nodig is. Als het nodig blijkt wordt artikel 151d lid 3 van de Gemeentewet – het huisverbod – toegepast.

Opkoopbescherming
Per 15 maart 2023 werkt de gemeente Vlaardingen met de opkoopbescherming om verdringing op de koopmarkt door beleggers tegen te gaan. Woningen tot een WOZ waarde van € 300.000,- mogen alleen nog door de eigenaar worden bewoond. Het verhuren van een woning kan dan alleen via een vergunning. Deze vergunning wordt slechts verleend:

- bij verhuur aan eerste graad bloed- en aanverwanten (naaste familie).
- bij verhuur voor tijdelijke duur (maximaal 12 maanden), in afwachting van het moment dat koper de woning zelf kan gaan bewonen.
- als de woning onderdeel uitmaakt van een kantoor-, winkel- of bedrijfspand.

Team Aanpak woonadresfraude bij publiekszaken voor BRP onderzoeken
Het herstelplan (d.d. 23 april 2020) benoemt diverse maatregelen in het domein Wonen. Voor de aanpak van adresfraude is, naast de extra BOA’s, ook in extra capaciteit bij de backoffice bij Publiekszaken geïnvesteerd.

Verbinding sociaal domein
In de praktijk blijkt dat er een causaal verband is tussen de stijgende woonoverlast en kwetsbare, verwarde, personen en/of met verslavingsproblematiek. Ook is er soms sprake van personen die hun huis (laten) vervuilen of verwaarlozen, of er is sprake van hoarder-problematiek. Aangezien dit veelal langlopende en complexe dossiers zijn, is een goede zorg en begeleiding van kwetsbare personen belangrijk bij het voorkomen van woonoverlast. Om die reden is er in 2022 gestart met de procesverbetering met het sociaal domein. Doel is om dergelijke casuïstiek te agenderen en een eenduidige werkwijze voor te organiseren. De betrokken procesregisseurs komen wekelijks bijeen om de meest prangende casussen te bespreken.

5.2. De aanpak van mensenhandel, illegale prostitutie en seksuele uitbuiting

Mensenhandel is onder andere het werven, vervoeren of opnemen en huisvesten van mensen met gebruik van dwang. Het doel van de mensenhandelaar is de uitbuiting van een persoon. Er zijn verschillende vormen van mensenhandel:

- Arbeidsuitbuiting;
- Seksuele uitbuiting;
- Criminele uitbuiting;
- Gedwongen orgaanverwijdering.

Seksuele uitbuiting is iemand dwingen om seksuele diensten te verlenen tegen betaling. De betaling kan bestaan uit geld of andere vergoedingen, zoals kleding of eten[9]. Er is sprake van slachtofferschap van mensenhandel of seksuele uitbuiting als een meisje of jongen erkend heeft slachtoffer te zijn of als er feiten zijn die hier op wijzen. Het is in dit verband geen juridische term en het slachtofferschap is niet door een rechter vastgesteld. Daarnaast is het van belang onderscheid te maken tussen een vermoedelijk slachtoffer en een potentieel slachtoffer van uitbuiting of mensenhandel. Deze groepen vormen een grote groep ten opzichte van de daadwerkelijke slachtoffers. Bij een vermoedelijk slachtoffer gaat het om de aanwezigheid van signalen die wijzen op mogelijk slachtofferschap. Bij een potentieel slachtoffer is er sprake van één of meerdere risicofactoren van een verhoogde kans tot slachtofferschap. Een slachtoffer kan zowel een meisje/vrouw of jongen/man zijn.

5.2.1. Ingezette middelen

De gemeente zette de afgelopen jaren onderstaande middelen in op het focuspunt *‘de aanpak van mensenhandel, illegale prostitutie en seksuele uitbuiting’.*

Tentoonstelling ‘open je ogen’
In 2022 is de tentoonstelling ‘Open je ogen’ naar Vlaardingen gebracht om bewustzijn te creëren bij inwoners van Vlaardingen op het thema mensenhandel.

Aansluiting regionaal handhavingsknelpunt mensenhandel
In de regio Rotterdam Rijnmond is de aanpak mensenhandel geïntensiveerd, met als gevolg de oprichting van een handhavingsknelpunt mensenhandel. Omdat Rotterdam Rijnmond als handhavingsknelpunt is benoemd, wordt er integraal informatie gedeeld om te komen tot een effectieve aanpak. Aan dit knelpunt zijn het RIEC, AVIM, Belastingdienst, en diverse gemeenten aangesloten, waaronder Vlaardingen. In het knelpunt worden faciliteerders van mensenhandel in kaart gebracht en aangepakt.

Aansluiting regionaal controleteam prostitutie en mensenhandel
Buitengewoon Opsporingsambtenaren van de gemeente Vlaardingen maken deel uit van het Regionaal Controleteam Prostitutie en Mensenhandel. Dit team is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Schiedam, Capelle aan den IJssel, Vlaardingen en de Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel. Het team loopt seksadvertenties na en doen zich in sommige gevallen voor als klant.

Prostitutiebeleid
Op 22 juli 2021 stelde de gemeenteraad het nieuwe prostitutiebeleid vast. Het vorige beleid van Vlaardingen was verouderd door ontwikkelingen in de bestaande wetgeving, maar ook vanwege de

[9] *Bron: Nationaal Rapporteur Mensenhandel - 2022*

veranderde maatschappelijke context. Het oude beleid bleek verouderd en bood onvoldoende handvatten om de bestaande problematiek aan te pakken, de positie van de prostituee te verbeteren en het waterbedeffect tegen te gaan.

Regionaal beleidskader mensenhandel
De gemeente Vlaardingen is aangesloten bij het Regionaal Beleidskader Mensenhandel en werkte aan de vijf gestelde opgaven van dit beleidskader:

- Zicht op mensenhandel;
- Regionale samenwerking;
- Awareness, signaleren en melden;
- Aanpakken faciliteerders en mensenhandelaren;
- Preventie en zorg voor het slachtoffer.

Regionaal veiligheidsoverleg
Het onderwerp mensenhandel is sinds 2018 een strategisch agendapunt binnen het Regionaal Veiligheidsoverleg (RVO) waar de gemeente Vlaardingen bij aansluit. Zo wordt op regionaal niveau tot een aanpak gekomen om mensenhandel te voorkomen en te bestrijden.

5.3. (Brand)veiligheid van minder zelfredzame bewoners

Ouderen (65-plussers) vormen een kwetsbare leeftijdsgroep bij brand. Ouderen zijn vaker betrokken bij brand in de woonomgeving en raken vaker (dodelijk) gewond. Daarnaast is de behandeling van brandwonden bij ouderen gecompliceerder. De Brandweeracademie en de Brandwonden Stichting voerden een onderzoek uit naar de gevolgen van de vergrijzing voor de brandveiligheid[10]. In de nabije toekomst neemt het aantal ouderen fors toe; Voor 2030 is de levensverwachting voor mannen en vrouwen respectievelijk 82 en 85 jaar. Uit het onderzoek is onder andere gebleken dat:

- ouderen 2,7 keer vaker slachtoffer zijn van een fatale woningbrand dan de gemiddelde inwoner in Nederland.
- er in 2030 ongeveer 22 slachtoffers van 65 jaar en ouder overlijden door een fatale woningbrand.
- dit 2 slachtoffers in verpleeg- en verzorgingshuizen en 20 zelfstandig wonende slachtoffers zijn.

Kijkend naar de bevolkingssamenstelling in Vlaardingen blijkt dat de voorspelde stijging, in ieder geval in de leeftijdscategorie 65 tot 80 jaar oud, is ingezet. 21,3% van het aantal inwoners in Vlaardingen verkeerde in 2022 in de leeftijd van 65 jaar of ouder. Deze 'kwetsbare ouderen' zorgden binnen de gemeente Vlaardingen voor een 'grijze druk'[11] van 37,0%.

Leeftijd bevolking[12]	2019	2020	2021	2022
65 tot 80 jaar	11.131	11.236	11.384	11.485
80 jaar of ouder	4.275	4.330	4.332	4.250
Grijze druk (65+ t.o.v. 20-64 jaar) %	37,1%	36,9%	37,0%	37,0%
Totaal aantal inwoners Vlaardingen	72.404	73.397	73.924	74.143

5.3.1. Cijfermatig beeld

De Veiligheidsregio houdt cijfers bij van het aantal brandincidenten, waar alle vormen van brand, behalve woningbrand, onder vallen. De politie registreert misdrijven waarbij sprake is van een brandstichting of ontploffing. Deze zijn onder de maatschappelijke klasse F14 Brandstichting en F15 Bomaanslag vastgelegd en levert onderstaand cijfermatig beeld op.

Brandincidenten[13]	2019	2020	2021	2022
Totaal incidenten categorie brand	307	295	287	284
Totaal incidenten categorie woningbrand	27	31	31	38
Misdrijven brandstichting[14]	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Brandstichting/ontploffing	32	28	41	34

Het aantal incidenten met de categorie brand is de afgelopen twee jaar vrijwel gelijk gebleven en sinds 2019 dalende. De door de politie geregistreerde incidenten van brandstichting/ontploffing is in 2022, ten opzichte van 2021, met 7 gedaald. Wel kende het jaar 2021 het meeste aantal geregistreerde incidenten.

5.3.2. Ingezette middelen

Gelet op ontwikkelingen in het voorgaande hoofdstuk en in relatie tot de gegeven doelstellingen, is sinds april 2022 in de gemeente Vlaardingen een wijkbrandfunctionaris werkzaam. Door de inzet van de wijkbrandweerfunctionaris maken we onze inwoners bewust van de veiligheidsrisico's in en om hun woning en wat zij zelf hierin kunnen doen. De functionaris bezoekt woongebouwen van corporaties en VvE's voor voorlichtingsbijeenkomsten. Ouderen kunnen vervolgens aangeven of ze ook persoonlijk bezoek willen, om de brandveiligheid in de woning te bespreken tijdens een woningcheck. De functionaris geeft ook op scholen voorlichting.

[10] *Bron: Nederlands instituut voor Publieke Veiligheid – vergrijzing en brandveiligheid*
[11] Dit percentage geeft inzicht in de verhouding van de ouderen tot het werkende deel van de bevolking.
[12] *Bron: CBS – bevolkingsstatistiek – bevolkingssamenstelling op 1 januari*
[13] *Bron: Nederlands Instituut Publieke Veiligheid – Kernscijfers Veiligheidsregio's – kerncijfers incidenten*
[14] *Bron: Nederlands Instituut Publieke Veiligheid – Kernscijfers Veiligheidsregio's – kerncijfers incidenten*

Daarnaast houdt de functionaris spreekuren, bezoekt hij een wijkcentrum of nodigt mensen uit op de kazerne voor een lunch, het ‘Broodje Brandweer’. De functionaris houdt goed contact met de brandweermensen op de kazerne. Als er een brand in Vlaardingen heeft gewoed, is de functionaris de volgende dag in de wijk zijn, spreekt mensen aan en geeft informatie over de brandveiligheid.

Ten slotte is de band met de gemeente goed en kan er snel een voorlichtingsbijeenkomst worden georganiseerd indien nodig.

Gemeente Vlaardingen

Bijlage 2 – Analyse van het veiligheidsdomein

Gemeente Vlaardingen

Inhoudsopgave

1. Inleiding ... 3
2. Opbouw document ... 4
3. Veilige woon- en leefomgeving ... 5
   3.1. Sociale kwaliteit ... 5
      3.1.1. Overlastcijfers politie ... 5
      3.1.2. Veiligheidsbeleving sociale overlast en cohesie ... 5
   3.2. Fysieke kwaliteit ... 6
      3.2.1. Politie- en gemeentecijfers ... 6
      3.2.2. Veiligheidsbeleving fysieke voorzieningen en verloederingen ... 6
   3.3. Objectieve veiligheid, veelvoorkomende en high impact criminaliteit ... 7
      3.3.1. Criminaliteitscijfers politie ... 7
      3.3.2. Cijfers huiselijk geweld ... 7
      3.3.3. Slachtofferschap traditionele criminaliteit ... 8
   3.4. Subjectieve veiligheid ... 8
      3.4.1. Veiligheidsbeleving ... 8
      3.4.2. Preventieve maatregelen ... 9
      3.4.3. Tevredenheid contact met politie en gemeente ... 10
4. Bedrijvigheid en veiligheid ... 11
   4.1. Veilig winkelgebied ... 11
      4.1.1. Politiecijfers ... 11
   4.2. Veilig bedrijventerrein ... 12
   4.3. Veilig uitgaan ... 12
   4.4. Veilige evenementen ... 12
   4.5. Veilig toerisme ... 13
5. Jeugd en veiligheid ... 14
   5.1. Jeugdoverlast ... 14
      5.1.1. Aantal HALT-verwijzingen ... 14
      5.1.2. Politiecijfers jeugdoverlast ... 14
      5.1.3. Veiligheidsbeleving jeugdoverlast ... 14
   5.2. Jeugdcriminaliteit, individuele probleemjongeren ... 15
   5.3. Jeugd, alcohol en drugs ... 15
   5.4. Veiligheid in en om de school ... 16
      5.4.1. Voortijdige schoolverlaters en -verzuim ... 16
      5.4.2. Pesten en weerbaarheid ... 17
6. Fysieke veiligheid ... 18
   6.1. Verkeersveiligheid ... 18
      6.1.1. Cijfers verkeersongevallen ... 18
      6.1.2. Politiecijfers verkeersmisdrijven ... 18

6.1.3. Veiligheidsbeleving verkeersoverlast 19
6.2. Brandveiligheid 19
6.3. Externe veiligheid/omgevingsveiligheid 19
6.4. Rampenbestrijding en crisisbeheersing 19
7. Integriteit en veiligheid 20
7.1. Polarisatie en radicalisering 20
7.1.1. Cijfers RADAR en politie 20
7.1.2. Veiligheidsbeleving discriminatie 20
7.2. Georganiseerde/ondermijnende criminaliteit 21
7.2.1. Politiecijfers 21
7.2.2. Bestuurlijke sluitingen 21
7.2.3. Slachtofferschap online criminaliteit 21
7.2.4. Digitale gegevensbescherming 22
7.3. Weerbare overheid/weerbaar bestuur 22
7.3.1. Geweld tegen politieambtenaren 22
7.3.2. Geweld tegen medewerkers met een veilige publieke taak 22
7.4. Informatieveiligheid 23
7.5. Ambtelijke en bestuurlijke integriteit 23

1. Inleiding

Voor u ligt de analyse van het Veiligheidsdomein in de gemeente Vlaardingen. Dit document maakt als bijlage deel uit het van het Integraal Veiligheidsplan (IVP) van de gemeente Vlaardingen voor de periode 2024 tot en met 2027. Hierin staan alle beschikbare gegevens over de veiligheidsbeleving van de inwoners van Vlaardingen. Daarnaast worden van verschillende thema's objectieve cijfers gepresenteerd over de periode 2020 tot en met 2023.

Het (IVP) 2024-2027 is mede gebaseerd op de veiligheidsbeleving van onze inwoners in de periode 2020-2023. De veiligheidsbeleving in Vlaardingen wordt op verschillende manieren in beeld gebracht. Te denken valt aan politiecijfers en het sociale veiligheidsonderzoek, uitgevoerd door het Centraal Bureau voor Statistiek, in de vorm van de Veiligheidsmonitor. Deze informatie is voor eenieder vrij toegankelijk en vormt een beeld over de subjectieve veiligheidsgevoelens en de objectieve veiligheid in de gemeente Vlaardingen.

2. Opbouw document

De gemeente heeft met veel veiligheidsvraagstukken te maken, van woonoverlast en jeugdcriminaliteit tot verkeersveiligheid, huiselijk geweld en ondermijnende criminaliteit. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft een handreiking opgesteld voor de gemeenten. Deze handreiking stelt dat er binnen het integrale veiligheidsterrein vijf veiligheidsvelden met onderliggende thema's zijn te onderscheiden. Het gaat om de volgende velden en thema's:

Veilige woon- en leefomgeving	Bedrijvigheid en veiligheid	Jeugd en veiligheid	Fysieke veiligheid	Integriteit en veiligheid
1.1 Sociale kwaliteit	2.1 Veilig winkelgebied	3.1 Jeugdoverlast	4.1 Verkeersveiligheid	5.1 Polarisatie en radicalisering
1.2 Fysieke kwaliteit	2.2 Veilige bedrijventerreinen	3.2 Jeugdcriminaliteit/ individuele probleemjongeren	4.2 Brandveiligheid	5.2 Georganiseerde/ondermij-nende criminaliteit
1.3 Objectieve veiligheid/veel voorkomende criminaliteit en 'high impact'- criminaliteit	2.3 Veilig uitgaan	3.3 Jeugd, alcohol en drugs	4.3 Externe veiligheid/omgevings-veiligheid	5.3 Weerbare overheid/weerbaar bestuur
1.4 Subjectieve veiligheid	2.4 Veilige evenementen	3.4 Veilig in en om de school	4.4 Rampenbestrijding en crisisbeheersing	5.4 Informatie-veiligheid
	2.5 Veilig toerisme			5.5 Ambtelijke en bestuurlijke integriteit

Met behulp van deze veiligheidsvelden wordt over de periode 2020-2023 een beeld gegeven van de veiligheid in de gemeente Vlaardingen. De cijfers van 2023 worden begin 2024 gepubliceerd. De cijfers van 2023 zijn waar dit kan, op basis van de halfjaarlijkse cijfers, geëxtrapoleerd.

De cijfers zijn vergeleken met de cijfers van de regionale eenheid Rotterdam (RER). Tot slot zijn in dit document geen oorzaken benoemd en biedt het een weergave en interpretatie van de informatie.

3. Veilige woon- en leefomgeving

Het veiligheidsveld woon- en leefomgeving bevat onderstaande thema's:

- 1.1 Sociale kwaliteit
- 1.2 Fysieke kwaliteit
- 1.3 Objectieve veiligheid/veelvoorkomende en high impact criminaliteit
- 1.4 Subjectieve veiligheid

3.1. Sociale kwaliteit

De sociale kwaliteit van een buurt, wijk of kern wordt sterk beïnvloed door 'intermenselijke relaties'. Belangrijke 'positieve' aspecten zijn onder andere betrokkenheid van bewoners bij de buurt, de kwaliteit van sociale netwerken, informele sociale controle en samenredzaamheid. De sociale kwaliteit kan onder druk komen te staan door verschijnselen als woonoverlast, burengerucht, overlast 'verwarde personen', multi-probleemgezinnen/-huishoudens, overlast door illegale bewoning, intimiderende buurtbewoners en drank- en drugsoverlast.

3.1.1. Overlastcijfers politie

Overlastcijfers (Nationale Politie sd)

Soort incident	2020		2021		2022		2023	
	VL	RER	VL	RER	VL	RER	VL	RER
Overlast door verward/overspannen persoon	448	12.631	572	15.022	589	15.862	704	16.670
Burengerucht (VAR 2022)	437	8.047	357	7.709	386	7.322	392	7.386
Overlast i.v.m. alcohol/drugs	277	5.494	307	5.290	294	6.039	328	6.304
Overlast zwervers	123	3.927	99	3.561	176	4.369	254	4.630
Openbare dronkenschap	45	1.328	52	1.250	65	1.616	38	1.580
Totaal	**1.330**	**31.427**	**1.387**	**32.832**	**1.510**	**35.208**	**1.716**	**36.570**
+/- % 2023 t.o.v. 2022							*+ 14%*	*+ 4%*
+/- % 2023 t.o.v. 2020							*+ 29%*	*+ 16%*

Op vrijwel alle indicatoren zijn de politiecijfers gestegen. Daarin volgt Vlaardingen het beeld van de regionale eenheid Rotterdam. De verwachting is dat de overlastcijfers in 2023 met 29 procent zijn gestegen t.o.v. 2020.

3.1.2. Veiligheidsbeleving sociale overlast en cohesie

Om de veiligheidsbeleving op het gebied van sociale overlast en cohesie van de inwoners van Vlaardingen te duiden, is gebruik gemaakt van de resultaten van de Veiligheidsmonitor 2021 (CBS 2021).

Veiligheidsbeleving sociale overlast en cohesie

	2021	
Sociale overlast - % veel overlast	**VL**	**RER**
▪ Ervaart één of meer vormen van overlast	59,3	54,0
▪ Dronken mensen op straat	4,8	3,6
▪ Verwarde personen	3,7	3,2
▪ Drugsgebruik	5,9	5,2
▪ Drugshandel	7,9	5,2
▪ Overlast door buurtbewoners	8,0	7,1
▪ Mensen worden op straat lastiggevallen	2,4	2,5
▪ Rondhangende jongeren	11,3	8,9
▪ Eén of meer vormen van sociale overlast	21,5	17,3
Sociale cohesie - % helemaal mee eens	**VL**	**RER**
▪ Mensen kennen elkaar nauwelijks	29,3	28,6
▪ Mensen gaan prettig met elkaar om	65,5	69,4
▪ Gezellige buurt waar men elkaar helpt	49,8	55,1
▪ Voel mij thuis bij mensen in deze buurt	56,3	58,6
▪ Veel contact met andere buurtbewoners	31,2	35,0
▪ Tevreden met de samenstelling van de bevolking	56,4	63,6
▪ Durf mijn huissleutel te geven	64,7	65,6
▪ Mensen spreken elkaar aan op gedrag	41,9	43,2
▪ Sociale cohesie – schaalscore (0 – 10)	5,9	6,1

In vergelijking met het gemiddelde resultaat van de regionale eenheid Rotterdam, ervaren de inwoners van Vlaardingen over de gehele breedte meer overlast. Ook op het punt sociale cohesie doet Vlaardingen het minder goed dan het regionale gemiddelde.

3.2. Fysieke kwaliteit

De fysieke kwaliteit van een buurt, wijk of kern heeft betrekking op fysieke kenmerken van de woonomgeving: in het bijzonder de inrichting, het onderhoud en beheer van de openbare ruimte. Het gaat bij dit thema om de vraag: hoe staat de openbare ruimte erbij? Hoe prettig is het wonen in de buurt gegeven die fysieke kwaliteit? Aspecten zijn onder andere onderhoud van groen, aanpak zwerfvuil en verlichting van achterpaden. Inbreuk op de fysieke kwaliteit zijn onder meer vernielingen, graffiti, zwerfvuil en andere tekenen van verloedering.

3.2.1. Politie- en gemeentecijfers

Politiecijfers vernielingen (CBS sd)

Soort incident	2020		2021		2022	
	VL	RER	VL	RER	VL	RER
Vernieling van/aan auto	180	4.005	165	3.690	135	3.510
Vernieling openbare gebouwen	0	80	5	80	5	85
Vernieling van/aan openbaar vervoer/abri	0	110	10	140	5	90
Vernieling, beschadiging (overig)	245	4.950	285	4.275	235	4.285
Totaal	**425**	**9.145**	**465**	**8.185**	**380**	**7.970**
+/- % t.o.v. 2021					*- 12%*	*- 3%*
+/- % t.o.v. 2020					*- 11%*	*- 13%*

Na een stijging in de periode 2019 tot 2021 zijn het aantal geregistreerde vernielingen in de periode 2021 tot 2022 gedaald. Vanaf 2020 is het aantal gepleegde vernielingen in de gemeente Vlaardingen met 11 procent afgenomen.

Gemeentecijfers[15] (MOR sd)

Soort incident	2020	2021	2022
Meldingen graffiti	55	74	124
Meldingen zwerfvuil	57	143	77
Meldingen zwerfvuil in openbaar – groen	292	276	357
Meldingen zwerfvuil – op straat	752	1.131	1.136
Meldingen wildplakken	5	2	3
Totaal	**1.161**	**1.626**	**1.697**
+/- % t.o.v. 2021			*+ 4%*
+/- % t.o.v. 2020			*+ 46%*

De gemeente Vlaardingen kent jaarlijks een stijging van meldingen die betrekking hebben op de openbare ruimte. Vanaf 2020 is het aantal meldingen met 46 procent toegenomen.

3.2.2. Veiligheidsbeleving fysieke voorzieningen en verloederingen

Om de veiligheidsbeleving op het gebied van fysieke voorzieningen en verloederingen van de inwoners van Vlaardingen te duiden, is gebruik gemaakt van de resultaten van de Veiligheidsmonitor 2021 (CBS 2021).

Veiligheidsbeleving fysieke voorzieningen en verloedering

	2021	
Fysieke voorzieningen - % (heel) tevreden	**Vlaardingen**	**RER**
▪ Onderhoud stoepen, straten en pleintjes	55,8	58,4
▪ Onderhoud van plantsoenen en parken	65,0	64,1
▪ Straatverlichting	81,5	81,0
▪ Speelplekken voor kinderen	58,0	58,2
▪ Voorzieningen voor jongeren	38,1	42,4
▪ Fysieke voorzieningen schaalscore (0 – 10)	6,3	6,3
Oordeel leefbaarheid woonbuurt - %	**Vlaardingen**	**RER**
▪ Vooruit gegaan	8,0	10,5
▪ Achteruit gegaan	31,2	22,6
▪ Rapportcijfer leefbaarheid woonbuurt (1 – 10)	7,1	7,3

[15] *een betrouwbaarheid over de accuraatheid van de cijfers kan niet worden gegarandeerd.*

Fysieke verloedering - % veel overlast	Vlaardingen	RER
▪ Rommel op straat	18,6	13,9
▪ Straatmeubilair dat vernield is	7,1	4,1
▪ Bekladde muren of gebouwen	2,4	2,1
▪ Hondenpoep	22,4	18,6
▪ Een of meer vormen fysieke verloedering	33,3	27,6

Slachtoffers vernielingen - %	Vlaardingen	RER
▪ Slachtoffers	9,3	7,9
▪ Heeft/had gevolgen voor slachtoffer	18,9	22,3
▪ Melding bij de politie	20,7	21,6
▪ Aangifte bij de politie	17,2	17,1

Over het geheel genomen zijn de inwoners van Vlaardingen minder tevreden over de leefbaarheid in hun buurt in vergelijking met het regionale gemiddelde. Ook zijn zij meer dan gemiddeld slachtoffer van een vernieling. Het rapportcijfer voor de leefbaarheid ligt in lijn met het regionale gemiddelde.

3.3. Objectieve veiligheid, veelvoorkomende en high impact criminaliteit

Bij dit thema gaat het om verschillende vormen van vermogens- en geweldscriminaliteit die in de alledaagse woon- en leefomgeving plaatsvinden. Het gaat om zowel 'veelvoorkomende' als 'high impact'-criminaliteit, zoals:

Vermogenscriminaliteit
- Woninginbraak
- Babbeltrucs
- Kelderboxinbraak
- Auto-inbraak
- Fietsendiefstal
- Diefstal motorvoertuigen
- Zakkenrollerij
- Straatroof

Geweldscriminaliteit
- Bedreiging
- Mishandeling
- Openlijke geweldpleging
- Huiselijk geweld

Bij vermogenscriminaliteit is aandacht voor het eventuele georganiseerde karakter (mobiele bendes, banditisme) van belang.

3.3.1. Criminaliteitscijfers politie

Criminaliteitscijfers politie (Nationale Politie sd)

Soort incident	2020		2021		2022		2023	
	VL	RER	VL	RER	VL	RER	VL	RER
Diefstal/inbraak woning	246	3.213	185	2.129	147	2.411	130	2.444
Diefstal/inbraak box/garage/schuur	161	1.637	95	1.445	74	1.090	132	1.310
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	236	6.819	215	5.713	232	6.920	148	7.069
Diefstal van motorvoertuigen	89	1.453	43	1.006	71	1.223	50	1.230
Diefstal van brom-, snor-, fietsen	402	9.310	385	7.772	442	9.109	396	8.688
Zakkenrollerij	21	619	8	563	8	865	18	860
Diefstal af/uit/ van overige voertuigen	70	2.006	62	1.644	110	2.612	90	3.818
Zedenmisdrijf	58	968	76	1.086	59	1.284	60	1.224
Moord/doodslag	12	460	18	518	19	470	24	480
Openlijk geweld (persoon)	32	568	24	548	16	602	48	656
Bedreiging	219	4.196	194	3.935	151	3.637	108	3.278
Mishandeling	257	5.175	272	4.885	223	5.388	216	5.458
Straatroof	26	593	14	378	16	452	16	444
Overval	4	157	1	117	3	127	0	82
Totaal	**1.833**	**37.174**	**1.592**	**31.739**	**1.571**	**36.190**	**1.436**	**37.068**
+/- % t.o.v. 2022							*- 99%*	*+ 2%*
+/- % t.o.v. 2020							*- 22%*	*- 0,3%*

Sinds 2020 is het aantal veelvoorkomende en high impact criminaliteit in de gemeente Vlaardingen met 22 procent afgenomen. In deze periode is het regionale aantal met 0,3 procent gedaald.

3.3.2. Cijfers huiselijk geweld

Cijfers huiselijk geweld

	2020	2021	2022	+/- % t.o.v. 2021	+/- % t.o.v. 2020
Meldingen huiselijk geweld (CBS sd)	670	655	690[16]	+ 5%	+ 3%
Waarvan kindermishandeling	305	330	340[2]	+ 3%	+ 11%
Waarvan geweld tegen ouders	50	30	25[2]	- 17%	- 50%
Waarvan (ex-) partner geweld	285	345	360[2]	+ 4%	+ 26%
Aantal tijdelijke huisverboden (Khonraad sd)	64	52	49	- 6%	- 23%
Aantal personen aanpak Veiligheidshuis (ZVHRR sd)	100	89	75	- 16%	- 25%
Aantal personen HIT-status (ZVHRR sd)	34	38	22	- 42%	- 35%

Het aantal meldingen van huiselijk geweld is in 2022, t.o.v. 2021, gestegen met 35 meldingen. Er zijn meer meldingen van kindermishandeling en (ex-) partnergeweld. Het aantal tijdelijke huisverboden is licht gedaald (49 in 2022 t.o.v. 52 in 2021)

3.3.3. Slachtofferschap traditionele criminaliteit

Om het slachtofferschap op het gebied van veelvoorkomende en high impact criminaliteit van de inwoners van Vlaardingen te duiden, is gebruik gemaakt van de resultaten van de Veiligheidsmonitor 2021 (CBS 2021).

Slachtofferschap		
	2021	
Slachtoffers traditionele criminaliteit - %	**Vlaardingen**	**RER**
▪ Slachtoffers	22,6	21,2
▪ Heeft/had gevolgen voor slachtoffer	23,3	29,2
▪ Melding bij de politie	39,4	37,5
▪ Aangifte bij de politie	36,6	32,4
Slachtofferschap geweldsdelicten - %	**Vlaardingen**	**RER**
Totaal aantal slachtoffers	5,5	5,4
▪ Waarvan slachtoffer van bedreiging	5,0	4,3
▪ Waarvan slachtoffer van mishandeling	1,3	1,1
▪ Waarvan slachtoffer van seksuele delicten	0,6	1,0
Slachtoffers vermogensdelicten - %	**Vlaardingen**	**RER**
Totaal aantal slachtoffers	12,2	12,0
▪ Waarvan slachtoffer van (poging) woninginbraak	2,9	2,2
▪ Waarvan slachtoffer van diefstal uit auto	0,6	1,0
▪ Waarvan slachtoffer van diefstal vanaf auto	1,3	1,6
▪ Waarvan slachtoffer van fietsendiefstal	4,8	5,3
▪ Waarvan slachtoffer van diefstal andere motorvoertuigen	0,4	0,3
▪ Waarvan slachtoffer van (poging) zakkenrollerij/beroving	0,9	1,0
▪ Waarvan slachtoffer van overige diefstal	2,6	2,3

Het slachtofferschap van criminaliteit onder de inwoners van Vlaardingen ligt procentueel hoger dan het regionale gemiddelde. Wel is de melding- en aangiftebereidheid hoger.

3.4. Subjectieve veiligheid

Het 'veiligheidsgevoel' van bewoners in hun eigen woonbuurt: hoe vaak voelt men zich onveilig, welk rapportcijfer geeft men de veiligheid van de buurt? Het gaat hier om het 'generieke' veiligheidsgevoel, dus niet gekoppeld aan bijvoorbeeld het uitgaansgebied of een andere locatie binnen de gemeente.

3.4.1. Veiligheidsbeleving

Om de onveiligheidsgevoelens van de inwoners van Vlaardingers weer te geven, zijn alleen de resultaten van de Veiligheidsmonitor 2021 (CBS 2021) gebruikt.

Veiligheidsbeleving		
	2021	
Onveiligheidsgevoelens in het algemeen - %	**Vlaardingen**	**RER**
▪ Voelt zich weleens onveilig	41,1	36,0
▪ Voelt zich vaak onveilig	2,9	2,7
Kans om slachtoffer te worden - %	**Vlaardingen**	**RER**
▪ Van zakkenrollerij	4,3	3,4
▪ Van beroving op straat	5,0	3,7
▪ Van inbraak in woning	10,0	8,1
▪ Van mishandeling	4,2	3,6

[16] *Voorlopige cijfers*

▪ Van oplichting via internet	20,8	19,2

Onveiligheidsgevoelens in de buurt - %	**Vlaardingen**	**RER**
▪ Voelt zich weleens onveilig in de buurt	25,1	18,1
▪ Voelt zich vaak onveilig in de buurt	4,0	3,0
▪ 's Avonds op straat in de buurt onveilig (% vaak)	6,9	5,4
▪ 's Avonds alleen thuis onveilig (% vaak)	2,5	2,4
▪ Doet 's avonds niet open (% vaak)	12,8	10,5
▪ Rijdt of loopt om (% vaak)	4,3	4,3
▪ Bang slachtoffer criminaliteit te worden (% vaak)	3,9	3,2

Beoordeling criminaliteit - %	**Vlaardingen**	**RER**
▪ Denkt dat er veel criminaliteit in buurt is	19,3	14,8
▪ Vindt criminaliteit in de buurt toegenomen	25,8	16,6
▪ Vindt criminaliteit in de buurt afgenomen	4,6	5,0
▪ Rapportcijfer veiligheid in de buurt (1-10)	6,8	7,1

Respectloos gedrag - % weleens (vaak/soms)	**Vlaardingen**	**RER**
▪ Door onbekenden op straat	18,6	17,2
▪ Door onbekenden in openbaar vervoer	11,3	11,5
▪ Door personeel van winkels en bedrijven	11,4	11,3
▪ Door personeel van overheidsinstanties	8,5	8,8
▪ Door bekenden (partner, familie, vriend)	6,1	6,9

De veiligheidsbeleving van de inwoners van Vlaardingers is vrijwel op alle indicatoren minder goed dan het regionale gemiddelde. Ruim 40 procent van de respondenten voelt zich wel eens in algemene zin onveilig en een kwart ervaart hetzelfde gevoel in hun buurt. De inwoners van Vlaardingen hebben de beleving dat de kans om slachtoffer te worden van een woninginbraak of een oplichting via internet het hoogst is. Ruim 25 procent vindt dat de criminaliteit in hun buurt is toegenomen, tegen bijna 14 procent binnen het regionale gemiddelde.

3.4.2. Preventieve maatregelen

In de veiligheidsmonitor is, naast slachtofferschap, aandacht besteed in welke mate de respondenten preventieve maatregelen nemen om slachtofferschap te voorkomen.

Preventie – (CBS 2021)

	2021	
Preventief gedrag (% altijd of vaak)	**Vlaardingen**	**RER**
▪ 's avonds licht branden bij afwezigheid	44,8	45,1
▪ fiets in bewaakte fietsenstalling	49,0	42,6
▪ waardevolle spullen meenemen uit auto	77,1	75,0
▪ waardevolle spullen thuis laten	44,8	40,7
▪ preventief gedrag – somscore (0-4)	2,2	2,0

Beveiligingsmaatregelen in/rond woning (% aanwezig)	**Vlaardingen**	**RER**
▪ extra veiligheidssloten op buitendeuren	65,3	63,3
▪ rolluiken voor ramen en of deuren	13,9	17,4
▪ buitenverlichting met sensor	37,0	39,4
▪ alarminstallatie	12,5	13,1
▪ camerabewaking	19,0	17,6
▪ raamsticker/Politiekeurmerk Veilig Wonen	6,0	10,1
▪ preventieve maatregelen – somscore (0-6)	1,5	1,6

Buurtbeveiliging (%)	**Vlaardingen**	**RER**
buurtpreventie-app		
▪ app in buurt aanwezig	33,2	27,4
▪ deelname aan app	19,4	15,9
▪ aangemeld bij Burgernet	20,9	24,6
▪ buurt- of burgerwacht in buurt aanwezig	7,7	10,9

3.4.3. Tevredenheid contact met politie en gemeente

De respondenten hebben aangegeven in welke mate zij wel of niet tevreden zijn met de contacten die zij hebben met de ambtenaren van politie en gemeente:

Tevredenheid contact met politie en gemeente – (CBS 2021)

	2021	
Oordeel functioneren gemeente (% zeer tevreden)	**Vlaardingen**	**RER**
▪ gemeente algemeen	30,1	40,9
▪ gemeente handhavers	27,2	23,5
Contact burgers met politie (in % van laatste contact)	**Vlaardingen**	**RER**
▪ contact met politie (%)	30,4	26,4
▪ contact met politie in buurt	68,1	62,9
▪ contact met politie elders in de gemeente	14,5	16,6
▪ contact met politie buiten gemeente	15,0	16,0
Reden contact met politie (in % van laatste contact in de gemeente)	**Vlaardingen**	**RER**
▪ handhaving	9,7	12,9
▪ aangifte/melding	61,3	58,6
▪ anders	9,0	7,9
Zeer tevreden over contact politie (in % laatste contact in de gemeente)	**Vlaardingen**	**RER**
▪ totaal	66,0	65,0
▪ aangifte/melding	62,8	61,5
Functioneren politie (% zeer tevreden)	**Vlaardingen**	**RER**
▪ tevredenheid functioneren in buurt	32,0	35,4
▪ tevredenheid zichtbaarheid in buurt	29,5	31,9
▪ tevredenheid functioneren algemeen	45,2	46,6

4. Bedrijvigheid en veiligheid

Het veiligheidsveld bedrijvigheid en veiligheid bevat onderstaande thema's:

- Veilig winkelgebied
- Veilig bedrijventerrein
- Veilig uitgaan
- Veilige evenementen
- Veilig toerisme

4.1. Veilig winkelgebied

In een winkelgebied kunnen zich verschillende vormen van onveiligheid voordoen. Het gaat bijvoorbeeld om winkeldiefstal, zakkenrollerij en overvallen maar ook om jongerenoverlast, vernielingen, fietsen en bromfietsen in voetgangersgebied en de mate van brandveiligheid van de winkelpanden. Daarnaast kunnen zwerfvuil en andere tekenen van verloedering tot subjectieve onveiligheid leiden.

4.1.1. Politiecijfers

Vlaardingen kent een divers aanbod van oude en nieuwe winkelgebieden, verspreid over de gehele stad in diverse wijken (Gemeente Vlaardingen sd):

Centrum	*Binnenstad (Liesveld), woon- en autoboulevard Hoogstad, winkelcentra Billitonlaan en Parallelweg.*
Holy Zuid	*Winkelcentra De Loper en Holiërhoek.*
Westwijk	*Winkelcentra Plein West en Dirk de Derdelaan.*
Vlaardinger Ambacht	*Winkelcentrum Van Hogendorpkwartier*

Winkelcentra zorgt voor bedrijvigheid in de stad, maar soortgelijke gebieden nemen ook (kleinere vormen) van criminaliteit met zich mee. Onderstaande tabel is een cijfermatige weergave van de politiecijfers (Nationale Politie sd) binnen de gemeente Vlaardingen, gespecificeerd op de wijken waar een winkelgebied is gevestigd.

Criminaliteit in winkelgebieden

Zakkenrollerij	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**Totaal**	*Verschil 2023 % t.o.v. 2022*	*Verschil 2023 % t.o.v. 2020*
Centrum	10	4	5	12	**31**	*+ 40%*	*+ 20%*
Westwijk	3	0	0	2	**5**	*+ 200%*	*- 33%*
Vlaardinger Ambacht	2	0	1	0	**3**	*- 100 %*	*- 200 %*
Holy Zuid	2	2	1	0	**5**	*- 100 %*	*- 200 %*
Holy Noord	3	1	0	0	**4**	*-*	*- 300 %*
Totaal	20	7	7	15	**48**	*+ 100%*	*- 30 %*

Diefstal/inbraken uit bedrijven	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**Totaal**	*Verschil 2023 % t.o.v. 2022*	*Verschil 2023 % t.o.v. 2020*
Centrum	20	12	13	20	**65**	*+ 54%*	*0 %*
Westwijk	14	4	6	2	**26**	*- 67%*	*- 86%*
Vlaardinger Ambacht	2	4	4	2	**12**	*- 50%*	*0 %*
Holy Zuid	8	4	4	0	**16**	*- 100%*	*- 100%*
Holy Noord	1	2	0	4	**7**	*+ 400%*	*+ 400%*
Totaal	45	26	27	28	**126**	*+ 4%*	*- 38%*

Winkeldiefstal	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**Totaal**	*Verschil 2023 % t.o.v. 2020*	*Verschil 2023 % t.o.v. 2020*
Centrum	58	30	63	80	**231**	*+ 27%*	*+ 38%*
Westwijk	26	28	22	38	**114**	*+ 73%*	*+ 46%*
Vlaardinger Ambacht	7	4	10	2	**23**	*- 80%*	*- 71%*
Holy Zuid	9	4	5	14	**32**	*+ 180%*	*+ 56%*
Holy Noord	0	4	14	6	**24**	*- 57%*	*+ 600%*
Totaal	100	70	114	140	**424**	*+ 23%*	*+ 40%*

NB: binnen het centrum zijn verhoudingsgewijs meer winkels en bedrijven gevestigd dan in de overige wijken. Hierdoor kunnen de gepresenteerde cijfers een vertekent beeld opleveren.

4.2. Veilig bedrijventerrein

Onveiligheid op bedrijventerreinen kent zowel sociale als fysieke aspecten: bedrijfsinbraak, diefstallen, overvallen en vernieling aan de ene kant en aan de andere kant inrichting en onderhoud van de terreinen, verkeersveiligheid en brandveiligheid. Ook kunnen zich illegale bewoning en drugsdelicten als hennepplantages voordoen.

Uit de politiecijfers (Nationale Politie sd) dat:

- er in 2020 in totaal 77 bedrijfsinbraken zijn geregistreerd.
- er in 2021 in totaal 43 bedrijfsinbraken zijn geregistreerd.
- er in 2022 in totaal 51 bedrijfsinbraken zijn geregistreerd.
- er in 2023 in totaal 46 bedrijfsinbraken zijn geregistreerd.

In 2023 is het aantal geregistreerde diefstallen/inbraken in bedrijven met 40 procent gedaald t.o.v. 2020.

4.3. Veilig uitgaan

Uitgaansvoorzieningen hebben enerzijds een positief effect op de veiligheid: het culturele en sociale klimaat varen er wel bij. Ook zijn er economische voordelen. Maar er kunnen zich ook veiligheidsproblemen rond uitgaansvoorzieningen voordoen, zoals geweld, overlast en vernielingen (eventueel vernielingen rond de zgn. (s)looproute(s).

Een uitgaansgelegenheid brengt altijd bepaalde vormen van overlast met zich mee, bijvoorbeeld drank- of geluidsoverlast. Ook (uitgaans)geweld is een veiligheidskwestie dat vaak onlosmakelijk verbonden is met een uitgaansgebied. Het uitgaansleven in de gemeente Vlaardingen vindt met name plaats in het Centrum. Voor de analyse van dit thema wordt gebruik gemaakt van politiecijfers die betrekking hebben op uitgaansgelegenheden.

Politiecijfers (Nationale Politie sd) (Nationale Politie sd)

Buurt centrum	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Overlast i.v.m. alcohol/drugs	38	50	54	94
Openbare dronkenschap	9	11	21	16
Geluidshinder horeca	3	4	1	4
Openlijk geweld (persoon)	10	4	2	10
Bedreiging	37	35	24	18
Mishandeling	35	28	31	30
Straatroof	2	0	3	4
Aantasting openbare orde[17]	5	2	6	8
Totaal	**139**	**134**	**142**	**184**
+/- % 2023 t.o.v. 2022				***+ 33%***
+/- % 2023 t.o.v. 2020				***+ 36%***

4.4. Veilige evenementen

Onveiligheid op bedrijventerreinen kent zowel sociale als fysieke aspecten: bedrijfsinbraak, diefstallen, overvallen en vernieling aan de ene kant en aan de andere kant inrichting en onderhoud van de terreinen, verkeersveiligheid en brandveiligheid. Ook kunnen zich illegale bewoning en drugsdelicten als hennepplantages voordoen.

Er zijn weinig indicatoren bekend waarmee een veiligheidsbeeld kan worden gegeven over de veiligheid rondom evenementen. De enige indicator zijn politiecijfers (Nationale Politie sd) over geluidshinder bij evenementen. In de periode 2019-2022 is door de politie zeven keer geluidshinder bij een evenement in de gemeente Vlaardingen geregistreerd; vijf in 2022 en twee in 2023.

Het kan voorkomen dat er sprake is van overlast zoals geluidshinder, parkeeroverlast en groepen personen. Veiligheidsrisico's doen zich in het bijzonder voor bij de meer grootschalige evenementen.

[17] *Bevat de maatschappelijke klassen: Overige delicten openbare orde, Wederspannigheid (verzet), Niet voldoen aan bevel/vordering, Overige misdrijven tegen het openbaar gezag, Valse identiteit opgeven.*

De afgelopen jaren zijn soortgelijke evenementen goed verlopen. Uit de politiecijfers blijkt dat er in het jaar 2022 de meeste geluidshinder is ondervonden opgelopen gedurende evenementen.

4.5. Veilig toerisme

Dit thema heeft betrekking op de onveiligheid die zich kan voordoen in en rond recreatiegebieden zoals strand- en duingebied, natuurgebieden, recreatieplassen en op en rond toeristische verblijfslocaties zoals campings, bungalowparken en jachthavens. De risico's betreffen bijvoorbeeld beroving, diefstal uit/vanaf vaartuigen, inbraak, geweld, overlast, vernieling. Ook kan het gaan om concentraties van 'minder zichtbare' vormen van criminaliteit, waarbij niet zozeer toeristen rechtstreeks het slachtoffer zijn: bepaalde locaties vormen een knooppunt van verschillende vormen van georganiseerde criminaliteit (drugsgerelateerd, heling, mensenhandel).

Op het gebied van toerisme zijn nauwelijks tot geen indicatoren bekend. Het aantal recreatieve overnachtingen in de stad is beperkt. Een belangrijk recreatiegebied in Vlaardingen is de Broekpolder. De Broekpolder is in gedeelde eigendom van de gemeente Vlaardingen en Staatsbosbeheer. Medewerkers van toezicht en handhaving voeren in samenwerking met Staatsbosbeheer en de politie controles uit op het gebied van milieu, illegaal kamperen, nachtvissen en het dumpen van afval.

5. Jeugd en veiligheid

Het veiligheidsveld jeugd en veiligheid bevat onderstaande thema's:

- Jeugdoverlast
- Jeugdcriminaliteit, individuele probleemjongeren
- Jeugd, alcohol en drugs
- Veiligheid in en om de school

5.1. Jeugdoverlast

Dit thema heeft betrekking op overlast van jongeren, vaak in groepsverband. Het kan gaan om 'mildere' vormen van overlast maar ook om zwaardere vormen ('echte' overlastgevende groepen). Het uit zich bijvoorbeeld door geluidsoverlast, intimiderend aanwezig zijn, zwerfvuil achterlaten en soms ook om vernielingen en andere vromen van kleine criminaliteit. Kenmerkend voor de minder zware groepen is dat ze in principe goed aanspreek/corrigeerbaar zijn door de omgeving. Bij de zwaardere vormen is er sprake van meer 'eigen systeem' (hiërarchie) in de groepen en zijn ze lastiger te corrigeren. Ook is er veelal (lichte) criminaliteit in het spel.

5.1.1. Aantal HALT-verwijzingen

Het is lastig om een duidelijke definitie te geven van overlast. Overlastgevend gedrag speelt zich vaak af in het grensgebied tussen hinderlijk gedrag dat niet strafbaar is en strafbaar gedrag dat niet altijd bestraft wordt. Bij het strafbare gedrag gaat het vooral om lichte vormen van regelovertredingen zoals overtredingen in de APV voor de openbare orde. Doorgaans wordt voor het overtreden van dit soort feiten een HALT-afdoening aangeboden aan de jongere.

Aantal HALT-verwijzingen (VAR 2022)

	2020		2021		2022		2023	
	VL	RER	VL	RER	VL	RER	VL	RER
Totaal aantal HALT-verwijzingen	47	1.193	40	787	51	863	56	1.164
Top 5 HALT-verwijzingen Vlaardingen periode 2020-2023								
- *Leerplicht*	*8*		*7*		*16*		*18*	
- *Vuurwerkdelict*	*12*		*5*		*5*		*18*	
- *Diefstal*	*8*		*8*		*14*		*2*	
- *Mishandeling*	*7*		*4*		*3*		*4*	
- *Baldadigheid*	*0*		*0*		*8*		*2*	

5.1.2. Politiecijfers jeugdoverlast

De politie registreert cijfers over meldingen die betrekking hebben op jeugdoverlast, weergegeven in onderstaande tabel:

Politiecijfers jeugdoverlast (Nationale Politie sd)

	2020		2021		2022		2023	
	VL	RER	VL	RER	VL	RER	VL	RER
Meldingen overlast jeugd	608	14.812	517	12.932	299	9.205	368	9.162
+/- % 2023 t.o.v. 2022							*+ 23%*	*- 0,5%*
+/- % 2023 t.o.v. 2020							*- 49%*	*- 48%*

5.1.3. Veiligheidsbeleving jeugdoverlast

De Veiligheidsmonitor hanteert één indicator om de veiligheidsgevoelens te meten als het gaat om jeugdoverlast. De indicator is in de Veiligheidsmonitor van 2021 hernoemd.

(on)veiligheidsbeleving - woonplaats

	2017		2019		2021	
(on)veiligheidsbeleving – woonplaats (CBS 2017) (CBS 2019)	VL	RER	VL	RER	VL	RER
Op plekken waar jongeren rondhangen (% wel eens onveilig vaak/soms)	47,5	41,6	45,0	40,1		
Leefbaarheid en overlast in de buurt (CBS 2021)						
- Sociale overlast – rondhangende jongeren %					11,3	8,9

De veiligheidsbeleving van de inwoners van Vlaardingen geeft in de jaren 2017, 2019 en 2021 een identiek beeld. Jeugdoverlast scoorde, als het gaat om de onveiligheidsbeleving en de sociale vormen van overlast, het hoogst binnen alle indicatoren. De inwoners van Vlaardingen ervaarden meer overlast van jongeren in vergelijking met het regionale gemiddelde.

5.2. Jeugdcriminaliteit, individuele probleemjongeren

Hier staan de individuele probleemjongeren centraal. Het gaat om jongeren met problemen op meerdere leefgebieden die niet zelden ook 'veelpleger' zijn. Ze vormen mogelijk de harde keren van problematische jeugdgroepen, soms zelfs criminele jeugdgroepen. Het betreft bij uitstek zogenaamde 'complexe casuïstiek' die een integrale persoonsgerichte aanpak behoeven.

Het Centraal Bureau voor de Statistieken (CBS sd) registreert cijfers over jongeren in de Landelijke Jeugdmonitor. De Jeugdmonitor is een samenvatting van informatie, op papier en internet, over de situatie van jeugd in Nederland. De onderstaande tabel geeft het aantal verdachten van misdrijven weer, in de leeftijd tot 25 jaar oud, in Vlaardingen. Ter vergelijk is het provinciale gemiddelde in de tabel weergegeven.

Verdachten tot 25 jaar oud (CBS sd)

	2020		2021		2022		2023	
	VL	ZH	VL	ZH	VL	ZH	VL	ZH
Totaal – absoluut	250	11.840	220	11.530	230	12.140	n.n.b	n.n.b
Totaal per 10.000 inwoners, waarvan	245	204	211	196	228	205	n.n.b	n.n.b
- *verdacht van geweldsmisdrijven*	*66*	*44*	*51*	*43*	*31*	*40*	*n.n.b*	*n.n.b*
- *verdacht van vermogensmisdrijven*	*94*	*80*	*71*	*67*	*81*	*71*	*n.n.b*	*n.n.b*
- *verdacht vernieling en openbare orde*	*55*	*40*	*43*	*38*	*25*	*36*	*n.n.b*	*n.n.b*
- *verdacht van verkeersmisdrijven*	*33*	*40*	*38*	*45*	*63*	*56*	*n.n.b*	*n.n.b*
- *verdacht van drugsmisdrijven*	*17*	*19*	*15*	*17*	*21*	*17*	*n.n.b*	*n.n.b*
- *verdacht van vuurwapenmisdrijven*	*17*	*15*	*15*	*17*	*19*	*15*	*n.n.b*	*n.n.b*

Persoonsgerichte aanpak en ZSM (VAR 2022)

	2020	2021	2022	2023
Persoonsgerichte aanpak jeugd	**26**	22	12	8
Aangehouden verdachten ZSM jeugd	83	**90**	62	64
Aantal meldingen thema jeugd op ZSM	99	**102**	71	74

De bovenstaande tabel geeft het aantal jeugdigen weer binnen persoonsgerichte aanpak en het aantal aangehouden verdachten die binnen de ZSM[18] zijn afgehandeld.

Het totaal aantal jongeren verdacht van het plegen van een misdrijf is in de periode 2019-2022 redelijk constant gebleven. In 2022 is het aantal verdachte jongeren, t.o.v. 2021, gestegen binnen de vermogensdelicten en de verkeers-, drugs- en vuurwapenmisdrijven. Met name De stijging van drugs- en vuurwapensmisdrijven is zorgelijk vanwege de multi-problematiek dat er achter schuilt. De persoonsgerichte aanpak bij jeugd is in 2022 met 10 gedaald t.o.v. 2021.

5.3. Jeugd, alcohol en drugs

Verschijnselen die binnen dit thema vallen zijn de overlast van alcohol- en drugsgebruik in de openbare ruimte en bijvoorbeeld in het uitgaansgebied/-gelegenheden. Het drank- en drugsgebruik kan in verband staan met geweld, vernielingen en geluidsoverlast. De beheersing daarvan is belangrijke opgave van de gemeente. Een ander onveiligheidsaspect speelt daarbij ook een belangrijke rol: de gezondheidsrisico's van (overmatig) alcohol- en drugsgebruik.

De Gezondheidsmonitor jeugd geeft inzicht in de gezondheid, welzijn en de leefstijl van middelbare scholieren. Het onderzoek vindt normaliter elke vier jaar plaats en wordt uitgevoerd door alle GGD 'en in Nederland, in samenwerking met de GGD GHOR[19] Nederland en het RIVM[20]. GGD 'en geven

[18] Zorgvuldig, Snel en op Maat. Het is een methodiek van de strafketen die valt onder de regie va het OM. Op ZSM wordt eenieder die is aangehouden of ontboden als verdachte van een strafbaar feit binnen zes tot negen uur besproken in een afdoeningsoverleg tussen de ovj en relevante ketenpartners.
[19] Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio
[20] Rijksinstituut voor Gezondheid en Milieu

hiermee uitvoering aan de wettelijke taak van gemeenten om de gezondheidstoestand van jongeren te monitoren.

Middelengebruik volgens Gezondheidsmonitor - %

	2019 (RIVM 2019)		**2021** (RIVM 2021)	
	VL	**GGDRR**[21]	**VL**	**GGDRR**
Alcohol (ooit) heel glas of meer	27,5	26,4	25,8	25,3
Alcohol (ooit) slokjes of heel glas	49,9	48,1	47,5	46,4
Afgelopen 4 weken één of meer glazen alcohol	22,3	20,4	22,3	23,3
5/meer drankjes één gelegenheid afgelopen 4 weken	16,4	13,4	12,7	14,9
Dronken of aangeschoten ooit	21,7	20,6	17,4	19,8
Dronken of aangeschoten afgelopen 4 weken	10,8	9,7	9,6	11,6
Roken (ooit) een hele sigaret of meer	8,8	8,1	7,7	9,5
Roken (ooit) paar trekjes/hele sigaret	15,1	15,1	14,8	16,3
Roken dagelijks	1,8	1,9	2,4	3,0
Roken wekelijks	2,9	3,2	4,0	4,5
Wiet/hasj ooit gebruikt	8,0	8,3	8,6	10,0
Wiet/hasj in de laatste 4 weken gebruikt	3,2	4,0	4,3	5,7

Daarnaast publiceert GGD Rotterdam-Rijnmond een (gezondheids-) tabellenboek gemeenten. In deze (digitale) rapportage staan cijfers vermeld over de leefstijl van jongeren i.c.m. middelengebruik. Het gebruik van lachgas is nog niet opgenomen in de vragenlijst van de Gezondheidsmonitor. In de tabellenboek zijn cijfers bekend van 2021, waaruit blijkt dat een klein gedeelte van de Vlaardingse jongeren lachgas heeft gebruikt. Deze percentages liggen hoger dan het regionale gemiddelde.

Middelengebruik volgens tabellenboek GGD - % (GGD RR sd)

	VL	**Regio**	**Peiljaar**
Acceptatie van drinken van glas alcohol door kinderen < 18 jaar	16%	18%	2022
Acceptatie van regelmatig alcohol drinken door kinderen < 18 jaar	1,4%	1,3%	2022
Alcohol gedronken afgelopen 4 weken (1 glas of meer), 13 en 14 jaar	7%	9%	2021
Alcohol gedronken afgelopen 4 weken (1 glas of meer), 15 en 16 jaar	26%	31%	2021
Alcohol gedronken afgelopen 4 weken (1 glas of meer), 13 t/m 16 jaar	16%	20%	2021
Binge[22] drinken (afgelopen 4 weken), 13 en 14 jaar	8%	9%	2021
Binge drinken (afgelopen 4 weken), 15 en 16 jaar	18%	25%	2021
Binge drinken (afgelopen 4 weken), 13 t/m 16 jaar	13%	17%	2021
Softdrugs (afgelopen 4 weken), 13 en 14 jaar	2,5%	2,5%	2021
Softdrugs (afgelopen 4 weken), 15 en 16 jaar	6,3%	8,3%	2021
Softdrugs (afgelopen 4 weken), 13 t/m 16 jaar	4,3%	5,5%	2021
Lachgas (afgelopen 4 weken) 13 en 14 jaar	1,3%	1,3%	2021
Lachgas (afgelopen 4 weken) 15 en 16 jaar	1,1%	0,7%	2021
Lachgas (afgelopen 4 weken) 13 t/m 16 jaar	1,2%	1,0%	2021
Harddrugs excl. Lachgas (afgelopen 4 weken), 13 t/m 16 jaar	0,3%	0,4%	2019

5.4. Veiligheid in en om de school

Jeugd kan dader zijn en slachtoffer van onveiligheid; thuis, in de buurt, bij het stappen maar ook op school. Mogelijke veiligheidsproblemen op en rond zijn onder meer (cyber)pesten, geweld, diefstal, overlast, vernielingen, drugsgebruik, verkeersonveiligheid.

5.4.1. Voortijdige schoolverlaters en -verzuim

Schoolverlaters zijn leerlingen die in een gegeven jaar het onderwijs verlaten zonder startkwalificatie[23]. Van absoluut verzuim is sprake als een leerplichtige en/of kwalificatie plichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. Van relatief verzuim is sprake als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimd.

Voortijdige schoolverlaters (CBS sd)

	2019/2020		**2020/2021**		**2021/2022**	
	VL	**Provincie**	**VL**	**Provincie**	**VL**	**Provincie**
Voortijdig schoolverlaters	120	6.030	140	6.540	180	8.000
Niet-voortijdig schoolverlaters	5.050	265.780	5.050	263.930	5.040	262.120

[21] Gemeentelijke/gewestelijke gezondheidsdienst Rotterdam Rijnmond

[22] Betekent veel alcohol drinken in korte tijd. Bij binge drinken heeft iemand zoveel gedronken dat de persoon meer dan 0,8 promille alcohol in het bloed heeft. Dit is het equivalent van ca. 6 glazen alcohol bij een man en 4 glazen alcohol bij een vrouw (bron: alcoholinfo.nl)

[23] Het bezit van een startkwalificatie houdt in dat iemand ten minste een afgeronde havo- of vwo-opleiding, een basisberoepsopleiding (mbo niveau 2) of een oude opleiding van vergelijkbaar niveau heeft.

Voortijdig schoolverlaters (percentage)	2	2	3	2	3	3
Totaal aantal leerlingen	5.170	271.800	5.190	270.480	5.220	270.110

Schoolverzuim (Waarstaatjegemeente sd)

	2020		2021		2022	
	VL	**Rijnmond**	**VL**	**Rijnmond**	**VL**	**Rijnmond**
Leerplichtwet relatief[24] verzuim (aantal)	230	5.984	272	6.596	200	6.962
Leerplichtwet absoluut[25] verzuim (aantal)	10	290	19	368	78	575
Relatief verzuim (per 1.000 leerlingen)	23	32	27	36	20	40
Absoluut verzuim (per 1.000 leerlingen)	1,0	1,9	1,8	2,2	7,6	3,5

5.4.2. Pesten en weerbaarheid

Het eerder vermelde tabellenboek heeft onder jongeren vragen gesteld over pestgedrag en weerbaarheid:

Pesten en weerbaarheid - % (GGD RR sd)

	VL	**Regio**	**Peiljaar**
Vecht vaak met andere kinderen of pest ze, 4 t/m 11 jaar	7	5	2022
Heeft iemand wekelijks gepest op school (afg. 3 mnd.), 13 t/m 16 jaar	0,6	0,8	2019
Gepest door andere kinderen, 4 t/m 11 jaar	17	16	2022
Gepest op school (minstens 1 keer in de week), 13 t/m 16 jaar	3,0	3,0	2021
Gepest op school (afgelopen 3 maanden), 13 t/m 16 jaar	9	11	2019
Gepest via internet/mobiel (afgelopen 3 maanden), 13 t/m 16 jaar	6,9	7,6	2021
Voldoende weerbaar, 13 t/m 16 jaar	84	86	2021

[24] Het aantal leer- of kwalificatieplichtige leerlingen waarbij sprake is van meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuim gedurende 4 opeenvolgende lesweken.

[25] Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar: de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling.

6. Fysieke veiligheid

Het veiligheidsveld fysieke veiligheid bevat onderstaande thema's:

- Verkeersveiligheid
- Brandveiligheid
- Externe veiligheid/ omgevingsveiligheid
- Rampenbestrijding en crisisbeheersing

6.1. Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid heeft betrekking op de veiligheid van verkeer voor verkeersdeelnemers in het algemeen, voor specifieke doelgroepen en in bepaalde gebieden (woongebied), scholen, winkelgebied e.d.). Deze veiligheid wordt beïnvloed door fysieke factoren (infrastructuur) en het rijgedrag van verkeersdeelnemers. Onderscheiden kunnen worden objectieve verkeersveiligheid, subjectieve verkeersveiligheid en verkeers- en parkeeroverlast.

6.1.1. Cijfers verkeersongevallen

Voor de cijfers over verkeersongevallen in de gemeente Vlaardingen is gebruikt gemaakt van het verkeersveiligheidsonderzoek van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV). Ten tijde van de evaluatie zijn de cijfers tot en met 2021 bekend.

Verkeersongevallen (SWOV 2019-2021)

	2019		2020		2021	
	VL	**RER**	**VL**	**RER**	**VL**	**RER**
Met dodelijke afloop	1	34	1	39	1	37
Met letsel	91	2.140	68	2.045	89	2.492
Uitsluitend materiële schade	373	13.608	306	10.865	420	11.817
Totaal	**465**	**15.782**	**375**	**12.949**	**510**	**14.346**

Met 2021 als uitgangspunt valt op dat het aantal verkeersongevallen met letsel en materiële schade, na een daling in de periode 2019-2020, is gestegen.

6.1.2. Politiecijfers verkeersmisdrijven

De politie registreert verkeersmisdrijven onder drie indicatoren, die elk cijfermatig worden gevoed met meerdere *'maatschappelijke klassen*'. Voor de volledigheid worden deze eerst in de tabel rechts uiteengezet voordat deze worden uitgewerkt.

Politiecijfers verkeersmisdrijven (Nationale Politie sd)

		2020		2021		2022		2023	
		VL	**RER**	**VL**	**RER**	**VL**	**RER**	**VL**	**RER**
Onder invloed (weg)	▪ rijden onder invloed drugs/medicijnen ▪ rijden onder invloed alcohol ▪ weigeren ademanalyse ▪ weigeren bloedproef ▪ weigeren vervangend (urine)onderzoek	123	3.386	121	3.921	161	5.683	124	5.278
Ongevallen (weg)	▪ verkeersongeval met letsel ▪ verkeersongeval met dodelijke afloop ▪ verlaten plaats na verkeersongeval	398	10.786	376	10.753	440	11.185	366	11.064
Weg (overig)	▪ rijden tijdens rijverbod ▪ rijden terwijl rijbewijs is ingevorderd ▪ rijden tijdens ontzegging rijbevoegdheid ▪ rijden met ongeldig verklaard rijbewijs ▪ joyriding ▪ vals kenteken/kentekenplaten ▪ overig verkeersmisdrijf	31	1.166	45	1.247	47	1.648	40	1.666
Totaal		**552**	**15.338**	**542**	**15.921**	**648**	**18.516**	**530**	**18.008**

6.1.3. Veiligheidsbeleving verkeersoverlast

Als het gaat om hoe de inwoners van Vlaardingen verkeersoverlast ervaren, zijn de meest recente cijfers in de Veiligheidsmonitor van 2021 gepubliceerd.

Soort verkeersoverlast (CBS 2021)		
% veel overlast	**VL**	**RER**
Parkeerproblemen	17,7	24,0
Te hard rijden	20,2	24,8
Agressief rijgedrag in verkeer	9,3	13,7
Eén of meer vormen van verkeersoverlast	31,3	39,0

6.2. Brandveiligheid

Dit thema heeft enerzijds betrekking op de ontwerptechnische en gebruik technische brandveiligheid van gebouwen (zoals woongebouwen en gebouwen met horecabestemming) en anderzijds op voorwaarden voor effectieve repressie. Om de brandveiligheid te borgen zien gemeente en brandweer toe op pro-actie, preventie en geven zij voorlichting aan doelgroepen (maatschappelijke awareness en betrokkenheid. Daarnaast prepareert de brandweer zich op de bestrijding (repressie) van branden.

De Veiligheidsregio houdt cijfers bij van het aantal incidenten waarbij sprake is van brand, waar alle vormen van brand, behalve woningbrand, onder valt. De politie registreert de misdrijven waarbij sprake is van een brandstichting of ontploffing. Deze worden onder de maatschappelijke klasse Brandstichting en Bomaanslag vastgelegd.

Brandincidenten (NIPV sd)						
	2020		**2021**		**2022**	
	VL	**RER**	**VL**	**RER**	**VL**	**RER**
Totaal incidenten categorie brand	295		287		284	
Totaal incidenten categorie woningbrand	31	537	31	524	38	613

Misdrijven brandstichting (Nationale Politie sd)								
	2020		**2021**		**2022**		**2023**	
	VL	**RER**	**VL**	**RER**	**VL**	**RER**	**VL**	**RER**
Misdrijven brand/ontploffing	28	427	41	336	34	364	24	236

Het aantal incidenten waarbij sprake is van een brand heeft sinds 2019 een daling ingezet, van 307 in 2019 naar 284 in 2022. Wel is oietser sprake van een stijging in de categorie woningbranden, van 27 in 2019 naar 38 in 2022.

6.3. Externe veiligheid/omgevingsveiligheid

Bij dit thema staan de risico's van gevaarlijke stoffen centraal. Gevaarlijke stoffen worden opgeslagen en/of bewerkt in inrichtingen en vervoerd via weg, water, spoor, lucht en buisleidingen. Te onderscheiden zijn het 'groepsrisico' (GR) en het 'plaatsgebonden risico' (PR). In beide gevallen gaat het om de 'naar buiten gerichte' (ofwel externe) veiligheidsrisico's van de gevaarlijke stoffen.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet 2022 komt de nadruk generiek te liggen op het borgen van een veilige en gezonde leefomgeving (via de lokale omgevingsvisie en omgevingsplannen). Gesproken zal dan worden van 'Omgevingsveiligheid' i.p.v. 'Externe Veiligheid'.

De problematiek rondom dit thema is niet middels een cijfermatig beeld vast te stellen; er zijn geen indicatoren.

6.4. Rampenbestrijding en crisisbeheersing

De gemeente (i.e.: collega van B&W) is ingevolge de Wet Veiligheidsregio's belast met de organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en heeft deze organisatie overgedragen aan de Veiligheidsregio. Echter met uitzondering van het onderdeel bevolkingszorg (i.e. de 'gemeentelijke processen'). Dit onderdeel wordt door de gemeente zelf op peil gebracht en gehouden. De Veiligheidsregio heeft daarbij een adviserende en faciliterende rol.

De problematiek rondom dit thema is niet middels een cijfermatig beeld vast te stellen; er zijn geen indicatoren.

7. Integriteit en veiligheid

Het veiligheidsveld fysieke veiligheid bevat onderstaande thema's:

- Polarisatie en radicalisering
- Georganiseerde/ondermijnende criminaliteit
- Weerbare overheid/weerbaar bestuur
- Informatieveiligheid
- Ambtelijke en bestuurlijke integriteit

7.1. Polarisatie en radicalisering

Bij dit thema gaat het om ideologische groepen/stromingen en/of personen in de samenleving die dermate zijn geradicaliseerd, dat zij door hun wijze van handelen of door hun uitingen zorgen voor maatschappelijke spanningen. Deze spanningen kunnen invloed hebben op de algemene veiligheid (bij toepassen van geweld) of het veiligheidsgevoel van de burgers. Groepen of individuen kunnen zelfs een bedreiging (gaan) vormen voor de veiligheid. Er kan sprake zijn van dreigend geweld. Deze groepen vergroten de polarisatie in de samenleving, en zetten daarmee het sociaal weefsel onder druk. Stromingen die op die manier kunnen radicaliseren zijn bijvoorbeeld: rechts-extremisme, islamisme/jihadisme, dierenrechtenradicalisme en links-extremisme.

7.1.1. Cijfers RADAR en politie

Op basis van cijfers is op lokaal gebied geen goed beeld van de problematiek te geven. De enige beschikbareindicator is het aantal klachten/meldingen van discriminatie. Deze meldingen worden verzameld en jaarlijks gepubliceerd door RADAR, een antidiscriminatievoorziening. Zij voeren voor de aangesloten gemeenten binnen de provincies Zuid-Holland en Noord-Brabant de wettelijke taak[26] uit van antidiscriminatievoorzieningen. Vlaardingen is één van de 50 aangesloten gemeenten.

Cijfers discriminatie (RADAR 2019-2022) (Nationale Politie sd)

	2019	2020	2021	2022
Door inwoner van de gemeente bij meldpunt discriminatie	11	23	25	20
Over voorval in de gemeente bij één van de meldpunten discriminatie	5	14	12	13
Geregistreerde discriminatie-incidenten bij politie	37	37	43	43
Geregistreerde discriminatie-misdrijven	2	2	2	-

De Monitor Discriminatie geeft aan dat het aannemelijk is dat het aantal incidenten in werkelijkheid hoger ligt. Mensen vinden het herkennen, benoemen en/of melden van discriminatie vaak lastig. Om die reden is er sprake van onderrapportage. De cijfers laten zien dat vanaf 2020 het aantal meldingen bij het meldpunt discriminatie redelijk gelijk is gebleven. Dit geldt ook voor de door de politie geregistreerde discriminatie-incidenten, waarbij er zelfs in 2022 geen discriminatie-misdrijven zijn geregistreerd.

7.1.2. Veiligheidsbeleving discriminatie

De Veiligheidsmonitor heeft in 2021 de indicator discriminatie meegenomen binnen het bevolkingsonderzoek. De cijfers in onderstaande tabel representeren de inwoners van Vlaardingen, van 15 jaar en ouder, die zich in de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek gediscrimineerd voelden en de inwoners van Vlaardingen, van 15 jaar en ouder, die als slachtoffer melding hebben gedaan bij de politie of bij een andere instantie.

Veiligheidsbeleving (CBS 2021)

	2021	
	Vlaardingen	Zuid-Holland
Gediscrimineerd gevoeld %	13,6	14,6
Melding % slachtoffers	9,2	8,8

[26] De Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen. Deze wet verplicht gemeenten om burgers toegang te geven tot een antidiscriminatievoorziening en de registratie van incidenten te regelen. De regels betreffende de inrichting zijn vastgelegd in het Besluit van 25 augustus 2009.

Binnen de Veiligheidsmonitor geeft 13,6% van de respondenten aan dat zij zich in de afgelopen 12 maanden gediscrimineerd voelden. Slecht 9,2% heeft daar melding van gedaan.

7.2. Georganiseerde/ondermijnende criminaliteit

Bij dit thema gaat het om vormen van georganiseerde criminaliteit die zich manifesteren in gemeenten/op het gemeentelijk grondgebied, met mogelijk een bedreigende uitstraling naar de (woon)omgeving. Denk aan drugsgerelateerde criminaliteit, mensenhandel, witwassen en vastgoedfraude, Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's). Mogelijk dat de fenomenen zich concentreren op bepaalde locaties zoals recreatieparken, bedrijventerreinen, buitengebied, waarbij deze locaties aangewezen kunnen zijn als zogenaamde 'handhavingsknelpunten'. Er kan in verschillende opzichten sprake zijn van verbindingen/wisselwerking met de lokale samenleving. De betreffende groepen/personen maken wellicht in bepaalde mate gebruik (misbruik) van gemeentelijke voorzieningen (uitkeringen, zorg en Pgb's) en beschikkingen (vergunningen, subsidies en aanbestedingen). Sprake kan zijn van verweving van onder- en bovenwereld.

7.2.1. Politiecijfers

De politie registreert de criminaliteitscijfers, zoals eerder vermeld, onder verschillende maatschappelijke klassen. Ook als het gaat om ondermijnende criminaliteit zijn cijfers gepubliceerd onder misdaadnoemers die worden gevoed door meerdere maatschappelijke klassen.

Politiecijfers (Nationale Politie sd)

	2020		2021		2022		2023	
	VL	**RER**	**VL**	**RER**	**VL**	**RER**	**VL**	**RER**
Misdrijven drugshandel	50	1.383	43	1.313	40	1.368	34	1.524
Misdrijven wapenhandel	22	917	37	1.192	49	1.213	52	1.054
Misdrijven cybercrime	27	727	62	896	34	925	40	1.026
Misdrijven horizontale fraude	574	13.695	514	12.945	397	9.576	422	10.172
Misdrijven verticale fraude	6	49	3	49	1	39	2	62
Fraude (overig)	11	176	5	59	2	84	8	56
Misdrijven mensenhandel	-	38	-	59	6	64	2	60
Misdrijven mensensmokkel	-	5	4	7	2	12	2	10
Totaal	**690**	**16.990**	**668**	**16.520**	**531**	**13.281**	**562**	**13.694**

7.2.2. Bestuurlijke sluitingen

De afgelopen jaren zijn er meerdere panden gesloten op grond van de bestuurlijke bevoegdheid van de burgemeester. Dit was vrijwel in alle gevallen op grond van een overtreding van de Opiumwet. Zie onderstaande tabel voor de aantallen over de periode 2020-2022.

Bestuurlijke sluitingen (Gemeente Vlaardingen sd)

2020	2021	2022
22	14	11

7.2.3. Slachtofferschap online criminaliteit

De veiligheidsmonitor heeft enkele indicatoren opgenomen die betrekking hebben op dit thema. Deze indicatoren zijn gericht op de vormen van online criminaliteit.

Veiligheidsbeleving online criminaliteit – totaal slachtoffers % (CBS 2021)

	2021	
	Vlaardingen	**RER**
Online criminaliteit		
- totaal aantal slachtoffers	16,7	17,7
Online oplichting en fraude		
- totaal aantal slachtoffers	10,3	10,5
- aankoopfraude	7,9	7,5
- verkoopfraude	2,2	1,7
- fraude betalingsverkeer	0,9	1,5
- identiteitsfraude	0,5	1,0
- phishing	0,9	0,8
Hacken		
- totaal aantal slachtoffers	7,3	7,1
- apparaat	4,1	3,0
- account	5,6	5,9
Online bedreiging en intimidatie		

- totaal aantal slachtoffers	1,4	2,6
- online bedreiging	0,3	0,8
- online pesten	0,1	1,0
- online stalking	1,0	1,0
- shamesexting	1,0	0,4
Overige online delicten		
- totaal aantal slachtoffers	0,4	0,7

7.2.4. Digitale gegevensbescherming

De veiligheidsmonitor heeft, naast slachtofferschap, in de vragenlijst opgenomen in welke mate de respondenten zich beschermen tegen digitale criminaliteit.

Digitale gegevensbescherming – % (CBS 2021)

	2021	
	Vlaardingen	**RER**
Sterke, moeilijk te raden wachtwoorden	70,7	71,0
Wachtwoorden regelmatig veranderen	32,6	29,8
Wachtwoordmanager gebruiken	12,0	11,7
Virusscanner gebruiken	49,3	49,6
Firewall	36,2	37,1
Update uitvoeren/back-up maken	46,7	48,2
Digitale gegevensbescherming (somscore 0-6)	2,5	2,5

Uit het onderzoek komt naar voren dat de inwoners van Vlaardingers hun digitale gegevens minder goed beschermen in vergelijking met het provinciale gemiddelde.

7.3. Weerbare overheid/weerbaar bestuur

Werknemers met een publieke taak worden regelmatig geconfronteerd met agressie en geweld bij het uitoefenen van hun taak. Denk aan verpleegkundigen, politiemensen, gemeentelijke handhavers, leraren, medewerkers van gemeenteloketten. Maar ook politieke ambtsdragers zoals raadsleden, burgemeesters en wethouders. De maatschappelijke omgeving kan zich intimiderend, bedreigend, soms letterlijk gewelddadig opstellen. Dit is onacceptabel, om meerdere redenen. Het functioneren van de man of vrouw zelf wordt erdoor beïnvloed. De uitvoering van de publieke taken heeft ervan te leiden. De integriteit en 'goed bestuur' komen onder druk te staan. Het vertrouwen in de overheid kan aangetast raken (- staat de overheid nog wel voor robuust uitvoering van haar taken?). En bij gedogen van het geweld groeit de 'onaantastbaarheid' van daders. Agressie en geweld tegen werknemers met een publieke taak hebben een ondermijnend effect op de overheid en moeten stevig aangepakt en zoveel mogelijk voorkomen worden.

7.3.1. Geweld tegen politieambtenaren

Geweld tegen agenten (en hulpverleners) blijft onacceptabel. Landelijk kregen politiemedewerkers vorig jaar 12.895 keer te maken met agressie met geweld. Het aantal incidenten is nagenoeg gelijk met de afgelopen jaren, maar het zijn er veel te veel.

Op een aantal vlakken is een duidelijke verschuiving zichtbaar. Het gaat met name om agressief gedrag bij het uitgaan, evenementen en voetbal. De meeste incidenten speelde in 2022 rond ongeplande aanhoudingen.

Ook de politiemedewerkers in de gemeente Vlaardingen kregen te maken met. De mate waarin dit plaatsvond is in onderstaande tabel weergegeven:

Geweld tegen politieambtenaren (GTPA) (VAR Edities 2019, 2020, 2021, 2022)

	2019	2020	2021	2022
GTPA	15	41	40	35

In 2020 is het aantal geregistreerde geweldsincidenten tegen politieambtenaren explosief gestegen naar 41 (in vergelijking met 2 in 2019). De cijfers gedurende de periode 2020-2022 zijn redelijk gelijk gebleven, waar 2022 een lichte daling kende van 35 incidenten t.o.v. 40 in het jaar 2021.

7.3.2. Geweld tegen medewerkers met een veilige publieke taak

Werknemers met een publieke taak (VPT) krijgen te maken met agressie en geweld tijdens het uitvoeren van hun werkzaamheden. Dat geldt voor onze gemeente, maar ook voor de organisaties

met een met publieke taak binnen Vlaardingen. Agressie en geweld kunnen niet alleen grote gevolgen hebben voor medewerkers en politieke ambtsdragers, maar ook een goede uitoefening van hun taak in de weg staan. De afgelopen jaren verschijnen er steeds vaker berichten in het nieuws over agressie tegen werknemers met een publieke taak. Op 31 maart 2021 werd gestart met de Taskforce Onze Hulpverleners veilig (JenV 2021). De Taskforce heeft in samenspraak met de politie, boa's en brandweer een actieprogramma opgesteld met als doel geweld en mishandeling van hulpverleners terug te dringen en Nederlanders ervan te doordringen dat nooit en te nimmer agressief gedrag richting hulpverleners geaccepteerd wordt.

Om te duiden hoe groot het probleem is publiceert het Openbaar Ministerie jaarlijks de cijfers inzake geweld tegen mensen met een publieke taak. In 2022 bleek dat het OM een instroom aan verdachten[27] had van in totaal 9.911. Binnen deze cijfers kan het voorkomen dat er tegen een verdachte meerdere verdenkingen rustte en het is mogelijk dat meerdere personen tegen één verdachte aangifte hebben gedaan.

De mate waarin geweld tegen werknemers met een publieke taak plaatsvond in de gemeente Vlaardingen is in onderstaande tabel weergegeven:

Geweld tegen medewerkers met een publieke taak (VAR Edities 2019, 2020, 2021, 2022)

	2019	2020	2021	2022
VPT	4	2	7	14

De gemeente Vlaardingen registreert cijfers over het geweld dat tegen onze toezichthouders plaatsvindt:

VPT toezichthouders gemeente Vlaardingen (Toezicht en Handhaving 2021-2022)

	2021	2022
Fysiek geweld	-	2
Belediging ambtenaar in functie	5	2
Oproep assistentie ter aanhouding	3	6
Oproep assistentie ter vaststelling identiteit	-	30

7.4. Informatieveiligheid

Gemeenten zijn, net als andere (overheids-)organisaties, kwetsbaar als het gaat om de (digitale) dienstverlening – met name het veilig/beveiligd uitvoeren van deze dienstverlening – en het beheer van persoonsgegevens. Als de overheid de digitale beveiliging hiervan niet voldoende kan borgen, is het vertrouwen in de overheid in het geding. Ook kan het de fysieke veiligheid van burgers en organisaties in gevaar brengen; bijvoorbeeld als besturingssystemen van sluizen en bruggen worden gehackt.

Er zijn geen indicatoren beschikbaar voor dit thema. Op 1 juli 2017 het Eenduidige Normatiek Single Information Audit – ENSIA – ingevoerd, ontstaan vanuit een gezamenlijk initiatief van de ministeries van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties, Infrastructuur en Milieu, Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Het doel van ENSIA is om tot een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid te komen, gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

8 informatiestelsels laten hun verantwoordingssystematiek via ENSIA verlopen. Ook binnen de gemeente Vlaardingen vindt jaarlijks een toets op de informatieveiligheid plaats door middel van ENSIA. In het jaar 2022 zijn alle zelfevaluaties en audits ruim binnen de gestelde normeringen afgerond en met een voldoende score beoordeeld. Door een externe auditor is over de relevante audits een goedkeuring (assuranceverklaring) afgegeven.

7.5. Ambtelijke en bestuurlijke integriteit

Ambtelijke en bestuurlijke integriteit: Schending van integriteit kan samenhangen met belangenverstrengeling maar ook het gevolg zijn van 'niet-intentionele' verrommeling van processen. In dit laatste geval ontstaat de integriteitsschending min of meer 'per ongeluk'. Integriteitsschendingen

[27] Verdacht van geweld tegen personen met een publieke taak

kunnen gevolgen hebben voor de lokale veiligheid doordat bijvoorbeeld fysieke gevaarlijke situaties ontstaan of in stand blijven (vergunning voor onveilige gebouwen of bedrijfsvoering), criminele groepen bewegingsruimte krijgen (onvolkomen Bibob-procedures), ambtenaren of bestuurders kwetsbaar worden voor verdere aantasting van hun integriteit.

Er zijn geen indicatoren voor dit thema beschikbaar.

Integriteit kan het vertrouwen in de overheid maken of breken. Het is belangrijk dat ambtenaren, bestuurders en volksvertegenwoordigers integer zijn. Er zijn regels en gedragscodes ontwikkeld om die integriteit zoveel mogelijk te borgen. Maar minstens zo belangrijk is dat integriteit een soort grondhouding moet zijn, een mentaliteit. In het jaarbericht van het Openbaar Ministerie is een hoofdstuk gewijd aan de Rijksrecherche. De Rijksrecherche onderzoekt als opsporingsinstantie vermeend strafbaar gedrag door ambtenaren.

In 2022 heeft de Rijksrecherche landelijk 112 oriënterende, feiten- en opsporingsonderzoeken uitgevoerd. In 25 onderzoeken werd ambtelijke omkoping onderzocht (ook wel ambtelijke corruptie genoemd). 24 onderzoeken richtten zich op het lekken van vertrouwelijke informatie door ambtenaren (schendingen geheimhoudingsplicht).

In afstemming met het Openbaar Ministerie stelde de Rijksrecherche, op basis van haar onderzoeken, aantal bestuurlijke adviezen op. De adviezen bevatten aanbevelingen om kwetsbaarheden in systemen van overheidsorganisaties, die in onderzoeken naar voren zijn gekomen, op te lossen. Zo heeft de Rijksrecherche dit jaar aandacht gevraagd voor het thema logging: het adequaat registreren van handelingen van medewerkers om te achterhalen wie er wanner informatie opvraagt in informatiesystemen van de overheid.

In de onderzoeken van de Rijksrecherche is zichtbaar dat georganiseerde criminele samenwerkingsverbanden belangstelling heeft voor informatie uit overheidssystemen en op zoek gaan naar corrupte contacten binnen de overheid. Rijksrechercheurs zien dat criminelen veel geld over hebben voor kentekenregistraties en persoonsgegevens uit de Basisregistratie Personen (BRP). Daarnaast kan het ook gaan om het verstrekken van valselijk opgemaakte paspoorten.